

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1943

ΕΚΤΟΣ ΕΚΧΑΡΙΣΤΟΥ

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΟΝΟΥΣ

ΔΑΥΙΔΑΚΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΙ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝ

1870

Προς

Καθ' ύλην
Υπέρ *της* *ελευθερίας*
της *Ελλάδας*

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε΄ ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΝΕΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1943

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

4000000000

406
1
~~406~~
ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος Δημοσθένους.

Ὁ Δημοσθένης, υἱὸς τοῦ Δημοσθένους καὶ τῆς Κλεοβούλης, ἐγεννήθη τὸ 383 π.Χ. Οἱ γονεῖς του ἦσαν πλούσιοι· καὶ ὁ μὲν πατὴρ του κατήγετο ἐκ τοῦ ἐν Ἀττικῇ δήμου Παιανίας, κειμένου πρὸς Α τοῦ Ὑμηττοῦ (ὄπου νῦν τὸ χωρίον Λιόπεσι), ἡ δὲ μήτηρ του ἐξ ἑλληνικῆς οἰκογενείας διαμενούσης ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ (νῦν Κριμαία).

Ἐπταετῆς ὁ Δημοσθένης ἔχασε τὸν πατέρα του, ὅστις ἀποθνήσκων ἀφῆκε τρεῖς ἐπιτρόπους τῶν ἀνηλίκων τέκνων, τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς θυγατρὸς. Ἄλλ' οἱ ἐπιτρόποι δὲν ἐφάνησαν ἀντάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ ἀποθανόντος· διότι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ἀνερχομένην εἰς δέκα πέντε τάλαντα ἐσπατάλησαν σχεδὸν τελείως. Ὁσαύτως οὗτοι καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Δημοσθένους παρημέλησαν· ἀλλ' οὗτος φιλομαθῆς ὢν καὶ ἐπιμελὴς κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἀρτίαν μόρφωσιν· ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ ρήτορι Ἰσαίῳ καὶ ἐμελέτησε τοὺς λόγους τοῦ Ἰσοκράτους, τὰ συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ Θουκυδίδου, τὴν ὁποίαν, ὡς λέγεται, ὀκτάκις ἀντέγραψε καὶ μέγα μέρος αὐτῆς ἀπεμνημόνευσεν.

Ὅτε ἐνηλικιώθη, κατεδίωξε δικαστικῶς τοὺς ἐπιτρόπους ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ διδασκάλου του Ἰσαίου καὶ κατώρθωσε μικρὸν μόνον μέρος τῆς πατρικῆς περιουσίας ν' ἀναλάβῃ. Διὰ τοῦτο ἀναγκασθεὶς νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀναπληρώσεως τῆς ἀπολεσθείσης περιουσίας ἐγένετο **λογογράφος**· ὡς τοιοῦτος συνέτασσε λόγους δικανικοὺς χάριν ἄλλων καὶ μεγάλως ἐξετιμᾶτο. Ἀλλὰ τὴν δόξαν του ἀπέκτησεν ἐκ τῶν πολιτικῶν λόγων καὶ τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας κατὰ τοῦ Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ὅστις ὁσημέραι αὐξανόμενος διανοεῖτο νὰ κυριαρχήσῃ ὅλης τῆς Ἑλλάδος· τοῦτο βλέπων ὁ Δημοσθένης εἰργά-

ζετο διὰ παντὸς τρόπου ἡ ἀνυψώση τὸ φρόνημα τῶν συμπολιτῶν τοῦ ὑπενθυμίζων εἰς αὐτοὺς τὰ ἐν Μαραθῶνι, ἐν Σαλαμῖνι καὶ ἐν Πλαταιαῖς κατορθώματα τῶν προγόνων. Καὶ ἀφ' ἐνός μὲν ἀντηγωνίζετο πρὸς τοὺς Φιλιππίζοντας ἐν Ἀθήναις ρήτορας, ἀφ' ἑτέρου δ' ἐφρόντιζε ἡ ἀνεύρη συμμάχους τῶν Ἀθηναίων ὅτε δ' ἀπεστάλη πρεσβευτὴς εἰς Θήβας, κατώρθωσε νὰ συμφιλίωσῃ τὰς ἕως τότε ἐχθρικός πόλεις, Ἀθήνας καὶ Θήβας, καὶ νὰ κάμῃ αὐτὰς συμμάχους· ἀλλ' ἡ συμμαχία αὕτη διελύθη διὰ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ ἡττης (338).

Καὶ μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ ἡτταν ὁ Δημοσθένης οὔτε ἀπεθαρρύνθη οὔτε ἔπαυσε νὰ μισῇ τοὺς Μακεδόνας· ἐν ἀρχῇ μάλιστα τῆς βασιλείας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (336) ἐπέτυχεν, ἵνα οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι ἀποστατήσουν ἀπὸ τοὺς Μακεδόνας· ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος ἐπελθὼν κατὰ τῶν Θηβῶν καὶ καταστρέψας αὐτὰς ἐξήτησεν ἔπειτα παρὰ τῶν Ἀθηναίων τὴν παράδοσιν τοῦ Δημοσθένους καὶ ἄλλων τιμῶν στρατηγῶν καὶ πολιτικῶν διὰ τῆς ἐπεμβάσεως ὅμως τοῦ μακεδονίζοντος ρήτορος Δημάδου ἢ παράδοσις αὕτη ἀπεσοβήθη.

Τὸ 324 νέα περιπέτεια ἀνέμενε τὸν Δημοσθένη· ὁ ταμίας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Ἄρπαλος μετὰ πολλῶν χρημάτων κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας. Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου οἱ Ἀθηναῖοι ἐφυλάκισαν μὲν τὸν Ἄρπαλον, κατέσχον δὲ τὰ χρήματα. Καὶ ὁ μὲν Ἄρπαλος κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ, τὰ δὲ χρήματα ἀριθμηθέντα εὐρέθησαν ὀλιγώτερα τῶν ὧσων ἐκεῖνος εἶχε κομίσει. Ἠγέρθησαν τότε ὑπόνοιαι, ὅτι τὸ ἔλλειπον ποσὸν κατηναλώθη πρὸς δωροδοκίαν τῶν ρητόρων. Κατηγορήθη δὲ ὁ Δημοσθένης ὡς λαβὼν εἴκοσι πέντε τάλαντα καὶ κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον πεντήκοντα τάλαντων· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο νὰ πληρῶσῃ τὸ ποσὸν αὐτὸ ἔφυγεν εἰς Αἴγιναν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Τροίζην. Καὶ ἔγραφε μὲν καὶ πρὸς τὴν βουλὴν καὶ πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων δικαιολογούμενος καὶ παρακαλῶν ἡ ἀνακληθῆ, ἀλλ' αἱ παρακλήσεις αὐταὶ εἰς μίτην ἀπέβαινον· καὶ μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου (323), ὅτε αἱ Ἀθηναῖοι, τὸ Ἄργος καὶ ἡ Κόρινθος ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Μακεδόνων, ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ δήμου πανηγυρικῶς.

Μετὰ τὴν ἀνάκλησίν του ὁ Δημοσθένης ἐξηκολούθει τὸν κατὰ τῶν Μακεδόνων ἀγῶνα· ἀλλ' ὅτε τὸ 322 αἱ Ἀθηναῖοι ἐκυριεύθησαν καὶ φρουρὰ μακεδονικὴ ἐγκαθιδρύθη ἐν αὐταῖς, κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς Μακεδονίας Ἀντιπάτρου καὶ κατέφυγεν εἰς τὸν ἐν Καλαυ-

ρία (νῦν Πόρφ) ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος· ἐκεῖ, ἵνα μὴ πέσῃ ζῶν εἰς τὰς χεῖρας τῶν σταλέντων πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ, ἀπέθανε πῶν δηλητήριον (κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 322).

Οἱ κάτοικοι τῆς Καλαυρίας ἤγειραν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος μνήμα τοῦ ρήτορος καὶ ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς ἐξηκολούθουν νὰ τιμοῦν τὴν μνήμην αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν ἐν τῇ ἀγορᾷ χαλκοῦν ἀνδριάντα τοῦ ρήτορος καὶ εἰς τὴν βᾶσιν ἐπέγραψαν τὸ πολυθρύλητον ἐπίγραμμα:

*Εἶπερ ἴσῃν ῥώμην γράμῃ, Δημόσθενες, εἶχες,
οὔποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρξεν Ἀρης Μακεδῶν.*

2. Λόγοι Δημοσθένους.

Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Δημοσθένους διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν 61 λόγοι· ἐκ τούτων οἱ μὲν 15 εἶναι **συμβουλευτικοὶ** ἢ **δημηγορίαι**, οἱ δὲ λοιποὶ **δικανικοί**. Ἐκ τῶν συμβουλευτικῶν, δηλ. τῶν λόγων τῶν ἀπαγγελθέντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου, σπουδαιότατοι εἶναι οἱ τέσσαρες **Φιλιππικοί** καὶ οἱ τρεῖς **Ὀλυνθιακοί**· τῶν δὲ δικανικῶν ἔχομεν δύο εἴδη: 1) λόγους δικανικοὺς **δημοσίους**, ἀπαγγελθέντας δηλ. ἐν δημοσίαις δίκαις, ἐκ τῶν ὁποίων σπουδαιότατος εἶναι ὁ **περὶ τοῦ στεφάνου**, καὶ 2) λόγους δικανικοὺς **ιδιωτικούς**, ἀπαγγελθέντας δηλ. ἐν ἰδιωτικαῖς δίκαις.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α

Εισαγωγή: Ἡ Ὀλυνθος ἦτο μία ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων πόλεων τῆς ἀρχαιότητος. Ἐκεῖτο ἐν τῇ Χαλκιδικῇ χερσονήσῳ ἐπὶ τῆς ΒΑ πλευρᾶς τοῦ Τορωναίου κόλπου.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ Φιλίππου καὶ τὸν πόλεμον αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οἱ Ὀλύνθιοι συνέπραττον μετ' αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Φίλιππος εἰς ἀντάλλαγμα παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς δύο πόλεις, τὴν Ποτειδαίαν καὶ τὸν Ἀνθεμοῦντα. Οἱ Ὀλύνθιοι βλέποντες τὰς τοιαύτας πρὸς αὐτοὺς διαθέσεις τοῦ Φιλίππου ἐθεώρουν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς καὶ ἀσφαλεῖς καὶ ἐπίστευον, ὅτι ὁ Φίλιππος θὰ ἄφηγε τὴν Ὀλυνθον μετὰ τῶν συμμαχικῶν τῆς πόλεων νὰ ὑφίσταται ὡς ἀνεξάρτητος πολιτεία παρὰ τὰ σύνορα τοῦ μακεδονικοῦ βασιλείου.

Ἄλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος ἐπροχώρησε πρὸς τὴν Θράκην, ὅτε καθυπέταξε τὴν Θεσσαλίαν, κατέβαλε τοὺς Φωκεῖς καὶ κατέστησε φανερόν, ὅτι οὔτε φίλον οὔτε σύμμαχον σέβεται, τότε οἱ Ὀλύνθιοι ἀντελήφθησαν τὸν ἐπικρεμᾶμενον καὶ κατὰ τῶν ἰδίων κίνδυνον. Ἐκριναν λοιπὸν καλὸν νὰ στείλουν πρέσβεις εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ εἰρηνεύσουν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους (τὸ 352).

Τὸ διάβημα τοῦτο τῶν Ὀλυνθίων ὁ Φίλιππος ἐθεώρησε μὲν ὡς ἐχθρικόν, ἀλλὰ δὲν ἐπεχείρησε κατ' αὐτῶν πόλεμον ἀμέσως· ἠρέκασθη ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ εἰσβάλῃ (τὸ 351) εἰς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τοὺς Ὀλυνθίους ἀπειλητικῶς τὰς στρατιωτικὰς του δυνάμεις. Τὸ 349 ὁμως λαβὼν ὡς πρόσφασιν τὴν ἄρνησιν τῶν Ὀλυνθίων ν' ἀποδώσουν τὸν καταφυγόντα εἰς τὴν πόλιν των ἀδελφόν του Ἀρριδαῖον κηρύττει ὀριστικῶς τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ὀλυνθίων. Οἱ Ὀλύνθιοι τότε ἀποστέλλουν εἰς Ἀθήνας πρέσβεις ζητοῦντες συμμαχίαν καὶ ταχεῖαν βοήθειαν.

Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν Ὀλυνθίων πρέσβων συνέρχονται εἰς ἐκκλησίαν κατὰ ταύτην λαβόντες τὸν λόγον πολλοὶ ῥήτορες ἐξέφρασαν ἐνδοιασμοὺς διὰ τὴν ἀποστολὴν βοήθειας εἰς Ὀλυνθον· τελευταῖον ἀναβαίνει εἰς τὸ βῆμα ὁ Δημοσθένης καὶ ἀπαγγέλλει τὸν Ἀ' Ὀλυνθιακὸν—κατὰ τὸ θέρος τοῦ 349—, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑποδεικνύει εἰς τοὺς Ἀθηναίους, τί ὀφείλουσιν οὗτοι νὰ πράξουσιν ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει.

- 1 Ἀντὶ πολλῶν ἄν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι* νομίζω, εἰ φανερόν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν* τῇ πόλει περὶ* ὧν νυνὶ* σκοπεῖτε*. Ὅτε* τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλευεῖν· οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος* ἦκει* τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε*, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμ' ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν* εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ
- 2 ἀπάντων ῥαδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἴρῃσιν* γενέσθαι. Ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρὸς*, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον* οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεῖς, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον* ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὄντινά μοι δοκοῦμεν* ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά.
- 3 Ἔστι δὴ τά γ' ἐμοὶ δοκοῦντα*, ψηφίσασθαι μὲν ἤδη* τὴν βοήθειαν καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην*, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσῃτε καὶ μὴ πάθῃτε ταῦτόν* ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις ταῦτ' ἐρεῖ καὶ παρέσται* τοῖς πράγμασιν· ὡς* ἐστὶ μάλιστα τοῦτο δέος*, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς* ἄνθρωπος* πράγμασι χρῆσθαι*, τὰ* μὲν εἰκων, ἡνίκ' ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν (ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο), τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων* καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέφῃται* καὶ παρασπάσῃται* τι τῶν ὅλων πραγμάτων.)

* = παραπομπή εἰς τὸ ἐν τέλει Δεξιλόγιον.

Οὐ* μὴν ἀλλ' ἐπεικῶς*, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ' ὁ δυσμα- 4
 χώτατόν* ἐστὶ τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν' τὸ
 γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἓν ὄντα κύριον καὶ ῥητῶν* καὶ ἀπορ-
 ρήτων*, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην* καὶ ταμίαν, καὶ παν-
 ταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῆ στρατεύματι, πρὸς* μὲν τὰ τοῦ πολέ-
 μου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῶ προέχει*, πρὸς δὲ
 τὰς καταλλαγάς*, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσῃται ἄσμενος πρὸς Ὀλυν-
 θίους, ἐναντίως ἔχει*. Δῆλον γάρ ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν 5
 οὐ περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀναστά-
 σεως* καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσασιν, ἃ τ' Ἀμφιπο-
 λιτῶν ἐποίησε* τοὺς παραδόντας αὐτῇ τὴν πόλιν καὶ Πυθναίων
 τοὺς ὑποδεξαμένους· [καὶ ὅλως* ἄπιστον, οἶμαι, ταῖς πολιτεῖαις*
 ἢ τυραννίς, ἄλλως* τε κἂν ὁμορον χώραν ἔχωσι.]

4 Ταῦτ' οὖν ἐγνωκότες* ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὰλλ', 6
 ἃ προσήκει, πάντ' ἐνθυμουμένους*, φημί δεῖν ἐθελῆσαι καὶ παρο-
 ξυνθῆναι* καὶ τῇ πολέμῳ προσέχειν*, εἴπερ* ποτέ, καὶ νῦν, χρή-
 ματ' εἰσφέροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας* καὶ μηδὲν ἐλ-
 λείποντας*. Οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σκήψις* ἔθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ
 δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται. Νυνὶ γάρ, ὁ πάντες ἐθρύλουν* 7
 τέως*, Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι* δεῖν Φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόμα-
 τον*, καὶ ταῦθ' ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι*, Εἰ μὲν γὰρ ὑφ'
 ὑμῶν πεισθέντες ἀνείλοντο* τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ* σύμμαχοι
 καὶ μέχρι τοῦ ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες* ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δ' ἐκ* τῶν
 πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων* μισοῦσι, βεβαίαν* εἰκὸς τὴν ἐχθραν
 αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν ἔχειν.

5 Οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραπεπτωκότα* 8
 καιρὸν ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταῦτόν, ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον
 πεπόνθατε. Εἰ γάρ, ὅθ' ἤκομεν* Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες καὶ πα-
 ρήσαν* Ἀμφιπολιτῶν Ἰέραξ* καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τοῦτ' τὸ βῆμα,
 κελεύοντες ἡμᾶς πλεῖν καὶ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν

παρειχόμεθ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν, ἦνπερ ὑπὲρ τῆς
 Εὐβοέων σωτηρίας, εἶχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν
 9 μετὰ ταῦτ' ἂν ἦτ' ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων*. Καὶ πάλιν, ἡνίκα
 Πύδνα, Ποτειδαία, Μεθώνη, Παγασαί, τᾶλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα*
 λέγων διατρίβω*, πολιορκούμεν' ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων
 ἐνὶ τῷ πρώτῳ προθύμως καὶ ὡς προσήκεν ἐδοθηθήσαμεν αὐτοῖ,
 ῥάονι* καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ.
 Νῦν δὲ τὸ μὲν παρὸν αἰεὶ προΐεμενοι*, τὰ δὲ μέλλοντ' αὐτόματ'
 οἰόμενοι σχήσειν* καλῶς, ἠὲξήσαμεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φί-
 λιππον ἡμεῖς καὶ κατεστήσαμεν τηλικούτον*, ἡλικίος* οὐδεὶς
 πω* βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. Νυνὶ δὴ καιρὸς ἔκει* τις, οὗ-
 τος ὁ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος τῇ πόλει, ὅς οὐδενός ἐστιν ἐλάτ-
 των τῶν προτέρων ἐκείνων.

10 Καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιος λογι-
 στήσ* τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηρεγμένων* καταστάς, καίπερ
 οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χά-
 ριν, εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ πόλλ' ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον
 τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν τις θεῖη* δικαίως, τὸ δὲ μήτε πάλαι
 πεπονθέναι πεφηνέναι* τέ τιν' ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίρρο-
 πον*, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι*, τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας εὐερ-
 11 γέτημ' ἂν ἐγωγε θεῖην* ἢ ἄλλ', οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν, ὅπερ καὶ
 περὶ* τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως· ἂν μὲν γάρ, ὅσ' ἂν τις λάβῃ,
 καὶ σώσῃ*, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἂν δ' ἀναλώσας
 λάθῃ*, συνανήλωσε* καὶ τὸ μεμνησθαι τὴν χάριν. Καὶ περὶ* τῶν
 πραγμάτων οὕτως· οἱ μὴ χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς οὐδ', εἰ
 συνέβῃ τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστόν, μνημονεύουσι*. πρὸς* γὰρ τὸ
 τελευταῖον ἐκθὰν ἕκαστον τῶν πρὶν ὑπαρξάντων κρίνεται.

Διὸ καὶ* σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 φροντίσαι*, ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι* τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμέ-
 12 νοις ἀδοξίαν* ἀποτριψώμεθα*. Εἰ δὲ προησόμεθ'*, ὧ ἄνδρες Ἀθη-

ναῖοι, καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, εἴτ' Ὀλυνθον ἐκείνος κατα-
στρέφεται*, φρασάτω τις ἐμοί, τί τὸ κωλύον ἐτ' αὐτὸν ἔσται βί-
διζειν, ὅποι βούλεται.

§ ἘΑρα λογιζέται τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ*
τὸν τρόπον, δι* ὃν μέγας γέγονεν ἀσθενής ὢν τὸ κατ' ἀρχὰς
Φίλιππος; Τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν, μετὰ ταῦτα Πύδναν,
πάλιν* Ποτειδαίαν, Μεθώνην αὖθις*, εἶτα Θετταλίας ἐπέβη*·
μετὰ ταῦτα Φεράς, Παγασάς, Μαγνησίαν, πάνθ', ὃν ἐβούλετ' εὐ- 13
τρεπίσας* τρόπον, ὄχετ' εἰς Θράκην· εἴτ' ἐκεῖ τοὺς μὲν ἐκβα-
λὼν, τοὺς δὲ καταστήσας* τῶν βασιλέων ἠσθένησε· πάλιν βρά-
σας* οὐκ ἐπὶ τὸ βραθυμεῖν ἀπέκλινεν*, ἀλλ' εὐθὺς Ὀλυνθίοις ἐπε-
χειρήσεν*. Τὰς δ' ἐπ' Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ καὶ πρὸς
Ἀρύββαν* καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι παραλείπω στρατείας.

¶ «Τί οὖν», ἂν τις εἴποι, «ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν ;» Ἵνα γινώ- 14
τε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἰσθησθ' ἀμφοτέρα, καὶ τὸ προῖε-
σθαι* καθ' ἕκαστον αἰεὶ τι τῶν πραγμάτων ὡς* ἀλυσιτελέες*, καὶ
τὴν φιλοπραγμοσύνην*, ἣ χρηταί* καὶ συζῆ Φίλιππος, ὑφ'* ἧς
οὐκ ἔστιν*, ὅπως ἀγαπήσας* τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσῃ.
Εἰ δ' ὁ μὲν, ὡς αἰεὶ τι μείζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν,
ἐγνωκῶς* ἔσται, ἡμεῖς δ', ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον* ἐρρωμένως*
τῶν πραγμάτων*, σκοπεῖσθ'*, εἰς τί ποτ'* ἐλπὶς ταῦτα τελευτή-
σαι*. Πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐθήθης* ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ 15
τὸν ἐκείθεν πόλεμον δεῦρ' ἤξοντ', ἂν ἀμελήσωμεν; Ἀλλὰ μὴν,
εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν
τρόπον, ὡσπερ οἱ δανειζόμενοι βραδίως* ἐπὶ μεγάλοις τόκοις μι-
κρὸν εὐπορήσαντες* χρόνον ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων* ἀπέστη-
σαν*, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐρραθυμηκότες*, καὶ
ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες πολλὰ καὶ χαλεπὰ* ὧν οὐκ ἠβου-
λέμεθ' ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν
περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.

- 16 10 Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν* ἴσως φῆσαι τις ἂν βράδιον καὶ παντὸς εἶναι*, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων, ὅτι δεῖ πράττειν, ἀποφαίνεσθαι*, τοῦτ' εἶναι συμβούλου. Ἐγὼ δ' οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε*, ἂν τι μὴ κατὰ γνώμην* ἐκβῆ* οὐ μὴν οἶμαι δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι* περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι.
- 17 11 Φημί δὴ διχῆ* βοηθητέον* εἶναι τοῖς πράγμασι ὑμῖν, τῇ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σφίζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τῇ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις· εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγορήσατε, ὀκνῶ*, μὴ μάταιος ἡμῖν ἢ στρατεία γένηται. Εἴτε* γάρ, ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων, ὑπομείνας τοῦτ' Ὀλυνθον παραστήσεται*, βράδιως ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται· εἴτε, βοηθησάντων* μόνον ὑμῶν εἰς Ὀλυνθον, ἀκινδύνως ἔρων ἔχοντα τὰ οἴκοι* προσκαθεδεῖται* καὶ προσεδρεύσει* τοῖς πράγμασι, περιέσται* τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. Δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῆ* τὴν βοήθειαν εἶναι. ✓
- 19 12 Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γιγνώσκω*. περὶ* δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν, ὡ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήμαθ' ὑμῖν, ἔστιν, ὅσ' οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, στρατιωτικά*. ταῦτα δ' ὑμεῖς οὕτως, ὡς βούλεσθε, λαμβάνετε*. Εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ* πόρου, εἰ δὲ μὴ, προσδεῖ, μάλλον* δ' ἅπαντος ἐνδεῖ* τοῦ πόρου. «Τί οὖν;» ἂν τις εἴποι «οὐ γράφεις* ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά;» Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἐγὼ μὲν γάρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι* καὶ ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά καὶ μίαν σύνταξιν* εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα· ὑμεῖς δ' οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων* λαμβάνειν εἰς* τὰς ἑορτάς. Ἔστι δὲ λοιπόν*, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέη, πολλά, ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. Δεῖ

δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι* γενέσθαι τῶν δεόντων. Λέγουσι* δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἔλεσθ', ὅστις ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ· καὶ ἕως ἔστι καιρὸς, ἀντιλάθεσθε* τῶν πραγμάτων.

13 Ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι, τὰ πράγματ' ἐν ᾧ²¹ καθέστηκε* νυνὶ τὰ Φιλιππου. Οὔτε γάρ, ὡς δοκεῖ καὶ φήσείς τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ' αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχει*, οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε* τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν* ᾗθήνη δεήσειν αὐτόν, ἀλλ' ὡς* ἐπιῶν ἅπαντα τότε ἤλιπιζε τὰ πράγματ' ἀναιρήσεσθαι*, κἄτα διέφευσται. Τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτόν ταράττει παρὰ γνώμην* γεγονὸς καὶ πολλήν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει, εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν* Ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δῆπου φύσει καὶ αἰεὶ πᾶσιν ἀν-²²θρώποις, κομιδῆ* δ', ὥσπερ ἦν, καὶ ἔστι νῦν τούτῳ. Καὶ γὰρ Παγασῶς ἀπαιτεῖν αὐτόν εἰσιν ἐψηφισμένοι καὶ Μαγνησίαν κευλύκασι τειχίζειν. Ἦκουον δ' ἔγωγέ τινων, ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας* καὶ τὰς ἀγοράς* ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ* τῶν Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ Φιλιππον λαμβάνειν. Εἰ δὲ τούτων ἀποστερηθήσεται τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῆ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται*.

14 Ἄλλὰ* μὴν τὸν γε Παίονα* καὶ τὸν Ἰλλυριὸν* καὶ ἅπλως*²³ τούτους ἅπαντας ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἡδίων* ἂν καὶ ἐλευθέρους ἢ δούλους εἶναι· καὶ γὰρ ἀήθεις* τοῦ κατακοῦειν* τινὸς εἰσι, καὶ ἀνθρωπος ὑβριστής*, ὡς φασιν. Καὶ μὰ Δι' οὐδὲν ἄπιστον* ἴσως· τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν* τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται, διόπερ*²⁴ πολλὰκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τὰγαθὰ τοῦ κτήσεσθαι χαλεπώτερον εἶναι.

15 Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν* τὴν²⁴ ἐκεῖνου καιρὸν* ὑμέτερον νομίσαντας ἐτοίμως* συνάρασθαι* τὰ πράγματα, καὶ πρεσβευομένους* ἐφ' ᾧ δεῖ καὶ στρατευομένους

αὐτοὺς καὶ παροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λογιζομένους*, εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς* ἂν αὐτὸν οἴεσθ' ἐτοιμῶς ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν; Εἴτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ* μὴδ', ἃ πάθειτ' ἂν, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε;

25 Ἔτι* τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἴρεσις* ἐστὶν ὑμῖν, πότερ' ὑμᾶς ἐκεῖ χρὴ πολεμεῖν ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. Ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχη τὰ τῶν Ὀλυθίων*, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν* καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς καρπούμενοι ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐτὸν κωλύσει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; Μὴ λίαν πικρὸν* εἰπεῖν ἦ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἐτοιμῶς. Ἀλλὰ Φωκεῖς; Οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἶοί* τ' ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσῃτ' ὑμεῖς. Ἡ ἄλλος τις; «Ἄλλ', ὦ τᾶν*, οὐχὶ βουλήσεται». Τῶν ἀτοπωτάτων μέντ' ἂν εἴη, εἰ, ἃ νῦν ἄνοιαν ὀφλισκάνων* ὅμως ἐκλαλεῖ*, ταῦτα δυνηθεῖς μὴ πράξει.

27 Ἀλλὰ μὴν ἡλίκα* γ' ἐστὶ τὰ διάφορα ἐνθάδ' ἢ κεί πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν* ἡγοῦμαι. Εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς τριάκονθ' ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι* καὶ ὅσ' ἀνάγκη στρατοπέδῳ χρωμένους* τῶν ἐκ* τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ, πολεμίου λέγω*, πλείον' ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν ἢ ὅσ' εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ* τοῦ πόλεμον δεδαπάνησθε. Εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἦξει, πόσα χρὴ νομίσει ζημιώσεσθαι; Καὶ πρόσθεθ' ἢ ὕβρις* καὶ ἔθ' ἢ τῶν πραγμάτων αἰσχύνῃ*, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσιν.

28 Πάντα δὲ ταῦτα δεῖ συνιδόντας* ἅπαντας βοηθεῖν καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, τοὺς μὲν εὐπόρους, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν, ὧν καλῶς* ποιοῦντες ἔχουσι, μίκρ' ἀναλίσκοντες τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ*, ἵνα τὴν ταῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ Φιλίππου χώρᾳ κτησάμενοι φοβεροὶ φύλακας τῆς οἰ-

κείας ἀκεραίου* γένωνται, τοὺς δὲ λέγοντας*, ἵν' αἱ τῶν πεπο-
λιτευμένων* αὐτοῖς εὐθυναί* ῥάδιαι γένωνται, ὡς*, ὅποι' ἄττ' ἂν
ὑμᾶς περιστῆ* τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμέ-
νων αὐτοῖς ἔσεσθε. Χρηστὰ δ' εἶη παντὸς εἵνεκα.

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β

Εισαγωγή: Ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ Α' Ὀλυνθιακῷ ὑπέδειξεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργήσουν δραστηρίως, νὰ παρασκευασθοῦν δὲ δύο στρατοὶ πολιτῶν Ἀθηναίων — καὶ ὄχι μισθοφόρων —, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν εἶς νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν ἀπειλουμένην Ὀλυνθον, ὁ δὲ ἄλλος νὰ εἰσβάλλῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἀλλ' ὁ Δημοσθένης δὲν εἰσηκούσθη· οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν εἰς τοὺς Ὀλυνθίους στρατιωτικὴν βοήθειαν ἀποτελουμένην μόνον ἐκ δισχιλίων μισθοφόρων καὶ τριάκοντα τριήρων ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Χάρητος. Ἡ βοήθεια αὕτη οὐδὲν κατώρθωσεν· ὁ Χάρης, ἐπειδὴ δὲν εἶχε νὰ μισθοδοτῇ τὸν στρατόν, δὲν ἐπολέμει πρὸς τὸν Φίλιππον, ἀλλ' ἐλήστευεν ἐμπορικὰ πλοῖα. Διὰ τοῦτο οἱ Ὀλύνθιοι στέλλουν νέαν πρεσβείαν εἰς Ἀθήνας ζητοῦντες νέαν βοήθειαν.

Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον μὲν συνείδησιν τοῦ κρισίμου τῆς περιστάσεως, ἀλλ' ἐδίσταζον νὰ βοηθήσουν τοὺς Ὀλυνθίους φοβούμενοι τὴν μεγάλην δύναμιν τοῦ Φιλίππου. Διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης ἀναλαμβάνει ἐκ δευτέρου νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἀπαγγέλλει τὸν Β' Ὀλυνθιακὸν — μετὰ παρέλευσιν ἐλαχίστου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐκφωνήσεως τοῦ πρώτου, ἤτοι κατὰ τὸ θέρος τοῦ 349 — ἐν αὐτῷ προσπαθεῖ ὁ ρήτωρ νὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ὑποδεικνύει εἰς αὐτούς, τί ὀφείλουν νὰ πράξουν.

- 1 Ἐπὶ* πολλῶν μὲν ἂν τις ἴδῃ, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ μοι τὴν παρά τῶν θεῶν εὖνοϊαν φανεράν γιγνομένην τῇ πόλει, οὐχ ἥκιστα δ' ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ τοὺς πολεμή-

σοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι* καὶ χώραν ὄμορον καὶ δυνάμιν
 τινά* κεκτημένους καί, τὸ μέγιστον ἀπάντων, τὴν ὑπὲρ* τοῦ πο-
 λέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκείνον διαλλα-
 γὰς* πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν
 ἀνάστασιν*, δαιμονία* τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργε-
 σία. Δεῖ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν* αὐτούς, 2
 ὅπως μὴ χεῖρους περὶ ἡμᾶς αὐτούς εἶναι δόξομεν τῶν ὑπαρχόν-
 των, ὡς ἔστι* τῶν αἰσχυρῶν, μᾶλλον* δὲ τῶν αἰσχίστων, μὴ μό-
 νον πόλεων καὶ τόπων*, ὧν ἡμῶν ποτε κύριοι, φαίνεσθαι προί-
 εμένους*, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμ-
 μάχων καὶ καιρῶν*.

Τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου βῶμην διεξιέ- 3
 ναι* καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς
 οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἠγοῦμαι. Διὰ τί; Ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ', ὅσ' ἂν
 εἴποι τις ὑπὲρ* τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν* φιλοτιμίαν*, ἡμῖν δ'
 οὐχὶ καλῶς πεπραχθαι. Ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείον' ὑπὲρ τὴν ἀξίαν
 πεποιήκε τὴν αὐτοῦ, τοσοῦτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζε-
 ται ὑμεῖς δ' ὅσῳ χεῖρον ἢ προσήκε κέχρησθε* τοῖς πράγμασι,
 τοσοῦτῳ πλείον' αἰσχύνῃ ὠφλήκατε*. Ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω. 4
 Καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοποῖτο*,
 ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ παρ'* αὐτοῦ. Ὡν
 οὖν ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις* χάριν,
 ὑμῖν δὲ δίκην* προσήκει λαβεῖν, οὐχὶ νῦν ὀρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέ-
 γειν ἃ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἐνι* καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι
 πάντας ὑμᾶς καὶ μεγάλα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' ἐκείνου φαί-
 νοιτ' ἂν ὀνειδῆ* βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν*, ταῦτ' εἰπεῖν
 πειράσομαι.

Τὸ μὲν οὖν ἐπίσρκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ πεπρα- 5
 γμῆνα δεικνύναι λοιδορίαν* εἶναι τις ἂν φήσειε κενὴν δικαίως· τὸ
 δὲ πάνθ', ὅσα πῶποτ'* ἐπραξε, διεξιόντ'* ἐφ' ἅπασι τούτοις ἐλέγ

χειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεισθαι καὶ δυσὶν ἔνεχ' ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρήσθαι, τοῦ τ' ἐκείνον, ὅπερ καὶ ἀληθές ὑπάρχει, φαῦλον* φαίνεσθαι καὶ τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους* ὡς ἄμαχόν* τινα τὸν Φίλιππον ἰδεῖν, ὅτι πάντα διεξελήλυθεν*, οἷς πρότερον παρακρουόμενος* μέγας ἠδὲξήθη*, καὶ πρὸς αὐτὴν ἦκει* τὴν τελευτατὴν τὰ πράγματ' αὐτῷ.

- 6 Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἂν ἡγοῦμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν τὸν Φίλιππον καὶ θαυμαστόν, εἰ τὰ δίκαια πράττονθ' ἐώρων ἠδὲξήμενον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὐρίσκω τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν* τὸ κατ' ἀρχάς, ὅτ' Ὀλυνθίους ἀπήλαυόν* τινες ἐνθένδε βουλομένους ὑμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν καὶ τὸ θρυλούμενόν ποτ' ἀπόρρητον* ἐκείνο κατα-
- 7 σκευάσαι*, τοῦτ' ἂν προσαγαγόμενον*, τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα τῷ Ποτεΐδαιαν οὔσαν ἡμετέραν ἐξελεῖν* καὶ τοὺς μὲν πρότερον συμμάχους ὑμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δ' ἐκείνοις, Θετταλοὺς δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι καὶ τὸν Φωκικὸν* πόλεμον πολεμήσειν ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδέξασθαι Ὀλωσ* δ' οὐδεὶς ἔστιν, ὅντιν' οὐ πεφανάκιεν* ἐκείνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων*· τὴν γὰρ ἐκάστων ἄνοιαν* αἰεὶ τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν ἐξαπατῶν καὶ προσλαμβάνων* οὕτως ἠδὲξήθη.

- 8 Ὡσπερ οὖν διὰ τούτων ἦρθη* μέγας, ἡνίχ'* ἕκαστοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ᾄοντό τι πράξειν, οὕτως ὀφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαιρεθῆναι* πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' εἶνεχ' ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελέγηλεγκται. Καιροῦ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τοῦτο πάρεστι* Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ* παρελθόν* τις ἐμοί, μᾶλλον* δ' ὑμῖν δειξάτω, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτ'* ἐξηπατημένοι τὰ λοιπὰ* πιστεύσουσιν, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντ' ἄσμενοι.

- 9 Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ἡγεῖται, οἶεται

δὲ βία καθέξειν* αὐτὸν τὰ πράγματα τῷ τὰ χωρία* καὶ λιμένας
καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι*, οὐκ ὀρθῶς οἶεται. Ὅταν μὲν γὰρ
ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστήῃ* καὶ πᾶσι ταῦτά συμφέρῃ τοῖς
μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν* καὶ φέρειν τὰς συμφο-
ρὰς καὶ μένειν ἐθέλουσιν ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ
πονηρίας τις ὡσπερ οὗτος ἰσχύσῃ, ἢ πρώτη πρόφασις* καὶ μικρὸν
πταῖσμ'*, ἅπαντ' ἀνεχαίτισε* καὶ διέλυσεν. Οὐ γὰρ ἔστιν*, οὐκ 10
ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα καὶ ἐπιπροκοῦντα καὶ ψευ-
δόμενον δύναμιν βεβαίαν* κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτ' εἰς μὲν
ἅπαξ* καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει*, καὶ σφόδρα γ' ἠνθησεν* ἐπὶ
ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, τῷ χρόνῳ δὲ φωράται* καὶ περὶ αὐτὰ κα-
ταρρεῖ*. Ὡσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων
τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατ' εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν
πράξεων τὰς ἀρχὰς* καὶ τὰς ὑποθέσεις* ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι
προσῆκει. Τοῦτο δ' οὐκ ἔνι* νῦν ἐν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

Φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως 11
τις λέγει* κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ
Θετταλοῦς πρεσβείαν πέμπειν, ἢ τοὺς μὲν διδάξει* ταῦτα, τοὺς
δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσιν ἐψηφισμένοι Παγασῶς ἀπαιτεῖν
καὶ περὶ Μαγνησίας λόγους ποιεῖσθαι*. Σκοπεῖσθε* μέντοι τοῦτο, 12
ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσιν μόνον οἱ παρ' ἡμῶν
πρέσβεις, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύειν ἕξουσιν, ἐξεληλυθότων*
ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως καὶ ὄντων* ἐπὶ τοῖς πράγμασιν, ὡς ἅπας
μὲν λόγος, ἂν ἀπῆ* τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κε-
νόν*, μάλιστα δ' ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἐτοιμότη-
τατ'*, αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάν-
τες αὐτῷ. Πολλὴν δὴ τὴν μετᾶστασιν* καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν 13
μεταβολὴν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἐτοιμῶς*,
εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει* τὸν νοῦν. Κἂν ταῦτ' ἐθελήσῃθ' ὡς προσ-
ῆκει καὶ* δὴ περαίνειν*, οὐ μόνον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμ-

μαχικά* ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας* ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς ἔχοντ' ἐξελεγχθήσεται.

- 14 Ὅλως* μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ ἐν μὲν προσθήκῃ* μερίς* ἐστὶ τις οὐ μικρά, οἷον* ὑπῆρξέ ποθ' ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου* πρὸς* Ὀλυνθίουσ· πάλιν* αὐτὸ πρὸς* Ποτείδαιαν Ὀλυνθίοις ἐφάνη τι* τοῦτο συναμφοτέρων*. νυνὶ Θετταλοῖς στασιάζουσι καὶ τεταραγμένοις* ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν* ἐβοήθησεν καὶ ὅποι τις ἂν, οἶμαι, προσθῆ καὶ* μικρὰν δύναμιν, πάντ'* ὠφελει· αὐτὴ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεστὴ.
- 15 Καὶ γὰρ οὗτος ἅπασιν τούτοις, οἷς ἂν τις μέγαν αὐτὸν ἠγήσαιο. τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν* ἢ ὑπῆρχε φύσει κατεσκευάκεν* αὐτῷ.

- Μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς Φιλίππον τε χαίρειν καὶ τοὺς ἀρχομένους*· ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦτ' ἐξήλωκε* καὶ προήρηται* πράττων καὶ κινδυνεύων, ἂν συμβῆ τι, παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦθ', ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἠρημέ-
- 16 νος*. τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας* τῆς ἀπὸ τούτων οὐ μέτεστι*, κοπτόμενοι* δ' αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω κάτω λυποῦνται καὶ συνεχῶς ταλαιπωροῦσιν*, οὐτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις* οὐτ' ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίοις* ἐώμενοι διατρέβειν*, οὐθ' ὅσ' ἂν ποιήσωσιν* οὕτως, ὅπως ἂν δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες διαθέσθαι* κεκλειμένων τῶν ἐμπορίων* τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον.
- 17 Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἂν τις σκέψαιτ' οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι* καὶ πεζέταιροι* δόξαν* μὲν ἔχουσιν, ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ συγκεκροτημένοι* τὰ τοῦ πολέμου, ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων* τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς αἰοῦ* ψεύδε-
- 18 σθαι, οὐδένων εἰσὶ βελτίους. Εἰ μὲν γὰρ τις ἀνὴρ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς

οἷος* ἔμπειρος πολέμου καὶ ἀγώνων, τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ* πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βουλόμενον πάνθ' αὐτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα (πρὸς γὰρ αὐ* τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν φιλοτιμίαν ἀνυπέβλητον εἶναι)· εἰ δέ τις σῶφρων ἢ δίκαιος ἄλλως*, τὴν καθ' ἡμέραν ἀκρασίαν* τοῦ βίου καὶ μέθην καὶ κορδακισμούς* οὐ δυνάμενος φέρειν, παρεῶσθαι* καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει* τὸν τοιοῦτον.

Λοιπούς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι ληστὰς καὶ κόλακας καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, οἷους* μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι* τοιαῦτα, οἳ ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὓς ἐνθένδε πάντες ἀπήλαυνον ὡς πολὺ τῶν θαυματοποιῶν* ἀσελγεστέρους* ὄντας, Καλλιᾶν ἐκείνον τὸν δημόσιον* καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους* γελοίων καὶ ποιητὰς αἰσχροῦν ἄσμάτων, ὧν εἰς τοὺς συνόντας* ποιοῦσιν* ἕνεκα τοῦ γελασθῆναι*, τούτους ἀγαπᾶ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει.

Καίτοι ταῦτα, καὶ εἰ μικρά τις ἡγείται, μεγάλ', ὦ ἄνδρες 20 Ἀθηναῖοι, δείγματα τῆς ἐκείνου γνώμης* καὶ κακοδαιμονίας* ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. Ἄλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ* τούτοις τὸ κατορθοῦν*. αἱ γὰρ εὐπραξίαι θειναί* συγκρούψαι τὰ τοιαῦτ' ὀνειδῆ*. εἰ δέ τι πταίσει*, τότε ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτ' ἐξετασθήσεται*. Δοκεῖ δ' ἔμοιγ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δείξειν* οὐκ εἰς μακράν*, ἂν οἳ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς βούλησθε. Ὡσπερ γὰρ ἐν 21 τοῖς σώμασιν, τέως μὲν ἂν ἐρρωμένος* ἢ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται, ἐπὶ δ' ἀρρώστημά τι συμβῆ, πάντα κινεῖται*, κἂν* ῥῆγμα* κἂν στρέμμα* κἂν ἄλλο τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν* ἢ, εὖτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἕξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, ἐπειδὴν δ' ὁμορος πόλεμος συμπλακῆ*, πάντ' ἐποίησεν ἔκδηλα.

Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦνθ' 22 ὄρων ταύτῃ* φοβερὸν προσπολεμῆσαι* νομίζει, σῶφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῶ χρηταί· μεγάλη γὰρ ῥοπή*, μᾶλλον* δὲ τὸ ὄλον

- ἡ τύχη παρά* πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἴρεσίν* μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἐλοίμην*, ἐβελόντων, ἃ προσήκει, ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρόν*, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς* εἰς τὸ τὴν παρά τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔχειν ὄρω ὑμῖν ἐνούσας ἢ
- 23 ἄκεινφ. Ἄλλ', οἶμαι, καθήμεθ' οὐδὲν ποιῶντες· οὐκ ἔνι* δ' αὐτὸν ἀργοῦντ'* οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μή* τί γε δὴ τοῖς θεοῖς. Οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν, εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκείνος αὐτὸς καὶ παρῶν ἐφ' ἅπασι, καὶ μήτε καιρὸν μήθ' ὦραν* παραλείπων ἡμῶν μελλόντων καὶ ψηφίζομένων καὶ πυνθανομένων περιγίγνεται*. Οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τούναντιον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποιῶντες ἡμεῖς ὦν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει τοῦ πάντα ποιῶντος περιῆμεν*.
- 24 Ἄλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μὲν ποτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε*, καὶ πόλλ' ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι* πολλακίς ὑμῖν ἐξόν*, οὐκ ἠθελήσατε, ἀλλ' ἴν' οἱ ἄλλοι τύχῳσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν ἀνηλίσκειτ' εἰσφέροντες καὶ προουκινδυνεύετε* στρατευόμενοι, νυνὶ δ' ὀκνεῖτ' ἐξιέναι καὶ μέλλετ' εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε πολλακίς πάντας καὶ καθ'* ἔν' αὐτῶν ἐν μέρει*, τὰ δ' ὑμέτερ' αὐτῶν ἀπολωλεκότες ἀθήσατε*.
- 25 Ταῦτα θαυμάζω, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδεὶς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογίσασθαι, πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ, καὶ τί ποιούντων ὑμῶν ὁ χρόνος διελήλυθεν οὗτος. Ἴστε γὰρ δῆπου τοῦθ', ὅτι μελλόντων αὐτῶν, ἑτέρους τινὰς ἐλπίζόντων πράξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλους, κρινόντων*, πάλιν ἐλπίζόντων, σχεδὸν ταῦθ' ἅπερ νυνὶ ποιούντων, ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν.
- 26 Εἴθ' οὕτως ἀγνωμόνως* ἔχετε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε, δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέγονεν, διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐτῶν πράξεων ἐκ φαύλων αὐτὰ χρηστὰ γε-

νήσεσθαι; Ἄλλ' οὐτ' εὐλογον οὐτ' ἔχον ἐστὶ φύσιν* τοῦτό γε πολὺ γὰρ ῥᾶον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσασθαι πάντα πέφυκεν*. Νῦν δ' ὅ τι μὲν φυλάξομεν, οὐδέν ἐσθ' ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν* τῶν πρότερον, κτήσασθαι δὲ δεῖ. Αὐτῶν οὖν ἡμῶν ἔργον τοῦτ' ἦδη.

Φημὶ δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξιέναι προθύμως, 27 μηδέν' αἰτιᾶσθαι, πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατήσητε*, τηνικαῦτα* δ' ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίναντας τοὺς μὲν ἀξίους ἐπαίνου τιμᾶν, τοὺς δ' ἀδικούντας κολάζειν, τὰς προφάσεις* δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείματα*. οὐ γὰρ ἐστὶ πικρῶς* ἐξετάσαι, τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ' ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα.

Τίνος γὰρ εἶνεκ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τοῦτον μὲν 28 φεύγειν τὸν πόλεμον πάντας, ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρατηγούς, ἰδίους δ' εὐρίσκειν πολέμους, εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων* καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν; Ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐστὶ τᾶθλ', ὑπὲρ ὧν ἐστὶν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις κἂν ληφθῆ, παραχρήμ' ὑμεῖς κομεισθε*. οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων* ἴδιοι, μισθὸς δ' οὐκ ἐστίν· ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήματα* τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν, Λάμφακος*, Σίγειον*, τὰ πλοῖ', ἃ συλῶσιν. Ἐπ' οὖν τὸ λυσιτελοῦν* αὐτοῖς ἕκαστοι χωρεῦσιν. Ὑμεῖς δ', ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα' ἀποθλέψητε φαύλως ἔχοντα, 29 τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε, ὅταν δὲ δόντες λόγον* τὰς ἀνάγκας ἀκούσητε ταῦτα, ἀφίετε*. Περίεστι* τοίνυν ὑμῖν ἀλλήλοις ἐρίζειν καὶ διεστάναι*, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις*, τοῖς δὲ ταῦτα, τὰ κοινά* δ' ἔχειν φαύλως.

Πρότερον μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ συμμορίας* εἰσεφέρετε, νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε* κατὰ συμμορίας. Ῥήτωρ* ἡγεμῶν ἐκατέρων καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ καὶ οἱ βοησόμενοι* τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσενέμησθε, οἱ μὲν ὡς* τούτους, οἱ δ' ὡς ἐκαί-

30 νους. Δεῖ δὴ ταῦτ' ἐπανάτας* καὶ ὑμῶν αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενο-
 μένους* κοινὸν καὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ πράττειν
 ποιῆσαι. Εἰ δὲ τοῖς μὲν, ὥσπερ ἐκ τυραννίδος* ὑμῶν, ἐπιτάττειν
 ἀποδώσετε*, τοῖς δ' ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν*, εἰσφέρειν, στρα-
 τεύεσθαι, τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μηδ'
 ὄτιοῦν συμπονεῖν*, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν
 καιρῷ· τὸ γὰρ ἡδίκημένον αἰεὶ μέρος* ἐλλείψει*, εἴθ' ὑμῖν τού-
 τος κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν ἐξέσται*.

31 Λέγω* δὴ κεφάλαιον*, πάντας εἰσφέρειν ἀφ' ὅσων ἕκαστος
 ἔχει τὸ ἴσον*. πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος*, ἕως ἂν ἅπαντες στρα-
 τεύσησθε*· πᾶσι τοῖς παριούσι* λόγον* δίδοναι καὶ τὰ βέλτισθ'
 ὧν ἂν ἀκούσηθ' αἰρεῖσθαι, μὴ ἂν* ὁ δεῖν' ἢ ὁ δεῖν' εἶπη. Κἂν
 ταῦτα ποιῆτε, οὐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμ' ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ
 καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον, βέλτιον τῶν ὄλων πραγμάτων ὑμῖν
 ἐχόντων*.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α 451

Εισαγωγή: Ὁ Φίλιππος ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῆς Μακεδονίας (τὸ 359) καὶ καθυποτάξας τοὺς πλησιοχώρους ἐχθροὺς τοῦ κράτους του, τοὺς Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας, ἐστράφη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κατακτητικῶν του σχεδίων. Καὶ κατ' ἄρχάς μὲν προσέβαλε τὴν Ἀμφίπολιν (357), ἔπειτα δ' ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐπὶ τοῦ Θεσσαϊκοῦ κόλπου κτήσεις τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐκνύριευσε τὴν Πύδναν (357), τὴν Ποτειδαίαν (356) καὶ τὴν Μεθώνην (353). Ἀκολούθως κατεπολέμησε τοὺς τυράννους τῆς Θεσσαλίας καὶ μετὰ τοῦτο ἐπεχείρησε νὰ γίνῃ κύριος τῶν Θεσσαλικῶν (352), ἵνα οὕτω δυναθῇ εὐκολώτερον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι φθάσαντες ἐγκαίρως μετὰ στρατοῦ ἀπέκρουσαν τὴν ἀπόπειραν αὐτῆν τοῦ Φιλίππου, ὅστις ὑποχωρήσας ἀπρακτος ἐξεστράτευσε κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 352 εἰς τὴν Θράκην πρὸς ἐπέκτασιν τῆς κυριαρχίας του. Οἱ μικροὶ ἐκεῖ ἡγεμόνες ἤριζον πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις Πέριππον καὶ Βεζάντιον. Ἐκ τῶν διχονοιῶν τούτων ὀφελούμενος ὁ Φίλιππος ἐγένετο κύριος ἀπόλυτος τῶν χωρῶν καὶ προχωρήσας πέραν τοῦ Ἐβρου ἐπολιόρησε τὸ Ἡραῖον τεῖχος ἐπὶ τῆς Προποντιδος.

Ἡ εἰδησις τῆς πολιορκίας τοῦ Ἡραίου τείχους, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν ὡς ἀποθήκη τοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν κομιζομένου σίτου, φθάσασα εἰς Ἀθήνας τὸν Νοέμβριον τοῦ 352 ἀνησύχησε τοὺς Ἀθηναίους. Τὸ γεγονός δὲ τοῦτο ἐθεωρήθη τσοσῦτον ἐπικίνδυνον, ὥστε ἀπεφασίσθη νὰ παρασκευασθῇ στόλος ἐκ 40 τριήρων, νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ μετὰσχουν τῆς ἐκστρατείας πάντες οἱ ἄνδρες μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 45 ἐτῶν καὶ νὰ εἰσπραχθῇ φόρος 60 ταλάντων. Ἀλλὰ ὀλίγον μετὰ τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν καταφθάνουν εἰς Ἀθήνας νεότεραι εἰδήσεις πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ

Φίλιππος ἀσθενεῖ, ἔπειτα δὲ ὅτι ἀπέθανεν· οἱ Ἀθηναῖοι εὐχαριστή-
θέντες μὲ τὰς διαδόσεις αὐτὰς ἐγκατέλιπον τὴν ἀποφασισθεῖσαν ἐκστρα-
τείαν καὶ περιέπεσαν εἰς ἀδράνειαν.

Ἐλάχιστον ὅστερον μετὰ τὰ γεγονότα ταῦτα, τὸ 351, τὸ ζήτημα τοῦ
πολέμου κατὰ τοῦ Φιλίππου ἤρχισε ν' ἀπασχολῆ ἐκ νέου τοὺς Ἀθη-
ναίους. Πολλὰ συνεδρία ἐκκλησίας τοῦ δήμου κατηναλώθησαν
εἰς σχετικὰ συζητήσεις. Εἰς μίαν τῶν συνελεύσεων τούτων ὁ Δημο-
σθένης—νέος ἀκόμη ἄγων ἡλικίαν 32 ἐτῶν—ἐζήτησε τὸν λόγον πρὸ
τῶν ἄλλων ρητόρων καὶ ἀπήγγειλε τὸν Ἀ' Φιλιππικόν. Ἐν τούτῳ
προσπαθεῖ ὁ ρήτωρ νὰ ἐξαγάγῃ τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῆς ἀδρανείας καὶ
ὑποδεικνύει τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον δύνανται οὗτοι νὰ διεξαγά-
γουν ἐπιτυχῶς τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου πόλεμον.

1 Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος* προυτίθεται*, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχῶν* ἄν, ἕως οἱ πλείστοι τῶν εἰσθότων*
γνώμην ἀπεψήναντο, εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥη-
θέντων, ἡσυχίαν ἂν ἤγρον, εἰ δὲ μή, τότε ἂν καὶ ἐπειρώμην,
ἂ γινώσκω*, λέγειν· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ* ὧν πολλάκις εἰρήκασι
οὔτοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγεῖσθαι καὶ* πρῶτος
ἀναστὰς εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν. Εἰ γὰρ ἐκ* τοῦ παρε-
ληλυθότος χρόνου τὰ δέονθ' οὔτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς
νῦν ἔδει βουλευέσθαι.

2 Πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς
παροῦσι πράγμασι, οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν* δοκεῖ. Ὁ γὰρ
ἔστι χειρίστον ἐκ* τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ
μέλλοντα θέλιστον* ὑπάρχει. Τί οὖν ἐστι τοῦτο; Ὅτι οὐδέν, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγ-
ματ' ἔχει, ἐπεὶ τοι*, εἰ πάνθ', ἂ προσήκε, πραττόντων οὕτως
εἶχεν, οὐδ' ἂν ἐλπίς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι.

3 Ἐπει' ἐνθυμητέον* καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι καὶ τοῖς εἰδόσιν
αὐτοῖς ἀναμνησκόμενοις, ἡλικίην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακε-

δαιμονίων—ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολλὸς—ὡς* καλῶς καὶ προσηκόν-
τως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπερμείναθ'
ὑπὲρ τῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. Τίνος οὖν εἶνεκα
ταῦτα λέγω; Ἴν' εἰδῆτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεάσθηθε, ὅτι
οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστι φοβερόν οὔτ', ἂν ὀλιγωρήτε
τοιοῦτον, οἷον ἂν ὑμεῖς βούλοισθε, παραδείγμασι χρώμενοι τῇ
τότε βῶμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτ' ἐκ* τοῦ προσέχειν
τοῖς πράγμασι* τὸν νοῦν, καὶ τῇ νῦν ὕβρει* τούτου, δι' ἣν τα-
ραττόμαθ' ἐκ τοῦ μήδεν φροντίζειν ὧν ἐχρήθη.

Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσπολέμητον οἶεται τὸν *φραγ.*
Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν* τό τε πλῆθος τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ δυ-
νάμεως καὶ τὸ τὰ χωρία* πάντ' ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν
οἶεται, λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἵχομέν ποθ' ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, Πύδναν καὶ Ποτείδαιαν καὶ Μεθώνην καὶ πάντα τὸν
τόπον τοῦτον οἰκίον* κύκλῳ, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν
ὄντων ἔθνων αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερ' ὑπῆρχε καὶ μάλλον
ἡμῖν ἐδοῦλετ' ἔχειν οἰκίως ἢ κείνῳ. Εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ⁵
ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμῆν ἐστὶν Ἀθηναίοις
ἔχουσι τοσαῦτ' ἐπιτεχίσματα* τῆς αὐτοῦ χώρας ἔρημον ὄντα συμ-
μάχων, οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποιθήκειν ἐπράξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτή-
σατ' ἂν δύναμιν. Ἀλλ' εἰδέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς
ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶν ἅπαντα τὰ χωρὶ' ἄθλα τοῦ πολέμου
κείμεν' ἐν μέσῳ, φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων
καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων.)
Καί* γάρ τοι ταύτῃ χρῆσάμενος τῇ γνώμῃ πάντα κατέστραπται ⁶
καὶ ἔχει, τὰ μὲν ὡς* ἂν ἐλὼν τις ἔχοι πολέμῳ, τὰ δὲ σύμμαχα
καὶ φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν* τὸν
νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὗς ἂν ὀρώσι παρεσκευασμένους
καὶ πράττειν ἐθέλοντας, ἂ' χρή.

Ἄν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ⁷

ἐθελήσητε γενέσθαι* γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὐ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν παρασχεῖν αὐτὸν χρήσιμον τῇ πόλει, πᾶσαν ἀφείς τὴν εἰρωνεῖαν* ἔτοιμος πράττειν* ὑπάρξει, ὁ μὲν χρήματ' ἔχων εισφέρειν, ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ* στρατεῦσθαι, — συνελόντι* δ' ἀπλῶς, ἂν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι* καὶ παύσησθ' αὐτοὺς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσῃ ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε*, ἂν θεὸς θέλη, καὶ τὰ κατερραθυμημένα* πάλιν ἀναλήψεσθε, κάκεινον τιμωρήσεσθε.

8 Μὴ γὰρ ὡς θεῶ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι* πράγματ' ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκείνον καὶ δέδιεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ, καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως* ἔχειν· καὶ ἄπανθ', ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἐνί*, ταῦτα κἂν* τοῖς μετ' ἐκείνου χρή νομίζῃ ἐνεῖναι. Κατέπτηχε* μέντοι πάντα ταῦτα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφῆν* διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτητα καὶ βραθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι φημί δεῖν ἤδη.

9 Ὅρατε γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἱ* προελήλυθεν ἀσελγείας ἄνθρωπος*, ὅς οὐδ' αἴρεισιν* ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν* ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὡς φασί, λέγει, καὶ οὐχ οἴός* ἐστὶν ἔχων, ἃ κατέστραπται, μένειν* ἐπὶ τούτων, ἀλλ' αἰεὶ τι προσπεριβάλλεται* καὶ κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντάς ἡμᾶς καὶ καθημένους* περιστοιχίζεται*.

10 Πότ' οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πόθ', ἃ χρῆ, πράξετε; ἐπειδὴν τί γένηται; Ἐπειδὴν νῆ Δί' ἀνάγκη τις ἦ. Νῦν δὲ τί χρῆ τὰ γιγνόμεν' ἡγεῖσθαι; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ* τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι. Ἡ βούλεσθ', εἰπέ μοι, περιμόντες αὐτῶν* πυνθάνεσθαι «λέγεται τι καινόν;» Γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον ἢ Μακεδῶν ἀνὴρ Ἀθηναίους κατα-
11 πολεμῶν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν*; «Τέθνηκε Φίλιπ-

πος;» «Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ». Τί δ' ὑμῖν διαφέρει; Καί γάρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ* τὴν αὐτοῦ βῶμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. Καίτοι καὶ τοῦτο· εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς 12 τύχης* ἡμῖν, ἤπερ ἀεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ' ἐξεργάσαιτο*, ἴσθι, ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἀπασι ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες*, ὅπως βούλευθε, διοικήσαισθε*, ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν* Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἂν, ἀπηρτημένοι* καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις.

Ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν* 13 ἅπαντας ἐτοιμῶς*, ὡς* ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιοῦτων πραγμάτων ἡμᾶς οἶομαι, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὐστυνας χρημάτων, καὶ τᾶλλ' ὡς ἂν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκεῖ παρασκευασθῆναι, καὶ* δὴ πειράσομαι λέγειν, δεηθεῖς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦτον. Ἐπειδὴν ἅπαντ' ἀκού- 14 σητε, κρίνατε, μὴ πρότερον προλαμβάνετε*. μὴδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινι καινὴν παρασκευὴν λέγειν*, ἀναβάλλειν με τὰ πράγμαθ' ἠγείσθω. Οὐ γὰρ οἱ «ταχὺ»* καὶ «τήμερον» εἰπόντες μάλιστα* εἰς* δέον λέγουσιν (οὐ γὰρ ἂν τὰ γ' ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθεῖα κωλύσαι δυνηθεῖμεν), ἀλλ' ὅς ἂν δείξῃ, τίς πορι- 15 σθεῖσα παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν ἡ διαλυσώμεθα πεισθέντες* τὸν πόλεμον ἢ περιγενώμεθα* τῶν ἐχθρῶν· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς. Οἶμαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων, εἴ τις ἄλλος ἐπαγέλλεται τι. Ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμ' ἤδη τὸν ἔλεγχον* δώσει· κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσοσθε.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριήρεις πεντήκοντα 16

- παρασκευάσασθαι* φημι δεῖν, εἴτ' αὐτοὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν, ὡς, εἴαν τι δέη, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσιν. Πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων ἱππαγωγούς τριήρεις καὶ πλοῖα¹⁷ ἱκανὰ εὐτρεπίσαι* κελεύω. Ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ* τὰς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρατείας εἰς Πύλας καὶ Χερρόνησον καὶ Ὀλυνθον καὶ ὅποι θούλεται· δεῖ γὰρ ἐκεῖνυ τοῦτ' ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆσαι*, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς Εὐβοίαν* καὶ πρότερόν ποτέ φασιν εἰς Ἀλιάρτον* καὶ τὰ τελευταῖα* πρώην εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὀρμήσαίτε*. Οὗτοι* παντελῶς, οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν* τοῦτο, ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν, εὐκαταφρόνητόν ἐστιν, ἵν' ἢ διὰ τὸν φόβον, εἰδῶς εὐτρεπεῖς* ὑμᾶς, (εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς εἰσι γὰρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες* ἐκεῖνυ παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ δέοντος) ἡσυχίαν ἔχῃ, ἢ παριδῶν* ταῦτ' ἀφύλακτος ληφθῆ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδῶν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν ἐνδῶ* καιρόν.
- ¹⁹ Ταῦτα μὲν ἐστίν, ἃ πᾶσι δεδόχθαι* φημι δεῖν καὶ παρεσκευάσθαι προσήκειν οἷομαι· πρὸ δὲ τούτων δύναμίν* τιν', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φημι προχειρίσασθαι* δεῖν ὑμᾶς, ἢ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κακῶς ἐκείνον ποιήσει. Μή* μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους, μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους* ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσται, κἂν* ὑμεῖς ἕνα κἂν πλείους κἂν τὸν δεῖνα κἂν ὀντινοῦν* χειροτονήσητε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει. Καὶ τροφὴν* ταύτη πορίσαι κελεύω.
- ²⁰ Ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις καὶ πόσις, καὶ πόθεν τὴν τροφὴν ἔξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσει ποιεῖν; Ἐγὼ φράσω, καθ' ἕνα ἕνα τούτων διεξιῶν χωρὶς. Ξένους μὲν λέγω—καὶ ὅπως μὴ ποιήσῃ, ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν· πάντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἰρούμενοι*, ἐπὶ* τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιήσαντες καὶ πορίσαντες, τούτοις προστίθετε, ἂν ἐλάττω φαίνεται.

Λέγω δὴ τοὺς πάντας* στρατιώτας δισχιλίους, τούτων δ' Ἀθη- 21
 ναίους φημί δεῖν εἶναι πεντακοσίους, ἐξ ἧς ἂν τινος ὑμῖν ἡλικίας*
 καλῶς ἔχειν δοκῆ, χρόνον τακτὸν* στρατευσόμενος, μὴ μακρὸν
 τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῆ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς* ἀλλήλοις·
 τοὺς δ' ἄλλους ξένους εἶναι κελεύω. Καὶ μετὰ τούτων ἵππεας δι-
 ακοσίους, καὶ τούτων πεντήκοντ' Ἀθηναίους τοῦλάχιστον, ὡσπερ
 τοὺς πεζοὺς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευσόμενος· καὶ ἵππαγωγούς
 τούτοις. Εἶεν*· τί πρὸς τούτοις ἐτι; Ταχειάς τριήρεις δέκα· 22
 δεῖ γάρ, ἔχοντας ἐκείνου ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν,
 ὅπως ἀσφαλῶς ἢ δύναμις πλέη. Πόθεν δὴ τούτοις ἢ τροφή γενή-
 σεται; Ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δείξω, ἐπειδάν, διότι τηλικαύ-
 την* ἀποχρῆν* οἶμαι τὴν δύναμιν καὶ πολίτας τοὺς συστρατευ-
 μένους εἶναι κελεύω, διδάξω.

Τοσαύτην μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ ἐν· 23
 νῦν ἡμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνῃ παραταξομένην*, ἀλλὰ
 ληστεύειν* ἀνάγκη καὶ τούτῃ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέμου χρῆσθαι τὴν
 πρώτην*· οὐ ταῖνον ὑπερόγκον αὐτὴν (οὐ γὰρ ἔστι μισθός* οὐδὲ
 τροφή), οὐδὲ παντελῶς ταπεινὴν εἶναι δεῖ. Πολίτας δὲ παρεῖναι 24
 καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ' ἀκούω ξε-
 νικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῃ τὴν πόλιν, οὐ Πολύστρατος ἡγεῖτο
 καὶ Ἰφικράτης καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινές, καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς
 συστρατεύεσθαι· καὶ οἷδ' ἀκούων, ὅτι Λακεδαιμονίους παρατατ-
 τόμενοι μεθ' ὑμῶν ἐνίλων οὗτοι οἱ ξένοι καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων.
 Ἐξ* οὐ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ ξενικά ὑμῖν στρατεύεται, τοὺς φί-
 λους νικᾷ* καὶ τοὺς συμμάχους, οἱ δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέον-
 τος γεγόνασιν. Καὶ παρακύψαντ'* ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον,
 πρὸς Ἀρτάβαζον* καὶ πανταχοῦ μᾶλλον οἴχεται πλεόντα, ὃ δὲ
 στρατηγὸς ἀκολουθεῖ, εἰκότως· οὐ γὰρ ἔστιν* ἄρχειν μὴ διδόντα
 μισθόν.

Τί οὖν κελεύω; Τὰς προφάσεις* ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρατηγοῦ 25

- καὶ τῶν στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας καὶ στρατιώτας οἰκείους ὥσπερ ἐπόπτας* τῶν στρατηγούμενων* παρακαταστήσαντας* ἐπεὶ νῦν γε γέλως* ἔσθ', ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. Εἰ γὰρ ἔροίτο τις ὑμᾶς, «εἰρήνην ἄγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι;» «Μὰ Δι' οὐχ
- 26 ἡμεῖς γε», εἶποιτ' ἄν, «ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν». Οὐκ ἐχειροτονεῖτε δ' ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα ταξιάρχους* καὶ στρατηγούς* καὶ φυλάρχους καὶ ἱππάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιοῦσιν; Πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, ὃν ἄν ἐκπέμφηγ' ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν*. ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίλους*, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον. Οὐ γὰρ* ἐχρῆν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππαρχον παρ' ὑμῶν, ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἢν' ἦν ὡς* ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις; Ἀλλ' εἰς μὲν Ἀθῆνας* τὸν παρ' ὑμῶν ἱππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον* ἱππαρχεῖν; Καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅστις ἄν ἦ.
- 28 Ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἠγαῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτ' ἀκοῦσαι. Τοῦτο δὴ* καὶ περαίνω*. Χρήματα τοίνυν ἔστι* μὲν ἡ τροφή*, σιτηρέσιον μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ, τάλαντ' ἐνεθήκοντα καὶ μικρὸν τι πρόσ*, δέκα μὲν ναοὶ ταχέαις τετταράκοντα τάλαντα, εἴκοσιν εἰς* τὴν ναῦν μναῖ τοῦ μηνὸς ἐκάστου, στρατιώταις δὲ δισχιλίους τοσαῦθ' ἕτερα, ἵνα δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ, τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίους οὔσι, ἐὰν τριάκοντα
- 29 δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνῃ τοῦ μηνός, δώδεκα τάλαντα. Εἰ δὲ τις οἶεται μικρὰν ἀφορμὴν* εἶναι, σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἐγνωκεν*. ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς, ὅτι, τοῦτ' ἄν γένηται, προσποριεῖ τὰ λοιπὰ αὐτὸ τὸ στράτευμ' ἀπὸ τοῦ πολέμου, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμάχων, ὥστ'

ἔχειν μισθὸν ἐντελεῖ*· Ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντῆς πάσχειν ὄτι οὖν ἔτοιμος, εἰ μὴ ταυτ' οὕτως ἔχη· Πέθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω γενέσθαι, τοῦτ' ἤδη λέξω.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

Ἄ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθ' εὐρεῖν, ταυτ' ³⁰ ἐστίν· Ἐπειδὴν δ' ἐπιχειροτονήτε* τὰς γνώμας, ἂν ὑμῖν ἀρέσκη, χειροτονήσετε*, ἵνα μὴ μόνον ἐν τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιτολαῖς πολεμήτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.

Δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ ὄλης ³¹ τῆς παρασκευῆς βουλευσασθαι, εἰ τὸν τόπον*, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτ', ἐνθυμηθείητε, καὶ λογίσαισθ', ὅτι τοῖς πνεύμασι* καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φιλίππος, καὶ φυλάξας* τοὺς ἐτησίας* ἢ τὸν χειμῶν' ἐπιχειρεῖ, ἥνικ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυναίμεθ' ἐκεῖσ' ἀφικέσθαι. Δεῖ τοίνυν ταυτ' ἐνθυμουμένους μὴ βοηθείαις* πολεμεῖν ³² (ὕστεριουδμεν* γὰρ ἀπάντων), ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ καὶ δυνάμει· Ὑπάρχει* δ' ὑμῖν χειμαδίῳ* μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Δῆμῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σικιάθῳ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις*, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καί, ἃ χρῆ στρατεύματι, πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν* τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι* ῥάδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων* ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων* στόμασι ῥαδίως ἔσται*.

Ἄ μὲν οὖν χρήσεται* καὶ πότε τῇ δυνάμει, παρὰ* τὸν και- ³³ ρὸν ὁ τούτων κύριος καταστάς* ὑφ' ὑμῶν βουλευσεται· ἃ δ' ὑπάρχει δει παρ' ὑμῶν, ταυτ' ἐστίν, ἃ γὼ γέγραφα*. Ἄν ταυτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσητε, τὰ χρήματα πρῶτον, ἃ λέγω, εἶτα καὶ τὰλλα παρασκευάσαντες, τοὺς στρατιώτας, τὰς τριήρεις, τοὺς ἵππείας, ἐντελεῖ* πᾶσαν τὴν δύναμιν νόμῳ κατακλείσητ'* ἐπὶ τῷ

πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι* καὶ πορισταί* γιγνόμενοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον* ζητοῦντες, παύσεσθ' αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι καὶ πλεόν*
 34 οὐδὲν ποιοῦντες. Καὶ ἔτι πρὸς τούτῳ πρῶτον μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε. Ἔστι δ' οὗτος τίς; Ἀπὸ* τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων* καὶ φέρων τοὺς πλεόντας τὴν θάλατταν.

Ἐπειτα τί πρὸς τούτῳ; Τοῦ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς ἔξω γεινήσεσθε*, οὐχ* ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς Δῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν αἰχμαλώτους πολίτας ὑμετέρους ᾤχετ' ἔχων, πρὸς τῷ Γεραιστῷ* τὰ πλοῖα συλλαβὼν ἀμύθητα χρήματ' ἐξέλεξεν*, τὰ τελευταῖ' εἰς Μαραθῶν' ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν* ἀπὸ τῆς χώρας ᾤχετ' ἔχων τριήρη, ὑμεῖς δ' οὔτε ταῦτα δύνασθε κωλύειν οὔτ' εἰς τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προθῆσθε*, βοηθεῖν.

35 Καίτοι τί* δήποτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν καὶ τὴν τῶν Διονυσίων αἰεὶ τοῦ καθήκοντος* χρόνου γίγνεσθαι, ἂν τε δεινοὶ* λάχωσιν* ἂν τ' ἰδιῶται* οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτ' ἀναλίσκεται χρήματα, ὅσ' οὐδ' εἰς ἓνα τῶν ἀποστόλων*, καὶ τοσοῦτον ὄχλον* καὶ παρασκευὴν, ὅσην οὐκ οἶδ' εἶ τι τῶν ἀπάντων ἔχει, τοὺς δ' ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν* τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώ-
 36 νην, τὸν εἰς Παγασάς, τὸν εἰς Ποτειδαιαν; Ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ πρόοιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ, τίς χορηγὸς* ἢ γυμνασίαρχος* τῆς φυλῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τί λαθόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον* οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἡμέληται· ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῇ τούτου παρασκευῇ ἄτακτα, ἀδιόρθωτα*, ἀόρισθ' ἅπαντα.

Τοιγαροῦν* ἅμ'* ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους* καθίσταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις* ποιούμεθα καὶ περὶ χρημάτων πόρου σκοποῦμεν, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐμβαίνειν τοὺς μετοίκους ἔδοξε καὶ

τοὺς χωρὶς* οἰκοῦντας, εἴτ' αὐτοὺς πάλιν, εἴτ' ἀντεμβιβάζειν*, εἴτ' ἐν ὄσῳ ταῦτα μέλλεται, προαπόλωλε* τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέω- 37
 μεν· τὸν γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀνα-
 λίσκομεν, οἱ δὲ τῶν πραγμάτων οὐ μένουσι καιροί* τὴν ἡμετέραν
 βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν*. Ἄς δὲ τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις
 οἰόμεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν*, οὐδὲν οἶαί τ' οὔσαι ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν
 καιρῶν ἐξελέγχονται. Ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὑβρεως* ἐλήλυθεν, ὥστ'
 ἐπιστέλλειν Εὐδοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ* ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

Τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖσι, τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθῆ μέν 38
 ἐστὶ τὰ πολλὰ, ὡς* οὐκ ἔδει. οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ ἠδέ' ἀκούειν.
 Ἄλλ' εἰ μὲν, ὅς' ἂν τις ὑπερβῆ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ
 τὰ πράγμαθ' ὑπερβῆσεται*, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν εἰ δ'
 ἢ τῶν λόγων χάρις*, ἂν ἢ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται,
 αἰσχρὸν ἐστὶ φενακίζειν* ἑαυτοῦς, καὶ ἅπαντ' ἀναβαλλομένους,
 ἂν* ἢ δυσχερῆ*, πάντων ὑστερεῖν τῶν ἔργων*, καὶ μηδὲ τοῦτο 39
 δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους* οὐκ ἀκο-
 λουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ' αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγ-
 μάτων, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειέ
 τις ἂν τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω* καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς
 βουλευομένους, ἔν', ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράττηται καὶ μὴ τὰ
 συμβάντ' ἀναγκάζονται διώκειν*.

Ἦμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖσι, πλείστην δύναμιν ἅπάντων 40
 ἔχοντες, τριήρεις, ὀπλίτας, ἵππεας, χρημάτων πρόσσοδον, τούτων
 μὲν μέχρι τῆς τῆμερον ἡμέρας οὐδενὶ πώποτ' εἰς* δέον τι κέχρη-
 σθε, οὐδὲν δ' ἀπολείπετε*, ὥσπερ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω
 πολεμεῖν Φιλίππῳ. Καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγεὶς ἀεὶ τῆς πληγῆς
 ἔχεται*, κἂν ἐτέρωσε πατάξῃς, ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες· προβάλλε-

- 41 σθαι* δ' ἢ βλέπειν ἐναντίον* οὐτ' οἶδεν οὐτ' ἐθέλει. Καὶ ὑμεῖς, ἂν ἐν Χερρονήσῳ πύθησθε Φίλιππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε, ἂν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε, ἂν ἄλλοθί που, συμπαραθεῖτ' ἄνω κάτω, καὶ στρατηγεῖσθ' ὑπ' ἐκείνου, βεβούλευσθε δ' οὐδὲν αὐτοὶ συμφέρον περὶ τοῦ πολέμου, οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προορᾷτ' οὐδὲν, πρὶν ἂν ἦ γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. Ταῦτα δ' ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν*· νῦν δ' ἐπ' αὐτὴν ἵκει τὴν ἀκμήν*, ὥστ' οὐκέτ' ἐγχωρεῖ*.
- 42 Δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυρόμενος, τὴν φιλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ. Εἰ γὰρ ἔχων, ἃ κατέστραπται καὶ προεἰληφεν, ἡσυχίαν ἔχειν ἠθελε καὶ μηδὲν ἔπραττεν ἔτι, ἀποχρῆν* ἐνίοις ὑμῶν ἂν μοι δοκεῖ, ἐξ ὧν αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἰσχιστ' ὠφληκότες* ἂν ἦμεν δημοσίᾳ· νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεί τινα καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος ἴσως ἂν ἐγκαλέσαιθ' ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἀπεγνώκατε*.
- 43 Θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μήτ' ἐνθυμεῖται μήτ' ὀργίζεται, ὄρων, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρῆσασθαι Φίλιππον, τὴν δὲ τελευταίαν οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου. Ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐ στήσεται*, δῆλον, εἰ μή τις κωλύσει. Εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν, καὶ τριήρεις κενὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεινός ἐλπίδας ἂν
- 44 ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς; Οὐκ ἐμβησόμεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινα στρατιωτῶν οἰκείων νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσόμεθα; «Ποῖ οὖν προσορμιούμεθα;» ἤρετό* τις. Εὐρήσει τὰ σαθρά*, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἐκείνου πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν ἂν μέντοι καθώμεθ' οἴκοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων*, οὐδέποτ' οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων.

Ὅποι μὲν γὰρ ἂν, οἶμαι, μέρος τι τῆς πόλεως συναποσταλή, ⁴⁵
 κἂν μὴ πᾶσα, καὶ τὸ τῶν θεῶν* εὐμενές καὶ τὸ τῆς τύχης* συν-
 αγωνίζεται. ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ φήφισμα κενόν* καὶ τὰς
 ἀπὸ τοῦ εἰρήματος ἐλπίδας ἐκπέμφητε, οὐδὲν ὑμῖν τῶν δεόντων
 γίγνεται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελοῦσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τε-
 θνάσι* τῷ δέει τοὺς τοιούτους ἀποστόλους. Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ⁴⁶
 ἔστιν ἐν ἄνδρα δυνηθῆναι ποτε ταῦθ' ὑμῖν πράξαι πάνθ', ὅσα
 βούλεσθε· ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι* καὶ τὸν δεῖν* αἰτίασα-
 σθαι καὶ τὸν δεῖν* ἔστιν, τὰ δὲ πράγματ' ἐκ* τούτων ἀπόλωλεν.
 Ὅταν γὰρ ἡγῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων* ξένων,
 οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος πράξῃ πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι βραδῖως
 ἐνθάδ' ὤσιν*, ὑμεῖς δ', ἐξ ὧν ἂν ἀκούσῃθ', ὅτι ἂν τύχητε ψη-
 φίζησθε, τί καί* χρῆ προσδοκᾶν;

Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; Ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ⁴⁷
 τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε* στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατη-
 γουμένων* καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν*, ὥστε μὴ
 ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὄραν.
 Νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἤκει τὰ πράγματ' αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατη-
 γῶν ἕκαστος δις καὶ τρίς κρίνεται* παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς
 δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδ' ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι* περὶ θά-
 νατου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν* καὶ λωποδυτῶν θά-
 νατον μᾶλλον αἰροῦνται τοῦ προσήκοντος· κακούργου μὲν γὰρ
 ἔστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίοις.
 Ἡμῶν δ' οἱ μὲν περιμόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιπ- ⁴⁸
 πον πράττειν* τὴν Θηβαίων κατάλυσιν καὶ τὰς πολιτείας* δια-
 σπᾶν*, οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα*, οἱ δ' ἐν Ἰλλυ-
 ριοῖς* πόλεις τειχίζειν, οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκαστος περιερ-
 χόμεθα. Ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νῆ τοὺς θεοὺς ⁴⁹
 ἐκεῖνον μεθύειν* τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων καὶ πολλὰ τοιαῦτ'
 ὄνειροπολεῖν* ἐν τῇ γνώμῃ, τὴν τ' ἐρημίαν* τῶν κωλυσόντων

δρῶντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρεζόμενον, οὐ μέντοι γε μὰ Δί' οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν*, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι, τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ λογοποιούντες*.

50 Ἄλλ' ἂν ἀφέντες ταῦτ' ἐκεῖν' εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἄνθρωπος καὶ τὰ ἡμέτερ' ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ χρόνον πολὺν ὕβρισε*, καὶ ἄπανθ', ὅσα πώποτε, ἠλπίσαμεν τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν, καθ' ἡμῶν εὕρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν αὐτοῖς ἡμῖν ἐστί*, κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ' ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, ἂν ταῦτ' εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντ' ἐσόμεθ' ἐγνωκότες* καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ γάρ, ἅττα ποτ' ἔσται, δεῖ σκοπεῖν*, ἀλλ' ὅτι φαῦλα, ἂν μὴ προσέχητε τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητε, εὖ εἰδέναι.

51 Ἐγὼ μὲν οὖν οὕτ' ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν* εἰλόμην λέγειν, ὅτι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν* πεπεισμένος ὦ, νῦν θ', ἃ γινώσκω, πάνθ' ἀπλῶς*, οὐδὲν ὑποστειλάμενος*, πεπαρρησίαμαι*. Ἐβουλόμην δ' ἂν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τὰ βέλτιστ' ἀκούειν οἰδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖσον* καὶ τῷ τὰ βέλτιστ' εἰπόντι· πολλῶν γάρ ἂν ἥδιον* εἶχον. Νῦν δ' ἐπ'* ἀδήλοισι οὔσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ* τῷ συνοίσειν ὑμῖν, ἂν πράξητε, ταῦτα πεπεισθαι λέγειν αἰρουμαι. Νικίφη δ', ὅτι πᾶσιν μέλλει συνοίσειν.

IV.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β

Εισαγωγή: Ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τὸ 348 ἄλωσις τῆς Ὀλύμπου καὶ τῶν Χαλκιδικῶν πόλεων ἐπροκάλεσε τοσαύτην ἀγανάκτησιν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἰδίως εἰς τὰς Ἀθήνας, ὥστε ἤρχισαν νὰ καταβάλλονται προσπάθειαι ἐξ Ἀθηνῶν, ὅπως αἱ ἑλληνικαὶ δυνάμεις συνασπισθοῦν πρὸς κοινὴν καταπολέμησιν τοῦ Φιλίππου. Ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὗται ἀπέβησαν μάταιαι· οἱ εἰς πλείστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος ἀποσταλέντες πρέσβεις, ὅπως παρακινήσουν αὐτὰς εἰς κοινὴν μετὰ τῶν Ἀθηνῶν σύμπραξιν κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐπέστρεψαν εἰς Ἀθήνας ἄπρακτοι. Τότε μετεβλήθησαν καὶ αἱ διαθέσεις τῶν Ἀθηναίων· οὗτοι, ἐπειδὴ ἔβλεπον τὴν ἀδιαφορίαν ταύτην τῶν ἑλληνικῶν πόλεων, ἦσαν δὲ τελείως ἐξηντημένοι ἐκ τοῦ πολέμου πρὸς τὸν Φίλιππον, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψουν εἰρήνην μετ' αὐτοῦ. Ἡ εἰρήνη αὕτη, ἡ ὁποία ἀπὸ τοῦ Φιλοκράτους ἐκλήθη Φιλοκράτειος, ἐγένετο τὸ 346.

Ὁ Φίλιππος καὶ μετὰ τὴν Φιλοκράτειον εἰρήνην οὐδόπως ἠσύχασεν, ἀλλ' ἐξηκολούθησε νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος κατακτητικῶν του σχεδίων. Οὕτω τὸ 344 π.Χ., ἀφοῦ ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν καὶ κατέβαλεν ἐν αὐτῇ πᾶσαν ἀντίδρασιν ἐξήτησε νὰ ἐπέμβῃ ἐν Πελοποννήσῳ λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸ ἐξῆς γεγονός: οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Φωκικοῦ πολέμου ἐπέδωξαν καὶ πάλιν νὰ γίνονιν κύριοι τῆς Πελοποννήσου. οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ Μεσσήνιοι πιεζόμενοι ὑπὸ τούτων ἐστράφησαν πρὸς τὸν Φίλιππον ζητοῦντες τὴν βοήθειαν αὐτοῦ. Ὁ Φίλιππος θεωρήσας κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν προθύμως ἐδέχθη νὰ βοηθήσῃ τοὺς Ἀργεῖους καὶ Μεσσηνίους· ὅθεν διατάσσει τοὺς Λακεδαιμονίους ν' ἀφήσουν τὴν Μεσσηνίαν αὐτόνομον, ἀποστέλλει χρήματα καὶ μισθοφόρους εἰς τοὺς Ἀρ-

γείους και Μεσσηνίους και υπόσχεται, ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθῃ και αὐτὸς εἰς τὴν Πελοπόννησον μετὰ τοῦ στρατοῦ.

Οἱ Ἀθηναῖοι μαθόντες τὰς τοιαύτας ἐνεργείας τοῦ Φιλίππου ἐν Πελοποννήσῳ και θέλοντες νὰ ματαιώσουν αὐτὰς ἀποστέλλουν κατὰ πρότασιν τοῦ Δημοσθένους πρέσβεις εἰς τὰς πελοποννησιακὰς πόλεις· ἀρχηγὸς δὲ τῆς πρεσβείας ἦτο αὐτὸς ὁ Δημοσθένης. Οὗτος ἠγωνίσθη νὰ παραστήσῃ εἰς τοὺς Ἀργεῖους και Μεσσηνίους τὴν δολίαν πολιτικὴν τοῦ Φιλίππου και προσεπάθησε ν' ἀποτρέψῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς μετ' αὐτοῦ συμμαχίας. Οἱ λόγοι τοῦ ρήτορος ἐνεποίησαν ἀρίστην αἴσθησιν, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογον πρὸς τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ. Οἱ Μεσσηνῖοι και οἱ Ἀργεῖοι φροντίζοντες διὰ τὰ ἰδικὰ των μόνον συμφέροντα και ὄχι διὰ τὰ κοινὰ ὅλης τῆς Ἑλλάδος δὲν ἔπαυσαν νὰ πιστεύουν εἰς τὴν φιλίαν και τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Φιλίππου.

Ὁ Φίλιππος ὀργισθεὶς διὰ τὰς ἐνεργείας αὐτὰς τῶν Ἀθηναίων ἐν Πελοποννήσῳ, καθὼς και διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ ἐκτοξευομένας καθ' ἐκάστην ἀπὸ τοῦ ἀθηναϊκοῦ βήματος κατηγορίας τῶν ρητόρων, στέλλει πρέσβεις εἰς Ἀθήνας παραπονούμενος, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι κατηγοροῦν αὐτὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι δὲν ἐξετέλεσε τὰς ὑποσχέσεις, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης. Συγχρόνως μετὰ τῶν Μακεδόνων πρέσβειων καταφθάνουν εἰς Ἀθήνας και πρέσβεις τῶν Μεσσηνίων και Ἀργείων παραπονούμενοι, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι προστατεύοντες τοὺς Σπαρτιάτας παρακωλύουν τοὺς ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνας τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης.

Τότε συνέρχονται εἰς ἐκκλησίαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα συσκεφθοῦν περὶ τῆς ἀποκρίσεως, ἣ ὁποία πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πρέσβεις. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ Δημοσθένης και ἀπαγγέλλει τὸν Β' Φιλιππικὸν — τὸ 344 —, ἐν τῷ ὁποίῳ οὗτος ὑποδεικνύει τίνα ἀποκρίσιν ὀφείλουν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ δώσουν εἰς τοὺς πρέσβεις.

- 1 Ὅταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίνωνται περὶ ὧν Φίλιππος πράττει και θιάζεται* παρὰ τὴν εἰρήνην, αἰεὶ τοὺς ὑπὲρ* ἡμῶν λόγους και δικαίους και φιλανθρώπους ὀρῶ φαινομένους, και λέγειν μὲν ἅπαντας αἰεὶ τὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κατηγο-

ροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δ' οὐδέν, ὡς* ἔπος εἶπειν, τῶν
 δεόντων, οὐδ' ὧν ἕνεκα ταῦτ' ἀκούειν ἄξιον. Ἄλλ' εἰς τοῦτ' ἦδη ²
 προηγήμενα* τυγχάνει πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὧσθ', ὅσφ
 τις ἂν μᾶλλον καὶ φανερώτερον ἐξελέγχη Φιλίππον καὶ τὴν πρὸς
 ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα καὶ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ἐπιβουλεύ-
 οντα, τοσοῦτῳ τὸ τί χρῆ ποιεῖν συμβουλεύσαι χαλεπώτερον εἶναι.

Αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι, πάντας, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ³
 πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργῳ κωλύειν καὶ πράξεσιν οὐχὶ λόγοις
 δέον*, πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες* τούτων μὲν ἀφέσταμεν*
 καὶ γράφειν* καὶ συμβουλεύειν, τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦν-
 τεσ*, οἷα ποιεῖ δέ, ὡς δεινὰ καὶ χαλεπὰ καὶ τοιαῦτα διεξερχό-
 μεθα*. ἐπειθ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι*, ὡς μὲν ἂν εἶποιτε δικαίους
 λόγους καὶ λέγοντος ἄλλου συνείητε*, ἄμεινον Φιλίππου παρε-
 σκεύασθε, ὡς δὲ κωλύσαιτ' ἂν ἐκείνον πράττειν ταῦτ', ἐφ' ὧν
 ἐστὶ* νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε*. Συμβαίνει δὴ πρᾶγμ' ἀναγ- ⁴
 καῖον, οἶμαι καὶ ἴσως εἰκόσ' ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρίβετε* καὶ περὶ
 ἃ σπουδάζετε*, ταῦτ' ἄμεινον ἑκατέροις ἔχει*, ἐκείνῳ μὲν αἱ
 πράξεις, ὑμῖν δ' οἱ λόγοι.

Εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιοτέρ' ὑμῖν ἐξαρκεῖ*, ῥάδιον, ⁵
 καὶ πόνος οὐδεὶς πρόσεσι τῷ πράγματι· εἰ δ' ὅπως τὰ παρόντ'
 ἐπανορθωθήσεται, δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προσελθόντ' ἔτι πορρωτέρῳ
 λήσει πάνθ' ἡμᾶς, μηδ' ἐπιστήσεται* μέγεθος δυνάμεως, πρὸς
 ἣν οὐδ' ἀντάραι* δυνησόμεθα, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος, ὅσπερ πρό-
 τερον, τοῦ βουλεύεσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγουσιν ἅπασι καὶ τοῖς
 ἀκούουσιν ὑμῖν τὰ βέλτιστα καὶ τὰ σώσοντα τῶν ῥάστων καὶ τῶν
 ἡδίστων προαιρετέον.

Πρῶτον μὲν, εἴ τις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαρρεῖ, ὁρῶν, ἡλί- ⁶
 κος ἦδη καὶ ὅσων κύριός ἐστι Φίλιππος, καὶ μηδέν' οἶεται κίν-
 δυνον φέρειν τοῦτο τῇ πόλει μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα παρασκευάζε-
 σθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι τοὺς

λογισμοὺς* ἀκοῦσαί μου διὰ βραχέων, δι' οὓς τάναντί' ἐμοὶ πα-
 ρέστηκε* προσδοκᾶν καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον, ἴν',
 ἐὰν μὲν ἐγὼ δοκῶ βέλτιον προορᾶν, ἐμοὶ πεισθῆτε, ἂν δ' οἱ
 θαρροῦντες καὶ πεπιστευκότες αὐτῷ, τούτοις προσθησθε.

7 Ἐγὼ ταίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λογιζομαι τίνων ὁ Φί-
 λιππος κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη; Πυλῶν καὶ τῶν
 ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. Τί οὖν; πῶς τούτοις ἐχρήσατο*; Ἄ Θη-
 βαιούς συμφέρει καὶ οὐχ ἂ τῇ πόλει, πράττειν προείλετο. Τί δή-
 ποτε*; Ὅτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάνθ' ὑφ' αὐτῷ ποιή-
 σασθαι τοὺς λογισμοὺς* ἐξετάζων, καὶ οὐχὶ πρὸς εἰρήνην οὐδ'
 8 ἡσυχίαν οὐδὲ δίκαιον οὐδέν, εἶδε τοῦτ' ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρῃ
 πόλει καὶ τοῖς ἡγεῖσι τοῖς ἡμετέροις οὐδέν ἂν ἐνδείξαίτο* τοσοῦ-
 τον οὐδὲ ποιήσειεν, ὑφ' οὗ πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰδίας ἕνεκ' ὠφε-
 λείας τῶν ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνῳ πρόοισθε*, ἀλλὰ καὶ
 τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσοῦσαν ἀδοξίαν τῷ
 πράγματι φεύγοντες, καὶ πάνθ', ἃ προσήκει, προορώμενοι, ὁμοί-
 ως ἐναντιώσεσθε, ἂν τι τοιοῦτον ἐπιχειρήῃ πράττειν, ὥσπερ* ἂν
 εἰ πολεμοῦντες τύχοιτέ.

9 Τοὺς δὲ Θηβαίους ἡγεῖτο, ὅπερ συνέθη, ἀντι* τῶν ἑαυτοῖς
 γιγνομένων τὰ λοιπὰ ἑάσειν, ὅπως βούλεται, πράττειν ἑαυτόν, καὶ
 οὐχ ὅπως* ἀντιπράξειν καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ οὐστρατεύ-
 σειν, ἂν αὐτοὺς κελεύῃ. Καὶ νῦν τοὺς Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ἀρ-
 γεῖους ταῦθ' ὑπειληφώς* εὖ ποιεῖ. Ὁ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ'
 10 ὑμῶν ἐγκώμιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων
 τῶν ἔργων μόνοι τῶν πάντων μηδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια
 τῶν Ἑλλήνων προέσθαι*, μηδ' ἀνταλλάξασθαι μηδεμιᾶς χάριτος
 μηδ' ὠφελείας τὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας εὖνοιαν.

Καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ περὶ ὑμῶν οὕτως ὑπειλήφε καὶ καθ'
 Ἄργεῖων καὶ Θηβαίων ὡς* ἐτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ παρόνθ' ὄρων,
 11 ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ τούτων λογιζόμενος. Εὐρίσκει γάρ, οἶμαι, καὶ

ἀκούει τοὺς μὲν ὑμετέρους προγόνους, ἐξῶν* αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὡστ' αὐτοὺς ὑπακούειν βασιλεῖ, οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους τὸν λόγον* τοῦτον, ἤνικ' ἤλθεν Ἀλέξανδρος* ὁ τούτων πρόγονος περὶ τούτων κῆρυξ, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν προσελόμενος καὶ παθεῖν ὅτιοῦν ὑπομείναντας, καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντας ταῦθ', ἃ πάντες ἀεὶ γλίχονται* λέγειν, ἀξίως δ' οὐδεὶς εἰπεῖν δεδύνηται, (διόπερ κἀγὼ παραλείψω, δικαίως· ἔστι γὰρ μείζω τάκεινων ἔργα, ἢ ὡς* τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι), τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων προγόνους τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας.

Οἶδεν οὖν ἀμφοτέρους ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν* ἀγαπήσοντας*, 12 οὐχ, ὅτι συνοίσει* κοινῇ τοῖς Ἕλλησι, σκεφομένους. Ἡγεῖτ' οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἔλοιτο, φίλους ἐπὶ* τοῖς δικαίοις αἰρήσεσθαι, εἰ δ' ἐκείνοις προσθεῖτο, συνεργοὺς ἔξειν τῆς αὐτοῦ πλεονεξίας. Διὰ ταῦτ' ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν αἰρεῖται. Οὐ γὰρ δὴ τριήρεις γ' ὄρα πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν οὔσας· οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογείᾳ τιν'* ἀρχὴν εὔρηκε, τῆς δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμπορίων* ἀφέστηκεν*· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν.

«Ἄλλὰ νῆ Δί'», εἴποι τις ἂν ὡς* πάντα ταῦτ' εἰδῶς, «οὐ 13 πλεονεξίας ἔνεκεν οὐδ' ὢν ἐγὼ κατηγορῶ τότε ταῦτ' ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιοτέρῳ τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς ἀξιῶν*». Ἄλλὰ τοῦτον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔνεστιν* αὐτῷ νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίους ἀφιέναι κελεύων, πῶς ἂν, Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδούς, τῷ δίκαια νομίζειν ταῦτ' εἶναι πεποιηκῆναι σκῆψαιτο*;

«Ἄλλ' ἐδιάσθη νῆ Δία» (τοῦτο γὰρ ἔσθ' ὑπόλοιπον) «καὶ 14 παρὰ γνώμην*, τῶν Θετταλῶν ἱππέων καὶ τῶν Θηβαίων ὀπλιτῶν ἐν μέσῳ ληφθεῖς*, συνεχώρησε* ταῦτα». Καλῶς. Οὐκοῦν φασὶ ἐν μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπόπτως* ἔχειν, καὶ λο-

15 γοποιοῦσι* περιμόντες τινές, ὡς Ἐλάτειαν* τειχιεῖ. Ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ μελλήσει, ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους συλλαμβάνειν* οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξένους εἰσπέμπει καὶ χρήματ' ἀποστέλλει καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχων αὐτὸς ἐστὶ προσδόκιμος*. Τοὺς μὲν ὄντας ἐχθροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίους ἀναίρει*, οὓς δ' ἀπώλεσεν αὐτὸς πρό-
 16 τερον Φωκέας νῦν σφίζει*; Καὶ τίς ἂν ταῦτα πιστεύσειεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἠγοῦμαι Φίλιππον, οὗτ', εἰ τὰ πρῶτα βιασθεῖς ἄκων ἔπραξεν, οὗτ' ἂν, εἰ νῦν ἀπεγίγνωσκε* Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιοῦσθαι, ἀλλ', ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κἀκεῖν' ἐκ προαιρέσεως* δῆλός ἐστι ποιήσας, ἐκ πάντων δ', ἂν τις ὀρθῶς θεωρῆ, πάνθ', ἃ πραγματεύεται*, κατὰ τῆς πόλεως συντάττων*.

17 Καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμβαίνει. Λογίζεσθε γάρ. Ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπείληφεν* ὑμᾶς. Ἄδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον, καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν* αὐτῷ· οἷς γὰρ οὖσιν ὑμετέροις ἔχει, τούτοις πάντα τᾶλλ' ἀσφαλῶς κέκτηται· εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτείδαιαν
 18 προεῖτο*, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως* ἤγειτο. Ἀμφότερ' οὖν οἶδε, καὶ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους· εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων δικαίως αὐτὸν μισεῖν νομίζει, καὶ παρώξυνται*, πείσεσθαι τι προσδοκῶν, ἂν καιρὸν λάβητε, ἂν μὴ φθάσῃ ποιήσας πρότερος. Διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν*, ἐφέστηκεν*, ἐπὶ τῇ πόλει θεραπεύει* τινάς, Θηβαίους καὶ Πελοποννησίων τοὺς
 19 ταῦτά βουλομένους τούτοις, οὓς διὰ μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντ' ἀγαπήσειν* οἶεται, διὰ δὲ σκαιότητα* τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ' οὐδὲν πρόψεσθαι.

Καίτοι σωφρονοῦσί γε καὶ μετρίως* ἐναργῆ παραδείγματα ἔστιν ἰδεῖν, ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργεῖους ἔμοιγ' εἰπεῖν συνέβη, βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν εἰρησθαι.

«Πῶς γὰρ οἴεσθ'», ἔφην, «ὧ ἄνδρες Μεσσήνιοι, δυσχερῶς* 20 ἀκούειν Ὀλυνητίους, εἴ τίς τι λέγει κατὰ Φιλίππου κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθεμουῖντα μὲν αὐτοῖς ἀφίει, οὐ πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποιοῦντο*, Ποτειδαίαν δ' ἐδίδου τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους ἐκβάλλων, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἀνήρητο*, τὴν χώραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει καρποῦσθαι; ἄρα προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι, ἢ λέγοντος ἄν τις πιστεῦσαι οἴεσθε; Ἄλλ' ὅμως», ἔφην ἐγώ, «μικρὸν χρό- 21 νον τὴν ἀλλοτρίαν καρπωσάμενοι πολὺν τῆς αὐτῶν ὑπ' ἐκείνου στέρονται, αἰσχυρῶς ἐκπεσόντες*, οὐ κρατηθέντες* μόνον, ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων καὶ πραθέντες*· οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις* αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὐταὶ λίαν ὀμιλίαι*.

»Τί δ' οἱ Θεττακοί; ἄρ' οἴεσθ'», ἔφην, «ὅτ' αὐτοῖς τοὺς τυ- 22 ράννους ἐξέβαλλε καὶ πάλιν Νίκαιαν* καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν δεκαδαρχίαν* ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς; ἢ τὸν τὴν πυλαίαν* ἀποδόντα, τοῦτον τὰς ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραιρήσεσθαι*; Οὐκ ἔστι ταῦτα. Ἄλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα καὶ πᾶσιν ἔστιν εἰδέναι.

«Ἵμεῖς δ'», ἔφην ἐγώ, «διδόντα μὲν καὶ ὑπισχνούμενον θεω- 23 ρεῖτε Φίλιππον, ἐξηπατηκότα δ' ἤδη καὶ παρακεκρουμένον* ἀπεύχεσθ', εἰ σωφρονεῖτ', ἰδεῖν. Ἔστι τοίνυν νῆ Δί'», ἔφην ἐγώ, «παντοδαπὰ εὐρηγμένα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα καὶ τείχη καὶ τάφροι καὶ τάλλ', ὅσα τοιαῦτα. Καὶ ταῦτα μὲν ἔστιν ἅπαντα χειροποίητα καὶ δαπάνης προσδεῖ- 24 ται· ἐν δέ τι κοινὸν ἢ φύσις* τῶν εὖ φρονούντων ἐν αὐτῇ κέκτηται φυλακῆριον, ὃ πᾶσι μὲν ἐστ' ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ ταῖς πλήθεσι* πρὸς τοὺς τυράννους. Τί οὖν ἔστι τοῦτο; Ἀπιστία. Ταύτην φυλάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε*· ἂν ταύτην σφῆζητε, οὐδὲν* μὴ δεινὸν πάθητε. Τί ζητεῖτε;» ἔφην. «Ἐλευθερίαν. Εἰτ' 25 οὐχ ὄρατε Φίλιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτη καὶ τὰς προσηγορίας*

έχοντα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος. Οὐ φυλάξεσθ', ὅπως», ἔφη, «μὴ πολέμου ζητούντες ἀπαλλαγῆναι δεσπότην εὕρητε;»

26 Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκείνοι, καὶ θορυβοῦντες*, ὡς ὀρθῶς λέγεται, καὶ πολλοὺς ἐτέρους λόγους παρὰ τῶν πρέσβειων καὶ παρόντος ἔμοῦ καὶ πάλιν ὕστερον, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν μᾶλλον ἀποσχῆσονται* τῆς Φιλίππου φιλίας οὐδ' ὧν ἐπαγγέλλεται. Καὶ οὐ τοῦτ' ἔστιν ἄτοπον, εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννησίων τινὲς παρ' ἃ τῆ

27 λογισμῶ βέλτισθ' ὀρωσί τι πράξουσιν, ἀλλ' ὑμεῖς οἱ καὶ συνιέντες* αὐτοὶ καὶ τῶν λεγόντων ἀκούοντες ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλεύεσθε*, ὡς περιστοιχίζεσθε*, ἐκ* τοῦ μηδὲν ἤδη ποιεῖν λήσεθ'*, ὡς ἔμοι δοκεῖ, πάνθ' ὑπομείναντες· οὕτως ἢ παρατιχ'*, ἡδονὴ καὶ βραστώνη* μειζον ἰσχύει τοῦ ποθ' ὕστερον συνοίσειν μέλλοντος.

28 Περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον βουλεύσεσθε, ἂν σωφρονήτε· ἃ δὲ νῦν ἀποκρινάμενοι* τὰ δέοντ' ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω.

* Ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐνεγκόντας τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς ἐπέισθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, κα-

29 λεῖν* οὔτε γὰρ αὐτὸς ἂν ποθ' ὑπέμεινα* πρεσβεύειν, οὔτ' ἂν ὑμεῖς οἴδ'*, ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες, εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντ' εἰρήνης Φιλίππον ᾤεσθε· ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκότα* τὰ τότε λεγόμενα.

Καὶ πάλιν γ' ἐτέρους καλεῖν. Τίνας; τοὺς, ὅτ' ἐγὼ γεγυονίας ἤδη τῆς εἰρήνης ἀπὸ τῆς ὑτέρας ἦκων πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὄρκους, αἰσθόμενος φανακίζομένην* τὴν πόλιν, προύλεγον καὶ διε-

30 μαρτυρόμην καὶ οὐκ εἶων προσέσθαι Πύλας οὐδὲ Φωκίας, λέγοντας, ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως δύστροπος καὶ δύσκολός* εἰμί τις* ἄνθρωπος, Φίλιππος δ', ἅπερ εὗξαισθ' ἂν ὑμεῖς, ἐὰν παρέλθῃ*, πράξει, καὶ Θεσπιάς μὲν καὶ Πλαταιὰς τειχιεῖ, Θηβαίους δὲ παύσει τῆς ὕβρεως*, Χερρόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεισι* διορύ-

ξει*, Εὐβοίαν δὲ καὶ τὸν Ὀρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπέλεως ὑμῖν ἀποδώ-
σει· ταῦτα γὰρ ἅπαντ' ἐπὶ τοῦ θήματος ἐνταῦθα μνημονεύετ'^{*}
οἷδ' * ὅτι ῥηθέντα, καίπερ ὄντες οὐ δεινοί* τοὺς ἀδικούντας με-
μνησθαι. Καὶ τὸ πάντων αἰσχιστον, καὶ τοῖς ἐκγόνοις πρὸς τὰς 81
ἐλπίδας τὴν αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην ἐψηφίσασθε*. οὕτω τε-
λέως ὑπήχθητε*.

Τί δὴ ταῦτα νῦν λέγω καὶ καλεῖν φημί δεῖν τούτους; Ἐγὼ
νῆ τοὺς θεοὺς τᾶλγθῆ μετὰ παρρησίας* ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ
ἀποκρύψομαι. Οὐχ ἔν' εἰς λοιδορίαν ἐμπεσῶν* ἑμαυτῷ μὲν ἐξ 82
ἴσου* λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω*, τοῖς δ' ἔμοι προσκρούσασιν* ἐξ
ἀρχῆς καὶ νῦν παράσχω πρόφασιν τοῦ πάλιν τι λαβεῖν παρὰ Φι-
λίππου, οὐδ' ἔν' ὡς* ἄλλως ἀδολεσχῶ*. ἀλλ' οἶομαί ποθ' ὑμᾶς
λυπήσειν, ἃ Φίλιππος πράττει, μᾶλλον ἢ τὰ νυνί· τὸ γὰρ πρᾶγμα 83
ὄρῳ προβαῖνον, καὶ οὐχὶ βουλοίμην μὲν ἂν εἰκάξειν ὀρθῶς, φο-
βοῦμαι δέ, μὴ λίαν ἐγγὺς ἦ τοῦτ' ἤδη. Ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν
ἀμελεῖν* ἐξουσία* γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούθη',
ὅτι ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστίν, ἐμοῦ μηδὲ τοῦ δεῖνος, ἀλλ' αὐτοὶ
πάντες ὄρατε καὶ εὖ εἰδήτε, ὀργίλους καὶ τραχεῖς* ὑμᾶς ἔσεσθαι
νομίζω. Φοβοῦμαι δὴ, μὴ τῶν πρέσβειων σεισιπηκότων, ἐφ' οἷς 84
αὐτοῖς συνίσασι* δεδωροδοκηκότες, τοῖς ἐπανορθοῦν τι πειρωμέ-
νοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλότων τῆ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσειν
συμβῆ· ὄρῳ γὰρ ὡς* τὰ πόλλ' ἐνίους οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους, ἀλλ'
εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα* μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας.

Ἔως οὖν ἔτι μέλλει καὶ συνίσταται* τὰ πράγματα καὶ κατα- 85
κούομεν* ἀλλήλων, ἕκαστον ὑμῶν, καίπερ ἀκριδῶς εἰδῶτα, ὅμως
ἐπαναμνησθαι* βούλομαι, τίς ὁ Φωκέας πείσας καὶ Πύλας ὑμᾶς
πρόεσθαι, ὧν καταστάς ἐκεῖνος κύριος τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ
καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονεν, καὶ πεποιήχ' ὑμῖν μὴ
περὶ τῶν δικαίων μηδ' ὑπὲρ τῶν ἔξω πραγμάτων εἶναι τὴν βου-
λήν*, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πο-

λέμου, ὅς λυπήσει μὲν ἕκαστον, ἐπειδὴν παρῆ, γέγονεν δ' ἐν
 36 ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Εἰ γὰρ μὴ παρεκρούσθητε* τόθ' ὑμεῖς, οὐδὲν ἂν
 ἦν τῇ πόλει πρᾶγμα*. οὔτε γὰρ ναυσὶ δῆπου κρατήσας* εἰς τὴν
 Ἀττικὴν ἤλθεν ἂν ποτε στόλῳ Φίλιππος, οὔτε πεζῇ βαδίζων
 ὑπὲρ τὰς Πύλας καὶ Φωκέας, ἀλλ' ἢ τὰ δίκαι' ἂν ἐποίει καὶ τὴν
 εἰρήνην ἄγων* ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ παραχρῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ* πο-
 λέμῳ, δι' ὃν τότε τῆς εἰρήνης ἐπεθύμησεν.

37 Ταῦτ' οὖν, ὡς* μὲν ὑπομνήσαι, νῦν ἱκανῶς εἴρηται, ὡς δ' ἂν
 ἐξετασθεῖη* μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτ', ὦ πάντες θεοί· οὐδένα
 γὰρ βουλοίμην ἔγωγ' ἂν, οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ
 τοῦ πάντων κινδύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν*.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

A

ἀγαπῶ 1) *τινι* ἀρκοῦμαι εἰς τι· 2) *τι* α) ἀγαπῶ, προτιμῶ τι· *τὸ ἴδια*
λυσιτελοῦν· β) μένω εὐχαριστημένος μέ τι· *ἀγαπῶ τὰ παρόντα*.

ἀγνωμόνως ἔχω εἶμαι ἀνόητος.

ἀγοραὶ πρόσοδοι τῶν ἀγορῶν.

ἄγω 1) τηρῶ, φυλάττω· *τὴν εἰρήνην*· 2) ἄγω καὶ φέρω ληλατῶ,
 ληστεύω.

ἀγωνίζομαι *περὶ θανάτου* διακινδυνεύω τὴν ζωὴν μου, ἀντιμετωπί-
 ζω τὸν θάνατον πολεμῶν.

ἀδιόρθωτος ἀκανόνιστος.

ἀδολεσχῶ φλυαρῶ.

ἀδοξία ὄνειδος, ἐντροπή.

ἀήθης (μετὰ γνκ.) ἀσυνηθιστος εἰς τι.

αἴρεσις ἐκλογή· ὥστε *ἐξ ἀπάντων* (δηλ. τῶν λεχθέντων) *γενέσθαι*
ὑμῖν ῥαδίαν τὴν αἴρεσιν τοῦ συμφέροντος· Ὁλ. Α, 1· *αἴρεσίς*
ἐστὶ τινι προβάλλεται εἰς τινα ἢ ἐκλογή, ἔχει τις νὰ ἐκλέξῃ· *δί-*
δωμι αἴρεσίν τινι δίδω τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς εἰς τινα, ἐπι-
 τρέπω εἰς τινα νὰ ἐκλέξῃ.

αἴρομαι ὑψοῦμαι, αὐξάνομαι· μετ' ἐπιθ. : *αἴρομαι μέγας* αὐξάνομαι
 καὶ γίνομαι μέγας.

αἰροῦμαι 1) *τι* ἐγκρίνω τι· Φιλ. Α, 20· 2) *τι ἀντί τινος* προτιμῶ τι
 ἀντί τινος· *ἠρημένος ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς τὴν δόξαν τοῦ δια-*
πράξασθαι ταῦτα· 3) *τι ἢ τι* προτιμῶ τι ἀπὸ (ἄλλο) τι· *ἐλοίμην*
ἂν τὴν τύχην τῆς ὑμετέρας πόλεως ἢ τὴν (τύχην) ἐκείνου 4)
ἀντὶ πολλῶν χρημάτων εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑποβληθῶ εἰς μεγά-
 λας χρηματικὰς θυσίας· *νομίζω ὑμᾶς ἐλέσθαι ἂν* (= ὅτι ὑμεῖς
 ἐλοισθε ἂν) *ἀντὶ πολλῶν χρημάτων*.

αἰσχύνῃ ἢ τῶν πραγμάτων αἰσχύνῃ ἢ ἔνεκα τῆς (κακῆς) καταστά-
 σεως τῶν πραγμάτων καταίσχυνῃ.

ἀκαιρία ἔλλειψις εὐκαιρίας, κακὴ περίστασις.

ἀκέραιος ἀβλαβής.

ἀκμή, κυρίως: ἡ κόψις (τοῦ μαχαιριοῦ) ἔπειτα: τὸ κρίσιμον σημεῖον.
ἀκρασία ἀκολασία.

Ἀλέξανδρος υἱὸς τοῦ Ἀμύντου, βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, φίλος τῶν Ἀθηναίων ἐλθὼν ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης (479) ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Μαρδονίου εἰς Ἀθήνας ἐπρότεινεν εἰς τοὺς Ἀθ. τὴν μετὰ τῶν Περσῶν συμμαχίαν.

Ἄλιartos πόλις τῆς Βοιωτίας ἐν αὐτῇ τὸ 395 οἱ ἠνωμένοι σύμμαχοι Θηβαῖοι, Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι ἐνίκησαν τοὺς Λακεδ. φονεύσαντες καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτὸν Λύσανδρον.

ἀλλὰ μὴν πρὸς τούτοις δέ.

ἄλλως 1) ἐν γένει· 2) **ἄλλως τε καὶ** καὶ μάλιστα· **ἄλλως τε κἂν** καὶ μάλιστα εἰάν.

ἀλυσιτελής ἀνωφελής, ἐπιζήμιος.

ἄμα· ἄμα . . . καὶ πρὸς δήλωσιν δύο συγχρόνων πράξεων· **ἄμ' ἀκηκόαμέν τι καὶ καθέσταμεν** μόλις ἔχομεν ἀκούσει τι (δηλ. πολεμικήν τινα ἐνέργειαν τοῦ Φιλ.) καὶ (εὐθύς) διορίζομεν.

ἄμαχος ἀκαταμάχητος, ἀκαταγώνιστος.

ἀμελῶ (μετὰ γνκ) ἀδιαφορῶ διὰ τι.

ἄν· οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν τοῦτο (δηλ. τὸ ὀρμησαί ἐπ' αὐτὸν) καὶ ἂν τυχὸν ἀκόμη δὲν ἠθέλατε κάμει τοῦτο (καὶ δύνασθε νὰ μὴ τὸ κάμετε).

ἄν = εἰ ἂν.

ἀναιρῶ καταστρέφω· **Λακεδαιμονίους ἀναιρεῖ** σκέπτεται νὰ καταστρέψῃ τοὺς Λακεδ. — Μέσον **ἀναιροῦμαι** (μετ' αἰτ.) 1) ἀναλαμβάνω· **τὸν πόλεμον** (δηλ. τὸν ἤδη κατὰ τοῦ Φιλίππου διεξαγόμενον) Ὁλ. Α, 7· **ἀνήρητο τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς** εἶχεν ἐπισύρει κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του τὴν ἐκ μέρους ἡμῶν ἔχθραν· Φιλ. Β, 20· 2) ἀναρπάζω τι, γίνομαι κύριός τινος· Ὁλ. Α, 21.

ἀνάστασις καταστροφή· **ἀλλὰ (πολεμοῦσιν ὑπὲρ) ἀναστάσεως** ἀλλὰ (πολεμοῦν), διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν καταστροφὴν.

ἀναχαιτίξω ἀνατρέπω.

ἀνδραποδισταί σωματέμποροι, δηλ. οἱ ἀπάγοντες τοὺς ἐλευθέρους εἰς δουλείαν ἢ ἀποσπῶντες εἰς ἑαυτοὺς τοὺς δούλους ἐκ τῶν κυρίων τῶν κατὰ τῶν ἀνδραποδιστῶν ἢ τιμωρία ἦτο θάνατος.

ἀνεξέταστος· οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἡμέληται (ἐν συντόμῳ) οὐδὲν εἰς αὐτὰ ἔχει παραμεληθῆ, ὥστε νὰ εἶναι ἀνεξέταστον καὶ ἀκαθόριστον.

ἀνθρωπος ὁ ἄνθρωπος· πολλάκις οὕτω περιφρονητικῶς ὀνομάζει τὸν Φίλιππον ὁ Δημοσθένης.

ἀνθῶ ἀκμάζω· (τὰ τοιαῦτα) **σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσι** (ἢ διὰ τοιούτων μέσων ἀποκτηθεῖσα δύναμις) πολὺ μάλιστα ἀκμάζει στηριζομένη ἐπὶ τῶν ἐλπίδων.

ἀνοια· **ἐξαπατῶ τὴν ἀνοιάν τινος** ἐκμεταλλεύομαι τὴν ἀνοησίαν τινός καὶ ἐξαπατῶ αὐτόν· **αἰεὶ ἐξαπατῶν τὴν ἀνοιαν ἐκάστων (= ἐκάστου) τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν καὶ προσλαμβάνων (αὐτούς).**

ἀντιῶ 1) **τινὶ** ἐξεγείρομαι, ἀναλαμβάνω πόλεμον ἐναντίον τινός· **ἐλ Λακεδαιμονίοις ἀντήρατέ ποτε** (δηλ. κατὰ τὸν Βοιωτικὸν πόλεμον, τὸ 378)· 2) **πρὸς τινά** ἀνθίσταμαι κατὰ τινος.

ἀντεμβιβάζω ἐμβιβάζω τινὰ εἰς πλοῖον ἀντὶ ἄλλου τινός· **εἴτ' ἀντεμβιβάζειν** = **εἴτ' ἀνθ' ἡμῶν αὐτῶν ἐμβιβάζειν** (τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας).

ἀντέχω διαρκῶ· **τὰ τοιαῦτα...** ἀντέχει ἢ διὰ τοιούτων μέσων (δηλ. δι' ἀδικίας, ἐπιτοκίας καὶ ψεύδους) ἀποκτηθεῖσα δύναμις. — Μέσον· **ἀντέχομαι** (μετὰ γνκ.) κρατοῦμαι στερεὰ ἀπὸ κάτι (διὰ νὰ σωθῶ).

ἀντι (μετὰ γνκ.) πρὸς δῆλωσιν ἀνταλλαγῆς· **ἀντι τῶν ἑαυτοῖς γιγνομένων** εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὀφειλῶν, τὰς ὁποίας ἤθελον ἔχει.

ἀντίδοσις διαδικασία τις παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶς πολίτης προσκαλούμενος εἰς **λειτουργίαν** τινὰ δυσανάλογον πρὸς τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ καλέσῃ πάντα ἄλλον πολίτην, τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε πλουσιώτερον ἑαυτοῦ, ν' ἀνταλλάξουν τὰς περιουσίας των ἢ νὰ ὑποβληθῆ ἑκεῖνος εἰς τὸ βῆρος τῆς λειτουργίας· **ποιοῦμαι ἀντίδοσιν τινι** ἐπιτρέπω εἰς τινὰ νὰ κάμῃ **ἀντίδοσιν**.

ἀντιλαμβάνομαι τινος, κυρ.: πιάνομαι ἀπὸ τινός· ἔπειτα: ἐπιλαμβάνομαί τινος, ἀναμειγνύομαι, ἐπεμβαίνω ἐνεργῶς εἰς τι· ρημτκ. ἐπίθ.: **ἀντιληπτέον ἐστὶν ὑμῖν αὐτοῖς (= δεῖ ἀντιλαβέσθαι ὑμᾶς αὐτούς) τῶν πραγμάτων ἐκείνων** (τῶν ἐκεῖ, δηλ. ἐν Ὀλύμπῳ, πραγμάτων)· **οὐδενὸς τῶν πραγμάτων ἀντιληπτέον (ἐστὶ = δεῖ ἡμᾶς ἀντιλαβέσθαι).**

ἀντιληπτέον, βλ. **ἀντιλαμβάνομαι**.

ἀντιποιουῦμαι (μετὰ γνκ.) ἐγείρω ἀξιώσεις ἐπὶ τινος, διεκδικῶ τι. **ἀντίρροπος** ἰσοστάθμος, ἴσου βάρους· **συμμαχία ἀντίρροπός τινος** συμμαχία δυναμένη ν' ἀντισταθμίση τι.

ἀξιῶ ἀπαιτῶ· **ἔπραξε ταῦτα τῷ ἀξιῶν** (δτκ. αἰτίου) **τοὺς Θηβαίους δικαιότερα ἢ ὑμᾶς**. Οἱ Θηβαῖοι ἀπήτουν ν' ἀποδοθοῦν εἰς αὐτοὺς αἱ πόλεις Ὀρχομενὸς καὶ Κορώνεια, τὰς ὁποίας κατεῖχον οἱ Φωκεῖς.

ἅπαξ· εἰς ἅπαξ διὰ μίαν φοράν.

ἀπαρτῶ (-άω) ἀποχωρίζω· πθηκ. πρκμ.: **ἀπήρηται** εἶμαι μακρὰν· **ἀπηρημέναι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαῖς**· διότι εἶσθε μακρὰν (τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραγμάτων) καὶ ὡς πρὸς τὰς (πολεμικὰς) παρασκευὰς καὶ ὡς πρὸς τὰς σκέψεις.

ἄπειμι εἶμαι μακρὰν, ἐλλείπω· **ἄπεστι τὰ πράγματα** ἐλλείπουν τὰ ἔργα (αἱ πράξεις).

ἀπελαύνω ἐκδιώκω· **δτ' Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε**, τὸ 357, ὅτε ὁ Φίλιππος ἐπολιόρκει τὴν Ἀμφίπολιν, οἱ Ὀλυνθιοὶ φοβούμενοι τὴν αὐξάνουσαν δύναμιν τοῦ Φιλίππου ἔπεμψαν πρέσβεις εἰς Ἀθήνας καὶ ἐπρότειναν εἰς τοὺς Ἀθηναίους συμμαχίαν ἐναντίον τοῦ Φιλίππου· ἀλλ' ὁ Φίλιππος θέλων νὰ ματαιώσῃ τὴν συμμαχίαν αὐτὴν ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πρέσβεις καὶ δι' αὐτῶν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν παράδοσιν τῆς Ἀμφιπόλεως· τοῦτο ἀκούσαντες οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἤθελον νὰ συζητήσουν μετὰ τῶν Ὀλυνθίων πρέσβεων περὶ συμμαχίας κατὰ τοῦ Φιλίππου, ἀλλ' ἀπέπεμψαν αὐτοὺς.

ἀπέχομαι (μετὰ γνκ.): ἀπομακρύνομαι ἀπὸ τινος, ἀποκρούω τι.

ἄπιστος ἀπίστευτος· **οὐδὲν** (ἐπίρρ.) **ἄπιστόν** (ἔστι τοῦτο).

ἀπλῶς 1) μὲ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν, ἄνευ συγκαλύψεως αὐτῆς· Φιλ. Α, 51· 2) ἐν γένει· Ὀλ. Α, 23.

ἀπὸ (μετὰ γνκ.) πρὸς δήλωσιν τῆς πηγῆς, ἐκ τῆς ὁποίας ἢ διὰ τῆς ὁποίας γίνεται τι· **ἀπὸ τῶν ὑμετέρων συμμάχων** μὲ τὰ χρήματα τῶν συμμάχων σας (τοὺς ὁποίους διαρπάττει).

ἀπογιγνώσκω 1) μετ' αἰτ. προσ.: ἀπαρνοῦμαι τινα, ἀποσπῶμαι ἀπὸ τινα· 2) ἀμτβ.: ἀπελπίζομαι.

ἀποδείκνυμι καθιστῶ.

ἀποδίδωμι τινι (μετ' ἀπορμφ.) ἐπιτρέπω, δίδω το δικαίωμα εἰς τινα
 νά... *εἰ τοῖς μὲν* (δηλ. τοῖς ῥήτορσι καὶ στρατηγοῖς καὶ ἴσως καὶ
 τοῖς δοησομένοις) *ἀποδώσετε ἐπιτάτειν (ὄμν) ἀναγκά-*
ζεσθαι... ψηφίζεσθαι... συμπονεῖν.

ἀποκλίνω ἐπὶ τὸ ῥαθυμεῖν τὸ ῥίχνω στὴν τεμπελιά.

ἀποκρίνομαι ἃ ἀποκρινάμενοι τὰ δέοντα ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι,
ταυτ' ἤδη λέξω ποίαν προσήκουσαν ἀπόκρισιν πρέπει νὰ ψηφί-
 σετε, εὐθὺς θὰ σᾶς εἴπω. Τὸ σχέδιον τῆς ἀποκρίσεως, τὸ ὁποῖον
 ὁ Δημοσθένης μετὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου του παρέδωκεν εἰς τὸν γραμ-
 ματέα πρὸς ἀνάγνωσιν ἢ ὁ ἴδιος ἀνέγνωσε, λείπει ἐν τῷ λόγῳ.

ἀπολείπω παύω.

ἀπόμισθος ἄμισθος.

ἀπόρρητος ὁ μὴ λεγόμενος, περὶ οὗ δὲν πρέπει νὰ γίνεται λόγος, μυσ-
 τικός· *τὸ θρυλούμενόν ποτ' ἀπόρρητον*, οἱ Ἀθηναῖοι διακαῶς
 ποθοῦντες τὴν ἀνάκτησιν τῆς Ἀμφιπόλεως ἔστειλαν τὸ 358 πρέ-
 σβεις πρὸς τὸν Φίλιππον καὶ συνεφώνησαν μετ' αὐτοῦ, οἱ μὲν
 Ἀθηναῖοι νὰ δώσουν εἰς τὸν Φίλιππον τὴν Πύδναν, τὴν ὁποίαν
 οὗτοι κατεῖχον ἀκόμη, ὁ δὲ Φίλιππος καταλαμβάνων τὴν Ἀμφί-
 πολιν νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς Ἀθηναίους· ἵνα δὲ μὴ γνωσθῇ ἡ
 συμφωνία αὕτη εἰς τοὺς Πυδναίους, δὲν ἀνεκοίνωσαν οἱ πρέσβεις
 εἰς τὸν δῆμον ταύτην, ἀλλὰ μυστικῶς ἐνήργουν μετὰ τῆς βουλῆς·
 ὡς ἐκ τούτου οἱ Ἀθηναῖοι ἔκαμνον μὲν πολὺν λόγον περὶ τοῦ
 ἀνακοινωθέντος εἰς τὴν βουλήν μυστικοῦ, ἠγνόουν ὅμως τὸ περι-
 εχόμενον αὐτοῦ.

ἀπόστολος ναυτικὴ ἀποστολή.

ἀποστροφή καταφύγιον.

ἀποτρίβομαι τι ξεπλύνω τι.

ἀποφαίνομαι ὑπὲρ τινος ἐκφράζω γνώμην περὶ τινος.

ἀποχερῆν, βλ. ἀποχερῶ.

ἀποχερῶ (-άω, ἀπορμφ. ἀποχερῆν) 1) ἀρχῶ· Φιλ. Α, 22· 2) ἀπρόσ.

ἀπόχη εἶναι ἀρκετόν· *δοκεῖ μοι ἀποχερῆν ἂν ἐνίοις ὄμν*
(ταῦτα), ἐξ ὧν νομίζω, ὅτι μερικοὶ ἀπὸ σᾶς θὰ ἠρκοῦντο εἰς αὐτὰ
 (= θὰ ἔμενον ἱκανοποιημένοι ἀπὸ αὐτά), διὰ τὰ ὁποῖα...

ἀργῶ κάθημαι ἀργός.

Ἀρτάβαζος Πέρσης σατραπῆς· τοῦτον ἀποστατήσαντα ἀπὸ τοῦ βασι-

λεως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Γ' ἐβοήθησεν ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Χάρης μετὰ τοῦ στρατοῦ του (τὸ 356).

Ἀρύββας βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν (μιᾶς τῶν σπουδαιότερων φυλῶν τῆς ἀρχαίας Ἠπείρου).

ἀρχαῖα, τά, τὰ πατρικὰ κτήματα (ἦτοι: οἴκοι, ἀγροί, ἐπιπλα κ.τ.τ.)

ἀρχή ἀφειτηρία, ἐλατήριον.

ἄρχω πθηκ. **ἄρχομαι** ἐξουσιάζομαι, διοικοῦμαι· **οἱ ἀρχόμενοι** οἱ ὑπήκοοι.

ἀσελγής αἰσχρός, ἀκόλαστος.

αὔ προσέτι, ἀκόμη.

αὔθις μετὰ ταῦτα.

αὐξάνομαι μετ' ἐπιθ.: **αὐξάνομαι μέγας** αὐξάνομαι καὶ γίνομαι μέγας.

αὐτόματος, ον, ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενος· **γίγνεται τι αὐτόματον** γίνεταί τι ἀφ' ἑαυτοῦ, μόνον του.

αὐτῶν=ἀλλήλων· παριόντες (δηλ. κατὰ τὴν ἀγορὰν—τὸν συνήθη τόπον διατριβῆς τῶν λογοποιούντων—) **αὐτῶν πυνθάνεσθαι.**

ἀφήμι ἀφήνω ἐλεύθερον, ἀθρώνω· πθηκ.: **οἱ ἀφειμένοι τοῦ στρατεύεσθαι** οἱ ἀπηλλαγμένοι τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας.

ἀφίσταμαι μετὰ γνκ.: 1) παραιτοῦμαι τινός, δὲν θέλω τί· Φιλ. Β, 12· 2) ἀπέχω· **τούτων ἀφέσταμεν καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν= ἀφέσταμεν καὶ τοῦ γράφειν ταῦτα καὶ τοῦ συμβουλεύειν.** 3) διαφέρω ἀπὸ τι· **τὰ τότε λεγόμενα ἦν πολὺ ἀφροτηκότα τούτων** ἦσαν ἐντελῶς διάφορα ἀπὸ ταῦτα (δηλ. ἀπὸ τὰ νῦν πρᾶττόμενα ὑπὸ τοῦ Φιλ.)· 4) χάνω τί· Ὀλ. Α, 15.

ἀφορμή 1) λόγος, αἰτία· Ὀλ. Β, 22· 2) τὰ μέσα, μετὰ τὰ ὁποῖα ἀρχίζει ἢ ἐπιχειρεῖ τις: πόρος, βοήθημα· Φιλ. Α, 29.

B

βασιλεὺς νοεῖται Ἀρταξέρξης ὁ Ὡχος, ὅστις ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 359-338 καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου ὁ Φίλ. εἶχε συνάψει συμμαχίαν πρὸς τοῦτον ὁ Φίλ. ἀπέστειλε—κατὰ τὰς διαδόσεις τῶν ἐν Ἀθήναις φιλιππιζόντων—πρέσβεις, ἵνα ἀπαιτήσουν ν' ἀφήσῃ ἐλευθέρως καὶ αὐτονόμους τὰς ἐν Μ. Ἀσίᾳ πόλεις.

βέβαιος σταθερός, διαρκής· *ελιός (έστιν) έχειν αὐτοὺς* (δηλ. τοὺς Ὀλυνθίους) *βεβαίαν τὴν ἐχθρὰν ὑπὲρ ὧν* (= ὑπὲρ ἐκείνων, ἃ) *φοβοῦνται (μὴ πάθωσι) καὶ πεπόνθασιν.* Οἱ Ὀλυνθιοὶ φοβοῦνται μήπως ὁ Φίλιππος ὡς ἄσπονδος ἐχθρὸς πάσης ἐλευθέρης πολιτείας καταστρέψῃ τὴν πατρίδα των· διὰ τοῦ *πεπόνθασιν* ἴσως ὑπονοεῖ ὁ Δημοσθένης τὴν στρατιωτικὴν ἐπίδειξιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Φίλιππος κατὰ τῆς Ὀλύνθου τὸ 351 (βλ. εἰσαγ. εἰς τὸν Α' Ὀλυνθιακόν).

βεβαίως ἀσφαλῶς.

βέλτιστος· *πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει* παρέχει τὰς ἀρίστας ἐλπίδας, εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικὸν διὰ τὸ μέλλον.

βιάζομαι, ἀπολ.: ἐκτελῶ μὲ βίαν· *πράττει καὶ βιάζεται* = *πράττει βία.*
βοήθειαι ἐπικουρικὰ στρατεύματα (ταχέως ἐπιστρατευόμενα καὶ προχείρως παρασκευαζόμενα).

βοηθητέον, βλ. *βοηθῶ*.

βοηθῶ 1) μετὰ δτκ.: *βοηθῶ τοῖς πράγμασι* ἐπανορθῶ τὴν (κακῶς ἔχουσαν) κατάστασιν τῶν πραγμάτων· *βοηθητέον εἶναι ὑμῖν τοῖς πράγμασι* = *δεῖν ὑμᾶς βοηθεῖν τοῖς πράγμασιν*· 2) μετὰ τῆς προθ. *εἰς*: στέλλω βοήθειαν εἰς.

βουλή σκέψις· *ἢ βουλή ἐστὶ τινι* σκέπτεται τις.

βοῶ· *οἱ βοησόμενοι (εἰσιν, ὥσπερ ἦσαν οἱ) τριακόσιοι (ἐν ταῖς συμμαχίαις)* οἱ μέλλοντες νὰ φωνάζουν (οἱ προωρισμένοι διὰ φωνῶν νὰ ἐπιδιοκίμαζον ἢ νὰ ἀποδοκιμάζον τοὺς ἀγορευόντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ) εἶναι, ὅπως οἱ τριακόσιοι (εἰς τὸ σύστημα τῶν συμμαχοῦν).

Γ

γὰρ ἐν ἐρωτήσει: λοιπόν.

γελῶ· *ἐνεκα τοῦ γελασθῆναι* (= τοῦ γενέσθαι γέλωτα) ἵνα προκληθῇ γέλως.

γέλως αἰτία διὰ γέλωτα· *γέλως, ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι* γελοῖον πρᾶγμα (γελοῖος) ὁ τρόπος, καθ' ὃν φροντίζομεν περὶ τοῦ πολέμου.

Γεραισιὸς ἀκρωτήριον καὶ κόμη τῆς Εὐβοίας ἔχουσα λιμένα.

γίγνομαι 1) μετὰ μτχ.: εὐρίσκομαι, φανερόνομαι ὅτι· *τὸ τοὺς πολε-*

μήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι. . . κεκτημένους καὶ. . . ἔχοντας τὸ ὅτι οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ διεξαγάγουν πόλεμον ἐναντίον τοῦ Φιλίππου ἔχουν εὐρεθῆ (φανερῶθῆ) ὅτι κέκτηνται (= ὅτι κατέχουν). . . καὶ ὅτι ἔχουν. . . 2) μετὰ γιν.: *γίγνομαι ἔμαυτοῦ* ἔξαρθῶμαι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μου 3) μετ' ἐπιρρ.: *γίγνομαι ἔξω (τῆς πόλεως)* μένω (στρατοπεδεύω) ἔξω τῆς πόλεως· *γίγνομαι ἔξω τοῦ κακῶς πάσχειν* εἶμαι μακρὰν ἀπὸ κάθε κακοπάθειαν, δὲν κακοπαθῶ, δὲν βλάπτομαι 4) μετὰ προθ.: *γίγνομαι ἐν τῇ χώρᾳ* διατρίβω, διαμένω ἐν. . . : *γίγνομαι ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης* σκέπτομαι κατὰ τοιοῦτον τρόπον· *γίγνομαι πρὸς τῇ γῇ* προσεγγίζω, ἀποβιβάζομαι εἰς τὴν ξηράν.

γινώσκω 1) ἐννοῶ· Ὀλ. Α, 6· Φιλ. Α, 50· 2) σχηματίζω (ἔχω) τὴν γνώμην· *ἐγνωκότες ἦσαν ἂν ταῦτα μέχρι του* (= *τινός*) θὰ εἶχον ταύτην τὴν γνώμην (νὰ πολεμοῦν δηλ. κατὰ τοῦ Φιλ. καὶ νὰ εἶναι σύμμαχοί μας) μέχρι τινός χρόνου (μόνον)· *εἰ δέ, ὁ μὲν* (δηλ. ὁ Φίλ.) *ἐγνωκὼς ἔσται, ὡς δεῖ ἀεὶ πράττειν τι. . . , ἡμεῖς δ' (ἐγνωκότες ἐσόμεθα), ὡς οὐδενός. . . λέγω, ἢ γινώσκω=λέγω τὴν ἐμὴν γνώμην· ταῦτα γινώσκω* ἔχω ταύτην τὴν γνώμην· 3) κρίνω· Φιλ. Α, 29.

γλίχομαι σφοδρῶς ἐπιθυμῶ.

γνώμη 1) νοῦς, διάνοια· Ὀλ. Β, 20· 2) ἐπιθυμία, θέλησις· Ὀλ. Α, 16· Φιλ. Β, 14· 3) προσδοκία· Ὀλ. Α, 21.

γράφω προτείνω ἐγγράφως.

γυμνασιαρχος ὁ ἀναλαμβάνων τὴν δαπάνην διὰ τὸν ἔξωραϊσμόν τοῦ διὰ τοὺς γυμνικούς ἀγῶνας προωρισμένου χώρου καὶ διὰ τὴν ἀσκήσιν καὶ διατροφήν τῶν ἀθλητῶν.

Δ

δαιμόνιος ὑπεράνθρωπος.

δεῖ' οὐδ. μτχ. ἀπολ.: *δέον* ἐνῶ ἔπρεπε· *δέον πάντας (ἡμᾶς) κωλύειν ἔργῳ καὶ πράξεσιν οὐχὶ λόγοις* τοὺς ζητοῦντας πλεονεκτεῖν.

δείκνυμι (ἀμτβτ.) φαίνομαι· (*τὸ ἔργον*) *δείξει* τὸ πρᾶγμα θὰ φανῆ· *δεινός* 1) ἐπὶ προσώπων· α) φοβερός, πολὺ ἱκανός· Ὀλ. Α, 3· Φιλ. Β, 30· β) ἔμπειρος· Φιλ. Α, 35· 2) ἐπὶ πραγμάτων: *δεινός εἰμι*

(μετ' ἀπομφ.) ἔχω μεγάλην (ἀξιοθαύμαστον) δύναμιν νά... Ὀλ. Β, 20.
δεκαδαρχία κυβέρνησις ἀποτελούμενη ἐκ δέκα ἀρχόντων.

δέος, -ους, τό, φόβος: **ἔστι τοῦτο δέος**—**τοῦτο δεῖ ἡμᾶς φοβεῖσθαι**.

δεσπότης ἀπόλυτος κυρίαρχος.

δῆ εὐθύς.

δημόσιος (δοῦλος) δοῦλος τῆς πόλεως.

δήποτε συνήθως ἐν ἐρωτήσι.: **τί δήποτε**; διατί λοιπόν;

διά (μετ' αἰτ.) πρὸς δήλωσιν τοῦ ὄργάνου ἢ μέσου=διά τινος, μέ τι.
διαβάλλω ἡμᾶς **διαβάλλων καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν** δια-
 βάλλων ἡμᾶς εἰς τοὺς Ὀλυνθίους, ὅτι δὲν εὐρισκόμεθα πλησίον τῶν
 πρὸς ὑποστήριξιν τῶν.

διαδοχή ἐκ **διαδοχῆς ἀλλήλοις** = **διαδεχομένους ἀλλήλους** ἀμοι-
 βαίως, κατὰ σειράν.

διαλλαγῆ συμφιλίωσις: **αἱ πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγῆ** πᾶσα μετ' ἐκεί-
 νου συμφιλίωσις (διαπραγματεύσις πρὸς συμφιλίωσιν).

διασπῶ διαλύω.

διατίθεμαι πωλῶ.

διατρίβω 1) μετὰ μτχ.: χρονοτριβῶ Ὀλ. Α, 9' 2) **ἐν τινι** κατατρίβω
 τὸν χρόνον μου εἰς τι' 3) **ἐπὶ τινι** ἀσχολοῦμαι εἰς τι.

διαφέρω: ἀπροσ.: **τί ὑμῖν διαφέρει** τί σᾶς ὠφελεῖ (τοῦτο, ἂν δηλ.
 ἀπέθανεν ὁ Φίλ.).

διδάσκω τινά τι ἀναγγέλλω εἰς τινά τι.

διεξέρχομαι 1) ἐκθέτω ἐκτενῶς καὶ λεπτομερῶς Ὀλ. Β, 3' 2) ἐκθέτω
 Ὀλ. Β, 5' Φίλ. Β, 3' 3) ἐξαντλῶ: **διεξελέλυθε πάντα (ἐκεῖνα),**
οἷς ὅλα τὰ μέσα ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὅποια.

δίσταμαι ἴσταμαι χωριστά: πρkm. **διέστηκα** εὐρίσκομαι εἰς διάστα-
 σιν, διχονῶ.

δίκη τιμωρία: **δίκην λαμβάνω** τιμωρῶ.

διοικῶ διευθύνω: μέσον: διαχειρίζομαι.

διόπερ δι' ὃν λόγον ἀκριβῶς: καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀκριβῶς.

διορύσσω διασκάπτω: **Χερρόνησον διορύξει** θὰ κατασκευάσῃ διώ-
 ρυχα διὰ μέσου τῆς Θρακικῆς χερσονήσου. Διὰ τῆς διώρυχος θὰ
 ἀπεχωρίζετο ἡ Θρακικὴ χερσονήσος ἀπὸ τῆς λοιπῆς Θράκης καὶ
 οὕτω οἱ ἐν τῇ Χερσονήσῳ κατοικοῦντες Ἀθηναῖοι ἄποικοι θὰ
 ἀπηλλάσσοντο ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Θρακῶν.

διχῆ 1) εἰς δύο χωριστά· *δεῖ διχῆ τὴν βοήθειαν εἶναι* πρέπει νὰ εἶναι χωρισμένη εἰς δύο ἢ βοήθεια· 2) κατὰ δύο τρόπους, διὰ διπλῆς ἐνεργείας· *διχῆ... τῷ τε... σώζειν καὶ... στρ. ἐκπέμπειν, καὶ τῷ... κακῶς ποιεῖν* κατὰ δύο τρόπους, δηλ. ἀφ' ἑνὸς μὲν μὲ τὸ (νὰ προσπαθῆτε) νὰ σώζετε... καὶ νὰ... , ἀφ' ἑτέρου δὲ μὲ τὸ νὰ βλάπτετε... .

διώκω τι τρέχω κατόπιν τινός, ἀκολουθῶ τι.

δοκιμάζω κρίνω.

δοκῶ 1) *δοκῶ μοι νομίζω, μοῦ φαίνεται· ἡμεῖς δοκοῦμέν μοι ἔχειν πρὸς αὐτὰ οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον* ἡμεῖς ἀπέναντι αὐτῶν τῶν πραγμάτων τηροῦμεν κατὰ τὴν γνώμην μου διαγωγὴν, τὴν ὁποίαν δὲν ἤξεύρω, πῶς νὰ χαρακτηρίσω· 2) *δοκεῖ φαίνεται καλόν· τὰ γ' ἔμοι δοκοῦντα—ἂ γ' ἔμοι δοκεῖ* ἡ γνώμη μου τοῦλάχιστον· πθτικ. προκμ.: *δέδοκται* ἔχει ἀποφασισθῆ.

δόξα φήμη.

δύναμις πεζική δύναμις, πεζικὸν (στράτευμα).

δύσκολος ἰδιότροπος.

δύσμαχος δυσκολοπολέμητος.

δυσχερῆς δυσάρεστος, ἐνοχλητικός· *ἐπίρρ.*: *πῶς δυσχερῶς;* μὲ πόσῃν δυσἀρέσειαν;

E

ἐγκλημα παράπονον, δυσἀρέσεια· *τὰ πρὸς αὐτοὺς ἐγκλήματα* παράπονα ἀναφερόμενα εἰς τοὺς ἑαυτοὺς των, ἰδικὰ των.

ἐγρήγορα ἐπαγρυπνῶ.

ἐγχωρεῖ (ταῦτα) ἐπιτρέπονται ταῦτα.

εἰ μὴδ' ἂ πάθοιτ' ἄν... ;=εἰ (καίπερ) ἔχοντες καιρὸν, οὐ τολμήσετε μὴδὲ ταῦτα ποιῆσαι (αὐτόν), ἂ πάθοιτε ἄν (ὑμεῖς ὑπ' ἐκεῖνου), εἰ δύναιτο ἐκεῖνος (ποιῆσαι ὑμᾶς αὐτά);

εἶεν, ἐπίρρημα δηλοῦν συγκατάθεσιν μὲν τῶν εἰρημένων, συναφὴν δὲ πρὸς τὰ μέλλοντα· ἔστω, καλὰ, πολὺ καλὰ.

εἶμι A) ὑπαρκτικόν· 1) ὑπάρχω, εἶμαι· *τὰ ὄντα* τὰ ἀληθῆ· *τι τῶν ὄντων* ἀληθές τι· 2) ἐπομένου ἀναφορικῶς· *οὐκ ἔστιν ὄπως* (μετὰ μέλλ. ὀριστικ.) δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ... (δὲν εἶναι δυνατόν νὰ...).

3) ἄπροσ. ἔστι (ἦν) μετ' ἀπὸμφ.: εἶναι (ἦτο) δυνατόν νά... Β) συνδεικόν: ὑπολογίζομαι· Φιλ. Α, 28· Γ) μετ' ἐπιρρ., πτώσεως ἢ προθ.: 1) μετ' ἐπιρρ.: *ῥαδίως ἔσται* (δηλ. *αὕτη ἡ δύναμις*) εὐκόλως θὰ διατρίβῃ αὕτη ἡ δύναμις· *οἱ δ'... πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥαδίως ὥσι* καὶ ὅταν εὐκόλως εὐρίσκονται ἄνθρωποι ψευδόμενοι πρὸς σᾶς, ὅταν δηλ. πολλοὶ ἐμφανίζονται ὡς συνήγοροι ψευδόμενοι· 2) μετὰ πτώσ. γνκ.: α) διαιρετικῆς· *ἔστι τῶν αἰσχροῶν* ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν αἰσχροῶν πραγμάτων: εἶναι αἰσχρὸν (ἐντροπή)· β) πρὸς δήλωσιν τοῦ ἔργου τινός· *τὸ ἐπιτιμᾶν παντός ἔστι* εἶναι ἔργον τοῦ καθενὸς (ὁ καθένας ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμνῃ)· 3) μετὰ προθ.: *ἐν ἐμοὶ ἔστι τι* ἐξ ἐμοῦ (καὶ οὐχὶ ἐξ ἄλλου) ἐξαορτᾶται τι· *εἰμὶ ἐπὶ τοῖς πράγμασι* καταγίνομαι εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου· *εἰμὶ ἐπὶ τινος* ἀσχολοῦμαι εἰς τι.

εἶνεκα μετὰ γνκ.: *χρηστά εἶη (τὰ πράγματα) παντὸς εἶνεκα* εἶθε ν' ἀποβοῦν τὰ πράγματα καλῶς πρὸς τὸ καλὸν ὅλων.

εἵπερ ποτὲ καὶ νῦν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλην φορὰν τώρα.

εἰρωνεία προσποιήσις· *ἄφεις τὴν εἰρωνείαν* τὴν συνήθη προσποιήσιν (ὅτι δὲν ἔχει χρήματα).

εἰς μετ' αἰτ.: 1) ἐπὶ τρόπου· συχν. περιφραστικῶς ἀντὶ ἐπιρρ.: *εἰς δέον=δεόντως· εἰς δέον τι* κάπως πρεπόντως· 2) πρὸς δήλωσιν σκοποῦ· Ὀλ. Α, 20· 3) = *διὰ* μετ' αἰτ.: *εἰς τὴν ναῦν* δι' ἕκαστον πλοῖον.

εἴτε· εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου... περιέσται...=εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς τὴν ἐκείνου (χώραν) κακῶς ποιήσετε, ὑπομείνας τοῦτ' Ὀλυνθον παραστήσεται καὶ (εἴτα) ῥαδίως ἀμυνεῖται (ὑμᾶς) ἐλθὼν ἐπὶ τὴν οἰκείαν (χώραν)· εἰ δὲ βοηθήσετε ὑμεῖς εἰς Ὀλυνθον μόνον... προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι καὶ περιέσται.

εἴωθα· οἱ εἰωθότες (ἀποφαίνεσθαι γνώμην) οἱ συνήθεις (οἱ τακτικῶς λαμβάνοντες τὸν λόγον) ρήτορες.

ἐκ μετὰ γνκ.: 1) ἐπὶ χρόνου· *ἐξ οὗ* (δηλ. *χρόνου*) ἀφ' ὅτου· 2) πρὸς δήλωσιν αἰτίας: ἔνεκά τινος, διὰ τι· Ὀλ. Α, 7· Φιλ. Α, 3, 46· Φιλ. Β, 27· 3) = *διὰ* μετὰ γνκ.: Ὀλ. Β, 9· 4) = *ἐν* μετὰ δγκ.: *λαμβάνειν τῶν ἐκ τῆς χώρας* (ἐκ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ προϊόντων) *ὄσ' ἀνάγκη (ἔστιν ὑμᾶς λαμβάνειν)· ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου.*

ἐκβαίνω ἀποβαίνω, λαμβάνω ἔκβασιν.

ἐκκαλοῦμαι τινα ἐξεγείρω τινά (ἐκ τῆς νοθρότητος).

ἐκλαλῶ διασαλπίζω, διακηρύττω· *εἰ δυνηθῆεις (=ἐπειδὴν δυνηθῆ) μὴ
πραΐξει ταῦτα, ἀ (καίπερ) ὀφλισκάνων ἄνοιαν ὁμῶς ἐκλαλεῖ νῦν.*

ἐκλέγω χρήματα εἰσπράττω χρήματα (ὡς λύτρα).

ἐκπίπτω ἐκδιώκομαι.

ἐκπολεμῶ (-όω) τινά τινι περιπλέκω τινά εἰς πόλεμον πρὸς τινα.

ἐκφέρω πόλεμον κηρύττω πόλεμον.

Ἐλλάχεια ὄχυρά πόλις τῆς Φωκίδος παρὰ τὸν Κηφισόν, ἡ κλεῖς τῆς Βοιωτίας· μετὰ τὸ τέλος τοῦ Φωκικοῦ πολέμου (346) κατεσκάφη κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου.

ἐλεγχος ἀπόδειξις· *τὸ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἐλεγχον δώσει* ἡ ἀνάπτυξις τῶν προτάσεων μου εὐθὺς θὰ δώσῃ τὴν ἀπόδειξιν.

ἐλέσθαι, ἰδ. **αἰροῦμαι**.

ἐλλειμμα ἔλλειψις· *τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα* αἱ ἐλλείψεις αἱ προερχόμεναι ἀπὸ σᾶς (ὡς ἡ μὴ συμμετοχὴ εἰς τὰς στρατείας, ἡ μὴ χορήγησις μισθοῦ εἰς τοὺς στρατιώτας, ἡ σπατάλη τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων εἰς τὰς ἐφορὰς κλπ.

ἐλλείπω 1) **τι** ὑστερῶ εἰς τι· Ὀλ. Α, 6· 2) ἀπολ.: εἶμαι ἐλλιπής (καθυστερῶ) εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων μου· Ὀλ. Β, 30.

ἐμπίπτω εἰς λοιδορίαν παρεκτρέπομαι εἰς ὕβρεις.

ἐμπόριον ἐμπορικὸς λιμὴν.

ἐναντίος· τὸ οὐδ. **ἐναντίον** ὡς ἐπίρρ.· **βλέπω ἐναντίον** κοιτάζω (τὸν ἀντίπαλόν μου) κατὰ πρόσωπον (διὰ τὰ παρακολουθῶ τὰς κινήσεις του καὶ προφυλάσσωμαι).

ἐνδεῖ ὑπάρχει ἔλλειψις· **ἄπαντος ἐνδεῖ (ὑμῖν) τοῦ πόρου** ἔχετε ἔλλειψιν ὄλου ἐν γένει τοῦ (στρατιωτικοῦ) πόρου· σᾶς λείπουν ὅλα ἐν γένει τὰ διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας ἀναγκαιοῦντα χρήματα.

ἐνδείκνυμαι παρουσιάζω· **ἐνδείκνυμαι τοσοῦτον** παρουσιάζω (προτείνω) τόσον μέγα πλεονέκτημα.

ἐνδίδωμι δίδω· **καιρὸν** εὐκαιρίαν.

ἐνειμι 1) ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατὰ τὸ γ' ἐνικ. πρόσ.: **ἐνεσι** ἐνυπάρχει, δύναται νὰ ὑπάρξῃ· **ταῦτα ἴσως πρότερον ἐνῆν** ταῦτα (δηλ. ὁ τοιοῦτος τρόπος τοῦ πολεμεῖν) πρότερον ἴσως ἦσαν δυνατά· 2) ἀπροσ. μετὰ δοτικ. προσ. καὶ ἀπροσ.: ἐπιτρέπεται εἰς τινα νά...

ἐνθυμητέον, βλ. **ἐνθυμοῦμαι**.

ἐνθυμοῦμαι σκέπτομαι, ἀναλογίζομαι, ἔχω ὑπ' ὄψιν μου· 1) μετ' αἰτ.: Ὀλ. Α', 6· 2) ἐπομένης πλαγίας ἐρωτήσεως: **ἐνθυμητέον** (ὅμῃν ἐστι) **καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι καὶ ἀναμιμνησκομένοις τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς, ἡλικίην . . .** πρέπει ν' ἀναλογίζεσθε σεῖς καὶ παρ' ἄλλων ἀκούοντες (δηλ. ὅσοι εἴσθε νεώτεροι) καὶ ἀνακαλοῦντες εἰς τὴν μνήμην σας, ὅσοι οἱ ἴδιοι γνωρίζετε (δηλ. οἱ πρεσβύτεροι), πόσον μεγάλην. . .

ἐνι (=ἐνεστι) 1) ἀπροσ.: εἶναι δυνατόν· 2) προσωπκ.: ὑπάρχει. **ἐντελής** τέλειος, πλήρης· **μισθὸς ἐντελής** ὁ πλήρης μισθός, δηλ. καὶ τὸ **σιτηρέσιον** καὶ ὁ **μισθός** (βλ. τὴν λ.).

ἐξαγγέλλω ἀναγγέλλω, κάμνω γνωστόν.

ἐξαιρῶ κυριεύω.

ἐξαρκεῖ (ἀπροσ.) εἶναι ἀρκετόν· **ἐξαρκεῖ ὑμῖν λέγειν δικαιοτέρα** εἶναι ἀρκετόν εἰς σᾶς νὰ ἐκφωνῆτε (μόνον) λόγους, μὲ τοὺς ὁποίους νὰ ὑποστηρίζετε, ὅτι σεῖς ἔχετε περισσότερον δίκαιον (παρὰ ὁ Φίλ.).

ἐξεργάζομαι τινί τι κατορθώνω τι πρὸς χάριν τινός.

ἐξέρχομαι ἐξέρχομαι εἰς ἐκστρατείαν, ἐκστρατεύω.

ἔξεστί τινι μετ' ἀπροσφ.: 1) εἶναι δυνατόν εἰς τινα νὰ μτχ. οὐδ. ἀπολ.: **ἔξδν=εἰ καὶ ἐξῆν**· 2) ἔχει τις τὴν ἐξουσίαν νὰ Ὀλ. Β, 30.

ἐξετάζομαι 1) διὰ τῆς ἐξετάσεως ἀποδεικνύομαι· **ὡς ἂν ἐξετασθεῖη μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο** εἴθε νὰ μὴ συμβῆ ἐξετασθέντα (ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶπον περὶ τῶν προδοτῶν) ν' ἀποδειχθῶν ἀκριβέστατα (νὰ ἐπαληθεύσουν)· 2) ἀποκαλύπτομαι, φανερόνομαι. Ὀλ. Β, 20.

ἔξδν, βλ. **ἔξεστι**.

ἐξουσία γίγνεται = ἔξεστι.

ἐπαναμιμνήσκω ξαναενθυμίζω.

ἐπανήμι τι ἀφήνω τι κατὰ μέρος.

ἐπανορθοῦμαι τι, κυρ.: σηκώνω κάτι, ποὺ ἔχει πέσει, καὶ τὸ ἐπαναφέρω εἰς τὴν θέσιν του· ἔπειτα: ὀρθῶς χρησιμοποιῶ.

ἐπέρχομαι· **ἐπέρχεται τινί** (μετ' ἀπροσφ) ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν τινος νὰ **ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμετέρας τύχης (ἴδιον) ὑπολαμβάνω (τὸ) ἐπελθεῖν ἂν** (=τὸ ὅτι ἐπέλθοι ἂν) **ἐνίοις εἰπεῖν πολλὰ τῶν δέοντων ἐκ τοῦ παραχρῆμα**.

ἐπέχω συγκρατῶ τὸν ἑαυτὸν μου· **ἐπισχῶν** (=ἐπει ἐπέσχον) ἂν...

ἂν ἡσυχίαν ἦγον ἀφοῦ συνεκράτουν τὸν ἑαυτὸν μου... θὰ ἐσιώπων.

ἐπὶ 1) μετὰ γνκ.: α) εἰς (μετ' αἰτ.): **ἐπὶ πολλῶν (πραγμάτων)** εἰς πολλὰς περιστάσεις· β) ἐπὶ χρόνου· **ἐπὶ Τιμοθέου** ἐπὶ τῆς στρατηγίας τοῦ Τιμοθέου· 2) μετὰ δτκ.: α) χρονικῶς· **ἐπὶ τῷ πράττειν** ἐπάνω εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐνεργείας, ὅταν φθάσῃ ὁ καιρὸς τῆς ἐνεργείας· β) πρὸς δήλωσιν αἰτίας· **ἐπὶ τῷ πεπεῖσθαι** (ἐπειδὴ εἶμαι πεπεισμένος) **ταῦτα συνοίσειν ὑμῖν**· γ) πρὸς δήλωσιν τοῦ ὅρου, ὑπὸ τὸν ὅποιον γίνεται τι· **αἰροῦμαι φίλους ἐπὶ τοῖς δικαίοις** ἀποκτῶ (ἔχω) φίλους ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ πράττω τὰ δίκαια· 3) μετὰ δτκ. καὶ μτχ. ἰσοδυναμεῖ με γνκ. ἀπόλυτον· **ἐπ' ἀδήλοις οὔσι τοῖς... γενησομένοις**—**καίπερ ἀδήλων ὄντων τῶν ἀπὸ τούτων ἑμαυτῷ γενησομένων** ἂν καὶ ἀβέβαιοι εἶναι, τί ἐκ τούτων (δηλ. τῶν συμβουλῶν μου) θὰ μοῦ συμβῆ· 4) μετ' αἰτ.: ἐπὶ σκοποῦ· **ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας στρατείας αὐτοῦ** διὰ νὰ ἐμποδίζουσαν ταύτας—τὰς ὁποίας ὅλοι γνωρίζετε—τὰς αἰφνιδιαστικὰς ἐκστρατείας αὐτοῦ.

ἐπιβαίνω (μετὰ γνκ.) βάλλω τὸ πόδι μου, πατῶ εἰς τι.

ἐπιβουλεύομαι (πθτκ.) εἶμαι στόχος ἐπιβουλῶν· ἀπειλοῦμαι.

ἐπιεικῶς τρόπον τινά.

ἐπισκοπῶ τινι ρίπτω σκότος ἐπάνω εἰς τι, σκεπάζω τι.

ἐπιστολή· ἐπιστολῆς ἀνάγνωσις, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς περὶ τῶν Ἀθηναίων μικρᾶς ιδέας τοῦ Φιλ. ἀναγινώσκει ὁ Δημοσθ. ἐπιστολήν τινα αὐτοῦ σταλεῖσαν πρὸς τοὺς Εὐβοεῖς, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Φιλ. συμβούλευσεν αὐτοὺς νὰ μὴ ἐλπίζουσαν εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθην., διότι οὗτοι οὐδὲ τοὺς ἑαυτοὺς των δύνανται νὰ σφύζουσαν.

ἐπιστολιμαῖος ὁ περιεχόμενος ἐν ἐπιστολαῖς· **δυνάμεις ἐπιστολιμαῖοι** στρατεύματα μόνον εἰς ἐπιστολὰς (εἰς τὸ χαρτί) γραμμένα.

ἐπισφαλῆς ἀσθενής.

ἐπιτεχίσμα φρούριον ἢ ὀχύρωμα οἰκοδομηθὲν ἐπὶ τῶν συνόρων τοῦ ἔχθρου· **ἐπιτεχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας** φρουρία ἐπαπειλοῦντα τὴν χώραν του.

ἐπιτιμῶ ψέγω, κατακρίνω.

ἐπιχειροτονῶ τὰς γνώμας ὑποβάλλω (διὰ τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησίας) τὰς γνώμας εἰς τὴν διὰ χειροτονίας κρίσιν.

ἐπιχειρῶ τινι προσβάλλω τινά· **ἐπεχείρησεν Ὀλυνθίοις**, νοεῖται ἢ

στρατιωτική ἐπίδειξις, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Φίλιππος κατὰ τῆς Ὀλύμπου τοῦ 351.

ἐπόπτης μάρτυς.

ἔργα 1) γεωργικαὶ ἔργασίαι· Ὀλ. Β, 16· 2) ἐπιχειρήσεις Φιλ. Α, 38.

ἐρημία (παντελής) ἔλλειψις.

ἐρρωμένος, μτχ. πθη. προκμ. (τοῦ ρ. ῥώννυμι) ὡς ἐπίθ. : ὑγίης, γερρός· ἐπίρρ. : **ἐρρωμένως** ἐνεργῶς, δραστηρίως.

ἐσκεμμένος, βλ. **σκοπῶ**.

ἐτησίοι οἱ ΒΑ ἄνεμοι οἱ πνεόντες τακτικῶς κατὰ τὸ θέρος ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει (τὰ τουρκιστὶ λεγόμενα μελέμια)· οἱ ἄνεμοι οὗτοι ἐμποδίζουν τὸν πλοῦν εἰς τοὺς πρὸς Β. ἀπ' Ἀθηνῶν πλέοντας.

ἔτι τοίνυν πρὸς τοῦτοις δέ.

ἔτοιμω προθύμω· **ἔτοιμότατα** (=ἔτοιμότερον) εὐκολώτερον.

Εὐβοία ὡσπερ εἰς Εὐβοίαν, δηλ. **ὠρμήσατε**· οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες τὸ 357 ὑπὸ τὸν Τιμόθεον εἰς Εὐβοίαν ἐνίκησαν τοὺς κατέχοντας αὐτὴν Θηβαίους καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς ν' ἀπέλθουν ἐκ τῆς νήσου.

εὐήθεια ἀπονηρία, ἀπλότης **εὐδρίσκω** (τὸν Φίλιππον) **τὴν μὲν ἡμέτεραν εὐήθειαν προσαγαγόμενον τοῦτω. τῷ φάσκειν** (μὲ τοῦτο τὸ μέσον, μὲ τὸ νὰ βεβαιώσῃ δηλ.) **παραδώσειν. . . καὶ (τῷ) κατασκευάσαι. . . τὴν δ' Ὀλυμπίων φιλίαν (προσαγαγόμενον) μετὰ ταῦτα τῷ. . . ἐξελεῖν καὶ. . . Θετταλοὺς δὲ (προσαγαγόμενον) νῦν. . . τῷ. . . ὑποσχέσθαι καὶ (τῷ) ἀναδέξασθαι.**

εὐήθης ἀνόητος.

εὐθυνα, συνήθως κατὰ πληθ. **εὐθυναί** λογοδοσία.

εὐπορῶ ζῶ μὲ εὐπορίαν.

εὐτρεπής παρεσκευασμένος.

εὐτρεπίζω 1) τακτοποιῶ· Ὀλ. Α, 13· 2) εἰτοιμάζω πρὸς ἀπόπλουν· Φιλ. Α, 16.

ἐφίσταμαι 1) τοποθετοῦμαι ὑπεράνω τινός ὡς ἐπόπτης· **οἱ ἐφεστηκότες** (δηλ. **τοῖς στρατεύμασι**) οἱ στρατηγοί· 2) ἐπὶ ἐχθρικῆς σημασίας· ἐμφανίζονται (αἰφνιδίως) ἐνώπιόν τινος· **ἅπασιν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες** ἐπελθόντες εἰς τὰ πράγματα καθ' ὃν χρόνον ὅλα εὐρίσκονται εἰς ταραχὴν (ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Φιλίππου)· ἀφοῦ καταλάβετε (διὰ τῆς αἰφνιδίας ἐφορηήσεως ἐκ

τινος νήσου ἢ λιμένος, ὅπου διαρκῶς θὰ παραμένετε) τὴν γενικὴν κατάστασιν ἐν ταραχῇ διατελοῦσαν· **μηδὲ (ὅπως) ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως** (=μεγάλῃ δύνاميς)· 3) παραμονεύω, καιροφυλακῶ· Φιλ. Β, 18.

ἔχω Α) μβτκ. : παρέχω· Ὀλ. Β, 3· Β) ἀμβτ. : 1) ἀποβαίνω· Ὀλ. Α, 9· 2) διάκειμαι, εἶμαι· συχνάκις μετὰ τὰ ἐπιρρ. τρόπου· **ἐναντίως ἔχει** εἶναι ἐναντίον (ἀποτελεῖ μειονέκτημα)· **οὔτε εὐτρεπῶς ἔχει αὐτῷ τὰ παρόντα (πράγματα) οὐδ' (οὔτως ἔχει) ὡς ἂν κάλλιστα (ἔχοι)** οὔτε προητοιασμένα οὐδὲ κάλλιστα τακτοποιημένα εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ πράγματα αὐτοῦ (τοῦ Φιλ.)· **τὰ ὅλα πράγματα βέλτιον ἔχει** ἢ ὅλη κατάστασις τῆς πολιτείας εἶναι καλύτερα· **φαύλως ἔχει (τὰ πράγματα)** τὰ πράγματα εὐρίσκονται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν· **ἀργῶς ἔχω** εἶμαι νωθρός· **ταῦτα ἄμεινον ἔχει ἐκατέροις** (δηλ. **ὁμῖν καὶ Φίλιππῳ**) εἰς ταῦτα εὐδοκιμεῖτε ἀμφοτέρω (σεῖς καὶ ὁ Φίλιππος).—Μέσον : **ἔχομαι** (μετὰ γνκ.) πιάνομαι ἀπὸ τι· **ἔχομαι τῆς πληγῆς** πιάνομαι ἀπὸ τὸ κτυπηθὲν μέρος, φέρω τὴν χεῖρα μου εἰς τὸ κτυπηθὲν μέρος (διὰ νὰ τὸ προφυλάξω ἀπὸ τὸ κτύπημα, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη δοθῆ).

Z

ζήλω τι κατευθύνω ὅλον τὸν ζῆλον μου εἰς τὴν ἀπόκτησίν τινος· **τοῦτο** (δηλ. **δόξαν**) **ἐζήλωκε**.

H

ἦ εἰ δὲ μή.

ἦδη εὐθύς, ἄνευ ἀναβολῆς.

ἦδύς· ἐπιρρ. : **ἠδέως ἔχω** εἶμαι εὐχαριστημένος· **ἦδιον εἶναι ἂν αὐτόνομους** ὅτι εὐχαριστότερον θὰ ἦσαν αὐτόνομοι : ὅτι θὰ ἐπροϊίμων νὰ ἦσαν αὐτόνομοι.

ἦκω 1) ἔχω φθάσει· **πρὸς αὐτὴν τὴν τελευταίην ἦκει τὰ πράγματα αὐτῷ** ἀκριβῶς εἰς τὸ τέλος των ἔχουν φθάσει (πλέον) τὰ πράγματα δι' αὐτόν : ἢ αὔξησις του ἔχει φθάσει (πλέον) ἀκριβῶς εἰς τὸ τέλος τῆς· 2) ἔχω ἐπιστρέφει· **ὅτε ἤκομεν δεδογηκότες Εὐβοεῦσι** ὅτε εἴχαμεν ἐπιστρέφει (ἐκ τῆς Εὐβοίας), ἀφοῦ εἴχαμεν βοηθήσει

τοὺς Εὐβοεῖς· ἐννοεῖται ἢ εἰς Εὐβοίαν ἐκστρατεία τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τὸν Τιμόθεον (τὸ 357· 3) ἔχω παρουσιασθῆ· Ὀλ. Α, 9· 4) ἀνέβην εἰς τὸ βῆμα· *εἰ ἤμει τις* εἰς ἀναβῆ κανεῖς εἰς τὸ βῆμα· Ὀλ. Α, 1.

ἡλικία στρατεύσιμος ἡλικία (ἀπὸ τοῦ 18 - 60 ἔτους).

ἡλικος 1) ὅσον μέγας· Ὀλ. Α, 9· 2) ἐπὶ πλαγίας ἐρωτήσεως· πόσον μέγας· *ἡλικά ἐστὶ τὰ διάφορα*—*ἡλική ἐστὶν ἡ διαφορά*.

ἡνίκα ἐφ' ὅσον.

ἡρετό τις—*ἔροίτο ἂν τις*.

θαῖττον—*ῥᾶον*.

θαυματοποιὸς ἀγύρτης.

θεοί· τὸ τῶν θεῶν—*οἱ θεοί*.

θεραπεύω περιποιοῦμαι· *θεραπεύει τινὰς ἐπὶ τῇ πόλει* πρὸς βλάβην τῆς πόλεως (διὰ τὴν ἀχρησιμοποίησιν αὐτοῦς κατὰ τῆς πόλεως).

Θετταλοί· τὰ τῶν Θετταλῶν τὰ πράγματα τῶν Θεσσαλῶν, οἱ Θεσσαλοί.

θεωρῶ ἔξετάζω.

θορυβῶ, ὡς μὲ (ἐπιδοκιμαστικόν) θόρυβον δηλῶ, ὅτι.

θορυλῶ τι συνεχῶς ὀμιλῶ περὶ τίνος, συχνάκις ἐπαναλαμβάνω τι.

ἴδιος ἰδιωτικός· *τὰ ἴδια* αἱ ἰδιωτικαὶ ὑποθέσεις.

ἰδιώτης ἀπειρος.

ἱερά τριήρης, οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον δύο ἱεράς τριήρεις, τὴν *Πάραλον* καὶ τὴν *Σαλαμινίαν*· ἐν § 34 τοῦ Α' Φιλιππικοῦ νοεῖται ἡ *Πάραλος*, ἡ ὁποία κατ' ἔτος μέλλουσα νὰ κομίσῃ τοὺς **θεωροὺς** (τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς πόλεως) εἰς Δῆλον ἠγκυροβόλει πλησίον τοῦ Μαραθῶνος.

Ἰέραξ Ἀμφιπολίτης, ἀποσταλεῖς ὡς πρεσβευτῆς εἰς Ἀθήνας τὸ 358/7 μετὰ τοῦ Στρατοκλέους.

ιεροποιοί, οὗτοι ἦσαν δέκα ἄρχοντες κατ' ἔτος ἐκλεγόμενοι διὰ κλήρου, οἱ ὅποιοι ἔργον εἶχον τὴν διοργάνωσιν τῶν ἑορτῶν καὶ τὴν ἐποπτεῖαν θυσιῶν τινῶν.

Ἰλλυριοὺς = Ἰλλυριοί· ἐν Ἰλλυριοῖς = ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰλλυριῶν. Ἰσος· τὸ Ἰσον τὸ ἀνάλογον μέρος· ἐξ Ἰσου (ἐκείνοις, δηλ. τοῖς ἀντίπαλοις) ὁμοίως (καθὼς οἱ ἀντίπαλοί μου).

Ἰσταμαι σταματῶ.

Κ

καθαιροῦμαι καταπίπτω, κατακρημνίζομαι (ἀπὸ τῆς θέσεως, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω ὑψωθῆ).

καθήκω εἶμαι ἀρμόδιος, κατάλληλος· ὁ καθήκων χρόνος ὁ ὥρισμένος χρόνος.

κάθημαι 1) κάθημαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· οἱ καθήμενοι οἱ ἀκροαταί· Φιλ. Β, 3· 2) ἀδρανῶ, δὲν κάμνω τίποτε.

καθίστημι ἐγκαθιστῶ (εἰς τὴν ἐξουσίαν.—Μέσον· **καθίσταμαι** εὐρίσκομαι ἐν τινι καταστάσει· ἐν ᾧ καθέστηκε τὰ πράγματα Φιλίππου εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκονται τὰ πράγματα τοῦ Φιλίππου· τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις καθίσταται αὐτῷ εἰς κομιδῆ στενδὸν εὐρίσκεται αὐτὸς εἰς πολὺ μεγάλην στενοχωρίαν μὲ τὴν συντήρησιν τοῦ μισθοφορικῆ του στρατεύματος.—Πῦθκ.: διορίζομαι· ὁ τούτων κύριος καταστὰς ὑφ' ὑμῶν = ὅς ἂν καταστή ὑφ' ὑμῶν κύριος τούτων.

καὶ 1) ἐπιτατικὸς καὶ πρῶτος πρῶτος πρῶτος καὶ σφόδρα πολὺ σοβαρῶς· 2) πράγματι· Φιλ. Α, 46· 3) καὶ γάρ τοι διὰ τοῦτο λοιπόν· 4) καὶ δῆ· α) καὶ μάλιστα εὐθύς· Ὀλ. Β, 13· β) εὐθύς τώρα· Φιλ. Α, 13.

καιρὸς 1) περίστασις, κατάστασις πραγμάτων· Ὀλ. Α, 2· Φιλ. Α, 12· 2) εὐκαιρία, εὐνοϊκὴ περίστασις· τὴν ἀκαιρίαν καιρὸν νομίσαντες· Ὀλ. Α, 24· οἱ τῶν πραγμάτων (= τοῦ πράττειν) καιροὶ αἱ εὐνοϊκαὶ περιστάσεις πρὸς δρᾶσιν· Φιλ. Α, 37· οἱ ὑπὸ τῆς τύχης παρσκευασθέντες (ἡμῖν) καιροί· Ὀλ. Β, 2.

κακοδαιμονία φρενοπάθεια.

καλῶ ἦν μὲν οὖν δίκαιον τοὺς ἐνεγκόντας τὰς ὑποσχέσεις καλεῖν (ὑμᾶς) βεβαίως ἦτο δίκαιον νὰ προσκαλέσετε (διὰ νὰ σᾶς εἴπουν, τί πρέπει ν' ἀποκριθῆτε) τοὺς κομίσαντας τὰς ὑποσχέσεις (τοῦ Φιλίππου)· νοοῦνται ὁ Κτησιφῶν, ὁ Ἀριστόδημος καὶ ὁ Νεοπτό-

λεμος, οἱ ὅποιοι κομίσαντες εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὰς πρώτας φιλικὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Φιλίππου ἐνήργησαν νὰ σταλῆ πρεσβεία πρὸς τὸν Φίλιππον περὶ εἰρήνης.

καλῶς ὦν (=ᾶ) καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι τὰ ὁποῖα ἔχουν — καὶ καλὰ κάμνουν (ποῦ τὰ ἔχουν).

κᾶν 1) ἔστω καί· 2) **κᾶν... κᾶν... κᾶν** εἴτε... εἴτε... εἴτε **κᾶν ῥῆγμα κᾶν στρέμμα κᾶν ἄλλο τι... ἦ (τοῦτο)**· Ὀλ. Β. 21· **κᾶν ὁμεῖς (=καὶ ἦ, κᾶν ὁμεῖς) ἕνα, κᾶν πλείους...**· Φιλ. Α, 19.
κᾶν = καὶ ἐν.

κατὰ 1) μετὰ γιν.: περὶ τινος διὰ τινά· Φιλ. Β, 9, 10 2) μετ' αἰτ.: α) διανεμητικῶς· **καθ' ἕκαστα λέγων (αὐτὰ)** ἀναφέρων αὐτὰ (τὰ ἄλλα ὀχυρὰ μέρη)· ἐν πρὸς ἐν· **καθ' ἕνα αὐτῶν** χωριστὰ κάθε ἕνα ἐξ αὐτῶν· **καθ' ἕκαστον τούτων χωρὶς** ἐν ἕκαστον ἐκ τούτων χωριστὰ· β) ἐπὶ ἀπομονώσεως καὶ χωρισμοῦ: **καθ' ὕμᾶς αὐτοὺς βουλευσασθε ὕστερον** μεταξὺ σας μόνοι θὰ σκεφθῆτε ὕστερον (δηλ. μετὰ τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἀναχώρησιν τῶν πρέσβεων).

κατακλείω ἀναγκάζω.

κατακούω (μετὰ γιν.) 1) ὑπακούω εἰς τινά, εἶμαι ὑπήκοός τινος· Ὀλ.

Α, 23· 2) σαφῶς ἀκούω τινά· Φιλ. Β, 35.

καταλλαγῆαι διαπραγματεύσεις περὶ συμφιλίωσης.

καταπτήσω (πρkm. **κατέπτηχα**) συστέλλομαι (ζαρώνω) ἀπὸ φόβου.

καταρραθυμῶ χάνω ἕνεκα ραθυμίας· πθηκ.: **τὰ κατερραθυμημένα**

ὅσα ἐκ ραθυμίας (ἀμελείας) ἔχετε χάσει.

καταρρέω καταπίπτω, πίπτω εἰς ἐρείπια· (**τὰ τοιαῦτα**) **περὶ αὐτὰ καταρρεῖ** (ἢ διὰ τοιούτων μέσων ἀποκτηθεῖσα δύναμις) καταπίπτει

φυλλορροοῦσα περίξ ἑαυτῆς (μτφ. ἐκ τῶν μαραινόμενων ἀνθέων).

κατασκευάζω 1) παρασκευάζω, δημιουργῶ· Ὀλ. Α, 20· 2) ἐπινοῶ, πανούργως μηχανεύομαι· Ὀλ. Β, 6· 3) καθιστῶ· Ὀλ. Β, 15.

καταστρέφομαι ὑποτάσσω.

κατέχω συγκρατῶ, διατηρῶ· **τὰ (συμμαχικὰ) πράγματα** τὴν (συμμαχικὴν) δύναμιν.

κατορθῶ ἐπιτυχάνω· ὄνομηκ. ἀπρμφ: **τὸ κατορθοῦν (αὐτόν)**, δηλ. τὸν Φίλ.) αἱ ἐπιτυχίαι αὐτοῦ (τοῦ Φίλ.).

κενός ἀνωφελής· Ὀλ. Β, 12· **ψήφισμα κενόν** ψήφισμα ἀνεκτέλεστον.

κεφάλαιον = *ἐν κεφαλαίῳ* ἐν περιλήψει.

κινούμαι τίθεμαι εἰς κίνησιν, ἀναφαίνομαι.

κοινός· τὸ κοινόν ἢ τὰ κοινὰ τὰ δημόσια πράγματα, ἡ πολιτεία.

κομιδῆ λίαν· **κομιδῆ δὲ** (ἄπιστα).

κομίζομαι λαμβάνω ὀπίσω, ἀνακτῶ.

κόπτομαί τινι καταπονοῦμαι μέ τι.

κορδακισμοί ἄσεμνοι χοροί.

κρητῶ 1) ἀπολ.: ὑπερισχύω· Φιλ. Β, 36· 2) μετὰ γνκ.: γίνομαι κύριός τινος.— Πθτκ.: νικῶμαι.

κρινῶ δικάζω· **κρινόντων** (δηλ. *τοὺς στρατηγούς*).— Πθτκ.: **κρινομαι περὶ θανάτου** σύρομαι εἰς τὸ δικαστήριον μὲ κίνδυνον νὰ καταδικασθῶ εἰς θάνατον, δικάζομαι περὶ ζωῆς καὶ θανάτου.

Λ

λαγχάνω διὰ κλήρου ἀναδεικνύομαι.

λαμβάνω 1) λαμβάνω καὶ χρησιμοποιοῦ (δαπανῶ)· Ὀλ. Α, 19· 2) ἐννοῶ· *ἂν λάβοιτε* δύνασθε νὰ ἐννοήσετε· Ὀλ. Α, 1.— Μέσον: **λαμβάνομαι ἐν μέσῳ τινός** καταλαμβάνομαι, εὐρίσκομαι ἐν μέσῳ τινός.

Δάμψακος πόλις τῆς Μ. Ἀσίας παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον, ἀπέναντι τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου.

λανθάνω διαφεύγω τὴν προσοχὴν τινός· συχνότατα μετὰ μτχ.: *ἂν λάθῃ ἀναλώσας* ἂν ἐξοδεύσῃ ἀνεπαισθήτως (χωρὶς τὰ τὸ καταλάβῃ)· *λήσετε πάνθ' ὑπομείναντες* χωρὶς νὰ τὸ καταλάβετε θὰ ὑπομείνετε πάντα.

λέγω 1) θέλω νὰ εἶπω, ἐννοῶ· *μηδενός ὄντος ἐν αὐτῇ, πολεμίου λέγω* = *καὶ ἂν μηδεὶς ἦ ἐν αὐτῇ, πολέμιος λέγω*· 2) προτείνω· Ὀλ. Α, 20· Ὀλ. Β, 11, 31· Φιλ. Α, 14· 3) ἐπὶ ρητόρων: ὁμιλῶ· *οἱ λέγοντες* οἱ ρήτορες.

λήμμα κέρδος (κυρίως ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ληστείας).

Λήμνος ἡ γνωστὴ νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἀρχαία κτῆσις τῶν Ἀθηναίων· πρὸς διοίκησιν ταύτης οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστελλον κατ' ἔτος σῶμα ἱππέων ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἐνὸς ἱπάρχου· ἡ ἐκεῖ δὲ διαμονὴ τοῦ ἱπάρχου ἦτο ἄνετος.

ληστεύω ληστρικῶς (κρυφίως) πολεμῶ, κάμνω κλεφτοπόλεμον.

λιμένες πρόσοδοι λιμένων.

λογίζομαι λογιζομένους, εἰ Φίλιππος λάβοι = λογιζομένους (τοῦτο)· εἰ Φίλιππος λάβοι.

λογισμὸς 1) λόγος, αἰτία. Φιλ. Β, 6· 2) σκέψις· πρὸς πλεονεξίαν... τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων κατευθύνων τὰς σκέψεις του πρὸς πλεονεξίαν καὶ πρὸς τὴν ὑποταγὴν τῶν πάντων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του.

λογιστῆς κριτής.

λογοποιῶ 1) ἀπολ.: πλάττω λόγους, χαλκεύω (κατασκευάζω) ψευδεῖς εἰδήσεις (φήμας)· 2) ὡς διαδίδω ὅτι.

λόγος 1) δικαίωμα λόγου· δίδωμι λόγον τινὶ α) δίδω τὴν ἄδειαν εἰς τινα ν' ἀπολογηθῇ· δόντες λόγον (αὐτοῖς)... Ὀλ. Β, 29· β) δίδω τὴν ἄδειαν εἰς τινα νὰ ὁμιλήσῃ· Ὀλ. Β, 31· 2) ἐκτίμησις· τοῦ δικαίου λόγον ποιῶμαι φροντίζω περὶ τοῦ δικαίου· 3) πρότασις· Φιλ. Β, 11· 4) λογοδοσία· Φιλ. Α, 33.

λοιδορία κακολογία· κενὴ ἀβάσιμος, μὴ στηριζομένη ἐπὶ πραγμάτων.

λοιπὸς ὑπόλοιπος· ἔστι λοιπὸν ὑπολείπεται· λοιπὸν ἔστιν (ἡμῖν) ὑπὸ τοῦ πολέμου μᾶς ἔχει ἀφήσει ὁ πόλεμος (ὁ κατὰ τοῦ Φιλίππου)· τὰ λοιπὰ εἰς τὸ ἐξῆς.

λυσίτελῶ ὠφελῶ· τὸ λυσιτελοῦν ἢ ὠφέλεια, τὸ κέρδος· τὸ ἰδίᾳ λυσιτελοῦν τὸ ἰδιαίτερον συμφέρον.

M

μακρὰν ἐπὶ χρόνου· οὐκ εἰς μακρὰν ὄχι μετὰ παρέλευσιν χρόνου· ἐντὸς ὀλίγου.

μᾶλλον δὲ 1) ἢ διὰ νὰ εἶπω καλύτερον· Ὀλ. Α, 19· Ὀλ. Β, 2,22·

2) ἢ καλύτερον· Ὀλ. Β, 8.

μεθύω τινὶ εἶμαι μεθυσμένος ἀπὸ χαρὰν διὰ τι.

Μενέλαος ἑτεροθαλῆς ἀδελφὸς τοῦ Φιλίππου· φοβούμενος καὶ μισῶν τὸν ἀδελφόν του κατέφυγε μετὰ τῶν στρατιωτῶν του εἰς τὰ ξενικὰ στρατεύματα τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ ξεναγοὶ ἐδέχθησαν αὐτὸν καὶ κατέστησαν ἵπαρχον.

μένω 1) μένω πιστός (εἰς τὴν συμμαχίαν) Ὀλ. Β, 9' 2) **ἐπὶ τινος** περιορίζομαι εἰς τι' Φιλ. Α, 9.

μερίς βοήθεια.

μέρος τὸ ἡδίκημένον ἀεὶ μέρος (τῶν πολιτῶν) οἱ ἑκάστοτε ἐπιβαρυνόμενοι με' ἄδικα βάρη πολιταὶ ἐν μέρει ἢ κατὰ μέρος κατὰ σειρὰν (διαδοχικῶς) ἐν μέρει οὐδενός εἰμι θεωροῦμαι ἀνάξιος λόγου, δὲν λογαριάζομαι γιὰ τίποτε.

μετάστασις ἀλλαγὴ πολλὴν τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην τὴν μεταβολὴν δεικτέον (ἔστιν ὁμῆν) πρέπει νὰ δείξετε, ὅτι πολὺ ἤλλάξετε στάσιν (διαγωγὴν) καὶ μεγάλως μετεβλήθητε.

μέτεστί μοι τινος μετέχω τινός.

μετρίως εἰς μέτριον βαθμόν, ὀλίγον· καὶ μετρίως σωφρονοῦντες (ἄνθρωποι) καὶ ὀλίγον μόνον νοῦν ἔχοντες.

μή. 1) **μή μοι** ἑλλειπτικὴ φράσις = **μή μοι λεγέτω τις**· 2) **μή τί γε δὴ** (κατόπιν τοῦ ἐπιδοτικοῦ οὐδὲ) πολὺ δὲ ὀλιγώτερον βέβαια.

μικρός· ἐπιρρ. χρῆσις μετὰ προθ· καὶ κατὰ μικρὸν ἔστω καὶ ὀλίγον· **μῆμος** ὁ μιμούμενός τι· **μῆμος γελοίων** ὁ μιμούμενος γελοῖα (ἄξια γέλωτος), γελωτοποιός.

μισθός, εἰς τοὺς στρατιώτας ἐδίδετο μισθός καθ' ἑκάστην καὶ σιτηρέσιον (**τροφή**)· οὐδέποτε ταῦτα ὁμοῦ ὑπερέβαινον τὴν δραχμὴν καθ' ἑκάστην, οὐδὲ ἦσαν ὀλιγώτερα τῶν 4 ὀβολῶν.

μνημονεύω ἐνθυμοῦμαι.

μόνος. ἐπιρρ.: **μόνον οὐχί** μόνον ποὺ δέν, σχεδόν.

N

νῆσος, καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ (δηλ. ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει) **νήσοις**, νοοῦνται αἱ νῆσοι Ἰμβρος, Σκῆρος καὶ Πεπάρηθος.

Νίκαια φρούριον τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Οἴτης καὶ πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν.

νικῶ τούς φίλους νικᾷ (ὑπκμν.: τὰ ξενικά) καὶ τοὺς συμμάχους νικοῦν τοὺς φίλους καὶ τοὺς συμμάχους (βλάπτουν δηλ. αὐτοὺς δι' ἄρπαγῶν, ἀργυρολογίας κ.τ.τ.).

νυνί τώρα δά.

ξένοι μισθοφόροι, μισθοφορικὸν στράτευμα.

οἷ ἀνφρκ. ἐπίρρ.: πρὸς ὃ μέρος· συγν. μετὰ γνν.: *δρατε... τὸ πρᾶγμα οἷ ἀσελγείας προελήλυθεν ἄνθρωπος* τὸ συμβαῖνον (τὴν κατάστασιν), μέχρι δηλ. ποίου βαθμοῦ ἀναιδείας ἔχει προχωρήσει ὁ ἄνθρωπος.

οἷδ' ὅτι βεβαίως.

οἷκεῖος 1) ἀνήκων εἰς τινα, ἴδιος· *τὰ τῆς οἷκειας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως* τὸ ἰδιαίτερον κράτος (τοῦ Φιλίππου) καὶ ἡ ἰδιαίτερα δύναμις του· 2) φιλικός, σύμμαχος· Φιλ. Α, 4· ἐπίρρ.: *οἷκείως φιλικῶς· πάνυ οἷκείως ἔχειν.*

οἷκία οἷκογένεια· ἡ *τυραννικὴ οἷκία* ἡ οἷκογένεια τῶν τυράννων. ἔννοοῦνται οἱ τύραννοι τῶν Φερῶν Λυκόφρων καὶ Πειθόλαος.

οἷκοι ἐν τῇ πατρίδι· *τὰ οἷκοι* τὰ πράγματα τῆς πατρίδος, ἡ πατρίς.
οἷος 1) μετ' ἀπρμφ.=ὥστε (μετ' ἀπρμ.)· *οὔδαμῶς οἷος (= τοιοῦτος ὥστε) ψεύδεται* ἀνίκανος νὰ ψεύδεται· *οἷους ὀρχεῖσθε= ὥστε ὀρχεῖσθαι· οὔχ οἷός ἐστι μένειν=οὔχ ἐστι τοιοῦτος, οἷος (=ὥστε) μένειν*· 2) μετ' ἐπιθ.: *οἷος ἔμπειρος* ὅπωςδήποτε ἔμπειρος· 3) *οἷός τ' εἰμι* (μετ' ἀπρμφ.) εἶμαι ἱκανός, εἶμαι εἰς θέσιν νά...· 4) τὸ οὔδ. *οἷον* ὡς ἐπίρρ.: καθὼς παραδείγματος χάριν.

οἷκνῶ 1) μετ' αἰτ.: φοβοῦμαι τι· *οἷκνῶ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν* φοβοῦμαι τὸ κατ' ἐμοῦ μῖσος σας· φοβοῦμαι νὰ μὴ ἐπισύρω τὸ κατ' ἐμοῦ μῖσος σας· 2) *μὴ φοβοῦμαι* μήπως.

οἷλύνθιοι· *τὰ τῶν οἷλυνθίων* τὰ πράγματα τῶν οἷλυνθίων, οἱ οἷλύνθιοι.

οἷλως γενικῶς.

οἷμιλια συναναστροφὴ, σχέσις· *αἷ λιν οἷμιλια* αἱ πολὺ στεναὶ σχέσεις.
οἷμοιος· *ἐν οἷμοίῳ πολέμῳ, δι' ὄν = ἐν οἷμοίῳ πολέμῳ ἐκείνῳ,*

δι' ὄν.

οἷνειδος 1) προσβολή, κατηγορία· *καὶ (ἀ) φαίνονται ἄν (ὑμῖν) μεγάλα*

ὄνειδῃ κατ' ἐκείνου βουλομένοις (=εἰ βούλοισθε) **δοκιμάζειν ὀρθῶς**: Ὁλ. Β, 4' 2) αἴσχος· Ὁλ. Β, 20.

ὄνειροπολῶ ἐν τῇ γνώμῃ φαντάζομαι μετὸν νοῦν μου.
ὄντιοῦν, βλ. **ὄσισσοῦν**.

ὄπως 1) ἐν πλαγίᾳ ἐρωτητικ. προτάσει: πῶς· **ὄπως μὴ δόξομεν εἶναι χεῖρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων** (ἡμῖν ἐκ τῶν θεῶν) πῶς νὰ μὴ φανῶμεν, ὅτι εἴμεθα κατώτεροι τῶν ὑπαρχόντων εἰς ἡμᾶς ἐκ μέρους τῶν θεῶν (ἀνάξιοι τῶν θείων εὐεργεσιῶν).
2) **οὐχ ὄπως... ἀλλὰ καὶ=οὐ μόνον οὐ... ἀλλὰ καί.**

ὄρμῳ (-άω) **κινουῖμαι· ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν... ἴσως ἂν ὀρμήσατε** ὅτι ἀφήνοντες ταύτην τὴν ὑπερβολικὴν σας ἀμέλειαν ἴσως ἠθέλετε κινήθῃ (ἀπὸ ἐδῶ ἐναντίον του): θὰ τὸ ἐκουνούσατε ἐπὶ τέλους.

ὄρχουμαι τοιαῦτα (=τοιαύτας **ὄρχήσεις**) **χορεύω** τοιούτους **χορούς-ὄσισσοῦν, ἦτισσοῦν, ὄτιοῦν** οἰοσθήποτε.

ὄτε (αἰτλογ.) ἀφοῦ, ἐπειδὴ.

οὐ μὴν ἀλλ' ὅμως.

οὐδεὶς· οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε = οὐ φόβος (ἔστι) **μὴ δεινὸν τι πάθητε** οὐδὲν κακὸν θὰ πάθητε.

οὐδέποτε· οὐδέποτε· οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων = οὐκ ἐλπὶς ἔστι μὴ ποτέ τι τῶν δεόντων γένηται ἡμῖν=οὐδέποτε οὐδὲν τῶν δεόντων γενήσεται ἡμῖν (τότε) τίποτε ἀπ' ὅ,τι πρόπει δὲν θὰ γίνῃ ποτέ ἐκ μέρους ἡμῶν.

οὔτοι ἐπίρρ.: βεβαίως οὐχί· **οὔτοι παντελῶς** οὐδόλως βέβαια.

οὔτος, αὕτη τοῦτο· καὶ ταῦτα καὶ μάλιστα· **ταύτη** (ἐπίρρ.) διὰ τοῦτο **οὔτω· οὔτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς βουλευομένους=οὔτω** (δεῖ ἀξιοῦν) **καὶ τῶν πραγμάτων** (ἠγεῖσθαι) **τοὺς** (εὔ) **βουλευομένους.**

οὐχ ὥσπερ, βραχυλογικῶς: **οὐχ ὥσπερ τὸν π. χρόνον** ..=**οὐδὲ τὰ πράγμαθ' οὔτως ἔξει, ὥσπερ** κτλ.

ὄφλισκάνω κυρ.: καταδικάζομαι εἰς χρηματικὸν πρόστιμον· **ἐπειτα· ὄφλισκάνω αλοχύνῃ** ἐπισύρω κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου αἰσχύνῃ (καταπίπτω εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀνθρώπων)· **ὄφλισκάνω ἄνοιαν** ἐπισύρω κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου κατηγορίαν ἀνοησίας, κινδυνεύω

δυνεύω νὰ θεωρηθῶ ἀνόητος· *ὀφλισκάνω ἀνανδρίαν* ἐπισύρω κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου κατηγορίαν δειλίας.

ὄχλος πλήθος ἀνθρώπων· καὶ (ἀ) *τοσοῦτον ὄχλον καὶ παρασκευὴν* (ἔχει), *ὄσσην οὐκ οἶδ', εἷ τι τῶν ἀπάντων* (οὐδ.) ἔχει καὶ αἱ ὁποῖαι ἐορταὶ ἀπαιτοῦν τοσοῦτον πλήθος ἀνθρώπων (δηλ. χορευτῶν, αὐλητῶν, χορηγῶν, γυμνασιάρχων κτλ.) καὶ τοσαύτην προπαρασκευὴν (δηλ. πολυτελεῆ σκευή, ἐνδύματα κτλ.), *ὄσσην ἴσως οὐδὲν ἄλλο πρᾶγμα ἐν τῷ κόσμῳ* (ἀπαιτεῖ).

Π

Παίων = *Παιονες*.

πάλιν κατόπιν· *πάλιν αὖ* ἔπειτα πάλιν.

παρὰ 1) μετὰ γνκ.: τὸ προέρχεσθαι ἔκ τινος προσώπου· *παρ' αὐτοῦ* ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, μετὰ τὴν ἱκανότητά του· 2) μετ' αἰτ.: α) πρὸς δήλωσιν αἰτίας: ἔνεκά τινος, ἔξ αἰτίας τινός· Φιλ. Α, 11' β) πρὸς δήλωσιν χρόνου: *παρὰ πάντα τὰ ἐκ τῶν ἀνθρώπων πράγματα* εἰς ὅλα τὰ πράγματα τῶν ἀνθρώπων (κυρ.: ἐν ᾧ χρόνῳ γίνονται τὰ πράγματα τῶν ἀνθρώπων)· *παρὰ τὸν καιρὸν* εἰς τὴν κατάλληλον στιγμήν: ὅταν παρουσιασθῇ ἡ κατάλληλος εὐκαιρία.

παραιροῦμαι ἀφαιρῶ.

παρακαθίστημί τινά τινι τοποθετῶ τινὰ πλησίον τινός· *στρατιώτας οἰκείους... παρακαταστήσαντας* (τῷ στρατηγῷ καὶ τοῖς ξένοις).

παρακρούομαι ἔξαπατῶ.

παρακύπτω ἐπὶ τι ρίπτω παρέργως ἐν βλέμμα ἐπιπόλαιον εἰς τι.

παραπίπτω συμπίπτω· *παραπεπτωκῶς καιρὸς* εὐκαιρία, ἡ ὁποία ἔχει παρουσιασθῆ.

παρασκευάζομαι τριήρεις ἐτοιμάζω τριήρεις πρὸς ἀπόπλουν (διὰ τοῦ διορισμοῦ τριηράρχων).

παρατάττομαι δύναμιν τὴν ἐκείνω (= *τὴν τῇ ἐκείνου δυνάμει*) *παραταξομένην* ἱκανὴν ν' ἀντιπαραταχθῇ (νὰ πολεμήσῃ φανερά) πρὸς τὴν δύναμιν ἐκείνου.

παραυτίκα: εὐθύς· μετ' οὐσ. πρὸς δήλωσιν βραχείας διαρκείας: *ἡ παραυτίχ' ἡδονὴ* ἡ στιγμιαία εὐχαρίστησις.

παραχρῆμα εὐθύς· *ἐκ τοῦ παραχρῆμα* ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ προμελέτης.

πάρειμι (παρά + εἰμι) 1) εἶμαι πλησίον· **πάρειμι τοῖς πράγμασι** παρακολουθῶ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ πράγματα (τὴν πορείαν τοῦ πολέμου)· 2) ἔχω φθάσει· **πρὸς τοῦτο καιροῦ** εἰς τοῦτο τὸ κρίσιμον σημεῖον· 3) **πάρειμι ἐπὶ τὸ βῆμα** ἔχω παρουσιασθῆ εἰς τὸ βῆμα· **παρέρχομαι** 1) εἰσέρχομαι· **ἐὰν παρέλθῃ (εἴσω Πυλῶν)**· Φιλ. Β, 30· 2) **ἐπὶ τὸ βῆμα** ἀναβαίνω εἰς τὸ βῆμα, ἵνα ὁμιλήσω· **οἱ παριόντες** οἱ ῥήτορες.

παρεῶσθαι, βλ. **παρωθοῦμαι**.

παρίστημι· **παρίστημί τι ἐν τῇ γνώμῃ** τινὸς ἐμβάλλω εἰς τὸν νοῦν τινος κάτω τι· **δεῖ τοῦτο ἐκείνω ἐν τῇ γνώμῃ (= ἐν τῇ γνώμῃ ἐκείνου) παραστήσαι**.— Μέσον: **παρίσταμαι** ὑποτάσσω· Ὀλ. Α, 18· ἀπροσ.: **παρίσταται μοι** μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν· Φιλ. Β, 6.

παροξύνομαι 1) ἐξεγείρομαι· Ὀλ. Α, 6· 2) ἐξοργίζομαι· Φιλ. Β, 18.

παρορῶ τι καταφρονῶ τι, ἀδιαφορῶ διὰ τι.

παρρησία τὸ νὰ λέγη τις ἐλευθέρως ὅ,τι φρονεῖ: ἐλευθεροστομία.

παρρησιάζομαι τι λέγω τι ἐλευθέρως.

παρωθοῦμαι (πρkm. **παρέωσμαι**) παραγκωνίζομαι.

πᾶς 1) μετὰ τοῦ ἄρθρου: **οἱ πάντες** τὸ ὅλον, ἐν συνόλῳ· 2) οὐδ. πληθ. **πάντα** ὡς ἐπίρρ.= **πάντως** ἐξάπαντος.

πεζέταιροι ἐκλεκτοὶ πεζοὶ Μακεδόνες, ἀποτελοῦντες τὴν σωματοφυλακὴν τοῦ Φιλίππου.

πεῖθομαι συμβιβάζομαι· Φιλ. Α, 15· πρkm. **πέπεισμαι** ἔχω σχηματίσει πεποιθήσιν· **τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα** διότι ἄλλοι μὲν ἔχετε (ἐσχηματισμένην) αὐτὴν τὴν πεποιθήσιν (π. χ. ὅτι πρέπει νὰ πολεμήσετε κατὰ τοῦ Φιλίππου καὶ νὰ βοηθήσετε τοὺς Ὀλυνθίους), ἄλλοι δὲ ἄλλην (π. χ. ὅτι πρέπει νὰ ἐπιδιώξετε τὴν φιλίαν τοῦ Φιλίππου).

περαίνω 1) φέρω εἰς πέρας, ἐκτελῶ· Ὀλ. Β 13· 2) λέγω· Φιλ. Α, 28.

περὶ (μετὰ γνκ.): ὡς πρὸς τι, σχετικῶς μέ τι· **συννοίσειν τῇ πόλει περὶ ᾧν** (= **περὶ τούτων, περὶ ᾧν** σχετικῶς μέ αὐτά, περὶ τῶν ὁποίων)· Ὀλ. Α, 1· **παρόμοιον (τοῦτό) ἐστι (ἐκείνω), ὅπερ (ἐστὶ) καὶ περὶ τῆς κτήσεως τῶν χρημάτων**· Ὀλ. Α, 11· **καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως (ἐστὶ)** καὶ σχετικῶς μέ τὰς δημοσίας ὑποθέσεις

- ἔτσι συμβαίνει Ὀλ. Α, 11· *περὶ πόρου χρημάτων* ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ πόρου (τῆς ἐξευρέσεως) χρημάτων· Ὀλ. Α, 19.
- περιγίγνομαι* μετὰ γνκ.: ὑπερισχύω τινός.
- περίειμι* (*περὶ + εἰμι*) 1) μετὰ γνκ.: ὑπερισχύω τινός· 2) *περίεστι τινι* (μετ' ἀπρμφ.) ὑπολείπεται εἰς τινά (ὡς κέρδος) τὸ νά...: τίποτε ἄλλο δὲν κερδίζει τις παρὰ μόνον νά...· Ὀλ. Β, 29.
- περίσταμαι* μετ' αἰτ.: ἴσταμαι περίε τινός, περικυκλώνω τινά. *ὅποια ἄττα (=τινὰ) ἂν περιστῆ ὑμᾶς τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταί ἔσεσθε καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς* κατὰ τὴν ἔκβασιν, τὴν ὅποιαν θὰ ἔχουν διὰ σᾶς τὰ πράγματα, κατὰ ταύτην θὰ κρίνετε καὶ τὰς πολιτικὰς τῶν πράξεις.
- περιστοιχίζομαι* 1) *τινὰ* περικυκλώνω τινά ὡς διὰ δικτύων· Φιλ. Α, 9· 2) πθτικ.: περικυκλώνομαι· Φιλ. Β, 27.
- πήγνυμαι* (πρkm. *πέπηγα*) στερεοποιουῖμαι· *ἐκείνω ὡς θεῶ πεπηγέναι ἀθάνατα* ὅτι εἶναι δι' ἐκεῖνον, ὡσάν νά ἦτο θεός, τόσον στερεά, ὥστε νά εἶναι ἀθάνατα (ἀμετάβλητα).
- πήλινος· ὥσπερ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίλους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε...* = *ὥσπερ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίλους ταξιάρχους καὶ φυλάρχους πλάττουσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν* (διὰ τὴν ἀγορὰν, διὰ νά τοὺς πωλήσουν), *οὕτω καὶ ὑμεῖς χειροτονεῖτε τοὺς τ. καὶ τοὺς φ. εἰς τὴν ἀγορὰν* (διὰ τὴν ἀγορὰν, διὰ νά συνοδεύσουν δηλ. τὰς πομπὰς διὰ τῆς ἀγορᾶς).
- πικρὸς* δυσάρεστος· ἐπίρρ. *πικρῶς* αὐστηρῶς.
- πιπράσκω* πωλῶ· πθτικ. ἄορ. *ἐπράθην· προδοθέντες (οἱ Ὀλύμβ.) ὑπ' ἀλλήλων καὶ πραθέντες*, ἡ Ὀλυμπος ἔπεσε διὰ προδοσίας δύο πολιτῶν τῆς, τοῦ Εὐθυκράτους καὶ τοῦ Λασθένους, ἑξαγορασθέντων ὑπὸ τοῦ Φιλ. (τὸ 347)· ὁ δὲ Εὐθυκράτης μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Ὀλύμπου ὄρισε καὶ τὴν τιμὴν τῶν πωληθέντων αἰχμαλώτων.
- πλέον οὐδὲν ποιῶ* δὲν κατορθώνω τίποτε· δὲν καταλήγω εἰς τίποτε.
- πλεονεκτῶ ἰδίᾳ* καρποῦμαι ἀτομικὰς ὠφελείας.
- πλήθος· τὰ πλήθη* οἱ ἐλεύθεροι λαοί, αἱ δημοκρατίαι.
- πνεύματα* ἄνεμοι· *τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους* τῆ βοηθείᾳ τῶν (καταλλήλων) ἀνέμων καὶ τῶν (καταλλήλων) ἐποχῶν τοῦ ἔτους· *τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές (ἔστι)* οἱ ἄνεμοι εἶναι ἀσφαλεῖς (οὐδεὶς δηλ. κίνδυνος ὑπάρχει ἀπὸ τοὺς ἀνέμους).

- ποιῶ** 1) παράγω· Ὀλ. Β, 16· 2) ἐπὶ ποιητῶν: συνθέτω ποιήματα· Ὀλ. Β, 19· 3) παρέχω· **ποιῶ ξμανιῶ λόγον παρ' ὑμῖν** παρέχω εἰς τὸν ἑαυτὸν μου εὐκαιρίαν τοῦ λέγειν παρ' ὑμῖν: κατορθῶνω νὰ λάβω τὴν ἄδειαν νὰ ὀμιλήσω ἐνώπιόν σας· Φιλ. Β, 32· 4) μετὰ διπλῆς αἰτ.: κάμνω τι εἰς τινα· **ἃ ἐπόησε τοὺς τε παραδόντας τῶν Ἀμφιπολιτῶν τὴν πόλιν αὐτῶ καὶ τοὺς ὑποδεξαμένους τῶν Πυθναίων.** Ὁ Φίλ. εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Πύδναν διέταξε νὰ φρονεuthoῦν οἱ παραδώσαντες εἰς αὐτὸν τὰς δύο ταύτας πόλεις· οὗτοι ἦσαν ἀρχηγοὶ τῶν ἐν τῇ Ἀμφιπόλει καὶ Πύδνῃ δημοκρατικῶν.— Μέσον: **ποιοῦμαι ἐν ὀργῇ τινα** ὀργίζομαι ἐναντίον τινός· **ποιοῦμαι λόγους περὶ τινος** ἔρχομαι εἰς διαπραγματεύσεις (διαπραγματεύομαι) περὶ τινος.
- πολεμῶ (πόλεμον)** διεξάγω πόλεμον· **δεήσειν αὐτὸν πολεμεῖν** ὅτι θὰ παρασταθῇ ἀνάγκη νὰ διεξαγάγῃ αὐτὸν (τὸν πόλεμον).
- πολιτεῖαι** 1) δημοκρατικὰ πολιτεύματα· Ὀλ. Α, 5· Φιλ. Β, 21· 2) = **τὸ κοινὸν** τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν Ἀρκαδῶν, ὁ σύνδεσμος τῶν Βοιωτικῶν καὶ Ἀρκαδικῶν πόλεων· Φιλ. Α, 48.
- πολιτεύομαι** διαχειρίζομαι τὰ τῆς πολιτείας· Πθτκ.: **τὰ πεπολιτευμένα αὐτοῖς** τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ ὑπ' αὐτῶν πεπραγμένα: αἱ πολιτικά τῶν πράξεις· Ὀλ. Α, 28.
- πομπή· τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν** προπορεύονται τῶν πομπῶν πρὸς εὐχαριστησίην σας· οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλουν πομπὰς μεγαλοπρεπεῖς κατὰ τὰ Παναθήναια, Διονύσια καὶ λοιπὰς ἑορτάς.
- πορισταὶ** οικονομικοὶ ἄρχοντες ἐν Ἀθήναις ἔργον ἔχοντες τὴν ὑπόδειξιν δημοσίων πόρων πρὸς συναγωγὴν χρημάτων.
- ποτε** ἔρωτμκ. μόριον: ἄραγε.
- πρᾶγμα** 1) ὑπόθεσις· Φιλ. Α, 1· 2) δυσκολία, στενοχωρία· Φιλ. Β, 36· 3) ἐν τῷ πληθ. **πράγματα α)** ὑποθέσεις (τῆς πόλεως)· Ὀλ. Α, 14· Φιλ. Α, 3· β) περισπασμοί, ἐνοχλήσεις· Ὀλ. Α, 8, 20.
- πραγματεύομαι** ἐνεργῶ.
- πραθέντες**, βλ. **πιπράσκω.**
- πράττω** 1) μετ' αἰτ.: μηχανῶμαι τι· Φιλ. Α, 48· 2) ἀπολ.: ἐνεργῶ.
- πρεσβεύομαι** ἀποστέλλω πρέσβεις.
- πρὸ** (μετὰ γκν.) ἐπὶ χρόνον: **ὁ πρὸ τοῦ πόλεμος** ὁ πρότερον πόλεμος.
- προάγομαι εἰς τοῦτο** περιέρχομαι εἰς τοιοῦτον σημεῖον.

προαίρεσις σκοπός· *ἐκ προαιρέσεως* ἀπὸ σκοποῦ.

προαιρουῖμαι προημ.: *προήρημαι* (μετ' ἀπρημ.) ἔχω αποφασίσει, εἶμαι αποφασισμένος νὰ . . .

προαπόλλυμαι χάνομαι πρότερον· *προαπόλωλε τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν* ὁ σκοπὸς τοῦ ἐκάστοτε ἀτόπου μας ἐκ τῶν προτέρων μεταιοῦται.

προβάλλομαι (*τὰς χεῖρας*) προτείνω τὰς χεῖρας μου (πρὸς προφύλαξιν μου).

προεῖτε, ἄορ. τοῦ *προῖεμαι*.

προέρχομαι προχωρῶ· *καὶ (ὄπως) πάντα μὴ λήσει ἡμᾶς προελθόντα ἔτι πορρωτέρω* καὶ πῶς τὸ κακὸν νὰ μὴ προχωρήσῃ ἐν ἀγνοίᾳ μας ἀκόμη περισσότερον.

προέχω ὑπερέχω· *πολλῶ προέχει* εἶναι μέγα πλεονέκτημα.

προησόμεθα τοῦ *προῖεμαι*.

προῖεμαι 1) μετὰ γνκ.: ἀμελῶ καὶ ἀφήνω νὰ μοῦ ξεφεύγῃ κάτι τι· Ὅλ. Β, 2) μετ' αἰτ.: α) ἀφήνω τινὰ εἰς τὴν τύχην του· Ὅλ. Α, 12· β) ἐγκαταλείπω, ἀφήνω τι· *τὸ προῖεσθαι δεῖ καθ' ἕκαστόν τι τῶν πραγμάτων* τὸ ν' ἀφήνωμεν πάντοτε νὰ φεύγουν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ χεῖρα μας αἱ παρουσιαζόμεναι εὐκαιρίαι πρὸς δρᾶσιν, ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην· *εἰ Ἀμφίπολιν καὶ Ποτειδαίαν προεῖτε*· γ) παραμελῶ· *τὸ παρὸν δεῖ* τὴν ἐκάστοτε παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν· 3) μετ' αἰτ. καὶ δτκ.: ἀφήνω τι εἰς τὴν διάκρισίν τινος· Φιλ. Β, 8· 4) μετ' αἰτ. καὶ γνκ. τοῦ τιμήματος: θυσιάζω τι ἀντί τινος. Φιλ. Β, 10.

προκινδυνεύω διακινδυνεύω πρῶτος ἐν τῇ μάχῃ.

προλαμβάνω 1) μετ' αἰτ.: προκαταλαμβάνω· Ὅλ. Β, 9. 2) ἀπολ.: κρίνω πρότερον.

πρόοισθε, ἄορ. (κατὰ τὰ βαρύτερα) τοῦ *προῖεμαι*.

πρὸς 1) μετ' αἰτ.: α) ἐπὶ ἐχθρικῆς σημασίας: ἐναντίον τινός. Ὅλ. Β, 14· *πρὸς Ποτειδαίαν* κατὰ τὸν πόλεμον ἐναντίον τῆς Ποτειδαίας· β) ὡς πρὸς τι· *πρὸς τὸ πράττεσθαι τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν* ὡς πρὸς τὴν ταχεῖαν καὶ ἔγκαιρον διεξαγωγὴν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων· γ) συμφώνως πρὸς τι· Ὅλ. Α, 11· 2) ἀπολ., ὡς ἐπίορ.: προσέτι· *τάλαντα ἐνεγήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς* καὶ προσέτι ὀλίγον ἀκόμη (δηλ. δύο τάλαντα).

προσάγομαι δελεάζω.

προσδεῖ ὑπάρχει προσέτι ἀνάγκη· οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου δὲν χρειάζεσθε κανένα ἄλλον πόρον· οὐδὲ λόγου προσδεῖ (τοῦτο) δὲν χρειάζεται οὐδὲ νὰ λεχθῆ ἄν.

προσδόκιμός εἰμι περιμένομαι, ἀναμένομαι.

προσεδρεύω=**προσκαθέζομαι**· **προσκαθεδεῖται** καὶ **προσεδρεύσει** τοῖς πράγμασι θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πολιορκίαν (τῶν ἐν τῇ Χαλκιδικῇ πόλεων) καὶ θὰ ἐπιμείνῃ εἰς αὐτήν.

προσέχω (μετὰ δικ.) 1) ἔχω ἐστραμμένην τὴν προσοχὴν μου εἰς τι· 2) μετὰ τοῦ **νοῦν**: α) δίδω προσοχὴν (σημασίαν) εἰς τι· **εἰ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν** ἔὰν βεβαίως θέλετε νὰ δίδῃ τις προσοχὴν (σημασίαν) εἰς τοὺς λόγους σας· β) πείθομαι εἰς τινα, συμπράττω μετὰ τινος· Φιλ. Α, 6.

προσηγορίαι τίτλοι.

προσθήκη· ἡ δύναμις... ἐν προσθήκῃ ἡ δύναμις ὡς προσθήκη· προστιθεμένη εἰς ἄλλην δύναμιν.

προσκαθεδεῖται, τοῦ **προσκαθέζομαι**.

προσκαθέζομαι κάθημαι ἐνώπιον πόλεως καὶ πολιορκῶ αὐτήν.

προσκρούω ἔρχομαι εἰς σύγκρουσιν πρὸς τινα· **οἱ ἐμοὶ προσκρούσαντες ἐξ ἀρχῆς** ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀνέκαθεν ἦσαν ἀντίπαλοί μου· **προσλαμβάνω** λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου.

προσπεριβάλλομαι τι ἀποκτῶ ἐκτὸς τῶν ὑπαρχόντων καὶ νέον τι· **προσπολεμῶ** πολεμῶ· **νομίζει τὸν Φίλιππον φοβερὸν προσπολεμῆσαι (τινα αὐτῷ)** φοβερὸν διὰ νὰ πολεμήσῃ τις ἐναντίον του (φοβερὸν ἀντίπαλον).

προτίθεμαι (μετ' αἰτ.) προσδιορίζω τι· πθηκ. ἀπροσ.: **προτίθεται** (μετ' ἀπρομφ.) ἔχει προταθῆ (ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησίας), πρόκειται νὰ...· Φιλ. Α, 1.

πρόφασις 1) ἀφορμὴ· **ἡ πρώτη πρόφασις** ἡ τυχοῦσα ἀφορμὴ· 2) δικαιολογία, πρόφασις· **τὰς προφάσεις (τῶν στρατηγῶν) ἀφελεῖν**, οἱ στρατηγοὶ πολλὰκις ἐγκατέλειπον τὸν κατὰ τοῦ Φιλίππου πόλεμον προφασίζόμενοι, ὅτι δὲν ἐλάμβανον μισθόν.

προχειρίζομαι προετοιμάζω.

πρῶτος· ὡς ἐπίρρ.: **τὰ πρῶτα** κατ' ἀρχάς, στὴν ἀρχή· **τὴν πρώτην** κατὰ πρῶτον, κατ' ἀρχάς.

πταισμα ἀποτυχία.

πταίω τι πάσχω ἀτύχημά τι.

πυλαία τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον.

πω (πάντοτε μετ' ἀρνήσεως) μέχρι τοῦδε.

πώποτε μέχρι τοῦδε.

πῶς ἐπίρρ. ἐρωτητκ. : **πῶς ἐτοίμως** με πόσην προθυμίαν.

Ρ

ράδιος συγκριτκ. : **ράων, ρῶον** ἐχρῶμεθα ἂν τῷ Φιλίππῳ **ράωνι** (δηλ. **πολεμείσθαι**) θὰ εἶχαμεν νὰ κάμωμεν μὲ ἓνα Φίλιππον εὐκολοπολεμητότερον· ἐπίρρ. : **ράδιως** ἀπερισκέπτως.

ραθυμῶ ζῶ με ραθυμίαν· (μὴ) **φανῶμεν ἐρραθυμηκότες ἐπὶ πολλῷ** (τόκῳ) ὅτι με μεγάλην μας θυσίαν (ζημίαν) ἔχομεν ζήσει με ραθυμίαν.

ραῖζω (**ράων**) καλύτερεύω, ἀναλαμβάνω ἐκ τῆς ἀσθενείας μου.

ρασιῶνη ἀνάπανσις.

ρηγμα κάταγμα, σπᾶσιμο.

ρητὸς ὁ λεγόμενος, περὶ οὗ δύναται νὰ γίνεται λόγος, ὁ φανερός.

ρήτωρ· **ρήτωρ** (ἐστίν) **ἡγεμῶν ἐκατέρων καὶ στρατηγός** (ἐστίν) **ὑπὸ τούτῳ** ἓνας ρήτωρ εἶναι ἀρχηγὸς ἐκάστου τῶν δύο πολιτικῶν κομμάτων καὶ ἓνας στρατηγός ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ (ὅπως ἐν τῇ συμμορίᾳ ἦσαν ὁ ἡγεμῶν καὶ ὁ ἐπιμελητής).

ροπή ἐπιρροή, ἐπίδρασις· **μεγάλη ροπή** (ἐστίν ἢ **τύχη**) = **μεγάλην ροπήν** ἔχει ἢ **τύχη**.

Σ

σαθρὸς βεβλαμμένος· **σαθρὸν** βλάβιμον· **τὰ σαθρὰ τῶν ἐκείνου πραγμάτων** τὰ ἀσθενῆ μέρη ἐκείνου : τὰ μέρη, ὅπου ἐκεῖνος εὐκόλως δύναται νὰ προσβληθῇ.

Σίγειον πόλις τῆς Μ. Ἀσίας παρὰ τὸν Ἑλλήσποστον πλησίον τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου.

σκαίότης τρόπων μωρία, ἡλιθιότης.

σκέψαιτο, βλ. **σκοπῶ**.

σκήπτομαι προφασίζομαι.

σκήψις πρόφασις, δικαιολογία.

σκοπῶ 1) μετ' αἰτ.: α) προσέχω, κοιτάζω τι Ὀλ. Β, 2' β) παρατηρῶ, ἔχω ὑπ' ὄψει τι Φιλ. Α, 4' γ) ἀποβλέπω εἰς τι **σκοπῶ τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν** ἀποβλέπω εἰς τὴν ἀτομικὴν μου ἀσφάλειαν 2) ἐπομένης πλαγίας ἐρωτήσεως: ἐξετάζω **οὐ γὰρ δεῖ (ὁμᾶς) σκοπεῖν, ἅττα (= ἅτινα) ποτ' ἔσται (τὰ μέλλοντα), ἀλλὰ (δεῖ) εὖ εἰδέναι, ὅτι (ταῦτα, τὰ μέλλοντα) φαῦλα ἔσται** 3) **περὶ τινος** σκέπτομαι περὶ τινος Ὀλ. Α, 1.—Μέσον: **σκοποῦμαι** (μέλλ. **σκέψομαι**, ἀόρ. **ἐσκεψάμην**, πρκμ. **ἔσκεμμαι**) 1) μετ' αἰτ.: α) σκέπτομαι περὶ τινος ἐκ τῶν προτέρων **ἐσκεμμένος χρήσιμόν τι** προεσκεμμένος, προμελετημένος ἵνα προτείνῃ κάτι τι χρήσιμον β) ἔχω ὑπ' ὄψει τι Ὀλ. Β, 12' γ) ἐξετάζω τι **(τὰ πράγματα) μετ' ἀληθείας** συμφώνως μὲ τὴν ἀλήθειαν (ὅπως ἀληθῶς συνέβησαν) Ὀλ. Β, 4' 2) ἐπομένης πλαγίας ἐρωτήσεως: σκέπτομαι Ὀλ. Α, 14' 3) **ἐκ τινος** συμπεραίνω ἐκ τινος Ὀλ. Β, 17.

σπουδάζω περὶ τι προθύμως ἀσχολοῦμαι εἰς τι.

στρατεύομαι ἐκπληρῶ τὴν στρατιωτικὴν μου ὑπηρεσίαν.

στρατηγοί, κατ' ἔτος ἐξελέγοντο δέκα **στρατηγοί** ἔχοντες τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν ἐν τῷ περικῶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τούτων ἦσαν οἱ δέκα **ταξίαρχοι** ἐκλεγόμενοι ἕκαστος ἐξ ἐκάστης φυλῆς. Τὴν δ' ἀνωτάτην ἀρχὴν ἐν τῷ ἵππικῶ εἶχον οἱ δύο **ἵππαρχοι** ἐκλεγόμενοι ἐξ ἀπάντων τῶν πολιτῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἵππάρχων ἦσαν οἱ δέκα **φύλαρχοι**.

στρατηγοῦμαι ὑπὸ τινος διευθύνομαι ὑπὸ τινος (ὡς ὑπὸ στρατηγοῦ) **τὰ στρατηγούμενα** τὰ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ πραττόμενα, αἱ πράξεις τοῦ στρατηγοῦ.

στρατιωτικὸς χρήματα στρατιωτικὰ χρήματα διὰ στρατιωτικὰς ἀνάγκας. Ὁ Δημοσθένης ἐννοεῖ τὰ **θεωρικὰ**, δηλ. τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ δημαγωγοῦ Κλεοφώντος (422) διενέμοντο κατὰ τὰς ἐορτὰς εἰς τοὺς ἀπόρους πολίτας πρὸς πληρωμὴν τῆς εἰς τὸ θέατρον εἰσόδου καὶ πρὸς δαπάνην ἐν ταῖς ἐορταῖς. Τὰ χρήματα ταῦτα ἐπληρώνοντο ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν δημοσίων εἰσπράξεων ἐν καιρῷ ὅμως πολέμου ὠρίζετο διὰ νόμου νὰ δαπανῶνται ταῦτα εἰς τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας. Ἄλλ' ὅτε διηύθυνε τὰ πράγ-

γματα τῶν Ἀθηνῶν (ἀπὸ τοῦ 361) ὁ Εὐβουλος, ἠκυρώθη ὁ νόμος οὗτος καὶ ἔκτοτε κατ' ἔτος, εἴτε εἰρήνη ἦτο εἴτε πόλεμος, διενέμοντο τὰ περισσεύματα εἰς τὸν λαὸν ὡς **θεωρικά**.

στρέμμα ἐξάρθρωσις, στραγγούλισμα.

συγκροτῶ γυμνάζω· **συγκεκροτημένος τὰ τοῦ πολέμου** καλῶς γυμνασμένος εἰς τὰ πολεμικά.

συγχωρῶ παραχωρῶ.

συλλαμβάνω (μετὰ δικ. προσ.) λαμβάνω μέρος μετὰ τινος ἄλλου, βοηθῶ τινα.

συμμαχικός· τὰ συμμαχικά (πράγματα) οἱ σύμμαχοι.

συμμορίαί ὠργανωμένοι πολιτικά ὁμάδες· **κατὰ συμμορίας εἰσφέρειτε**, τὸ κατὰ συμμορίας φορολογικὸν σύστημα, ὅπερ ἐψηφίσθη τὸ 378/7, ἦτο τοιοῦτον τι· οἱ ὑπόχρεοι νὰ εἰσφέρουν εἰσφορὰς κατενέμοντο εἰς συμμορίας—ἄγνωστον πόσας—, ἐκάστης τῶν ὁποίων προΐστατο δύο, ὁ **ἡγεμὼν** καὶ ὁ **ἐπιμελητής**, ἐκλεγόμενοι ἐκ τῶν πλουσιωτάτων· εἰς τὰς συμμορίας κατενέμοντο πολλοὶ ἢ ὀλίγοι ἀναλόγως τῶν εἰσφορῶν, τὰς ὁποίας εἰσέφερον, οὕτως ὥστε ἐξ ἐκάστης αὐτῶν εἰσπραττέτο τὸ αὐτὸ περίπου ποσὸν χρημάτων. Τὴν πρώτην τάξιν τῆς τιμῆσεως ἀπετέλουν οἱ 300 πλουσιώτατοι, κατανεμημένοι εἰς πάσας τὰς συμμορίας· οὗτοι ἵνα θέτουν ἀμέσως εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου τὰ ποσά, τῶν ὁποίων τοῦτο εἶχεν ἀνάγκην, ἐπλήρωνον προκαταβολικῶς τὸ σύνολον τῆς τεταγμένης εἰσφορᾶς, κατόπιν δὲ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀναλογοῦντος εἰς αὐτοὺς μέρους εἰσέπραττον τὸ ὑπόλοιπον αὐτοὶ παρὰ τῶν συμμοριῶν τῶν ὡς προκαταβάλλοντες δὲ τὸ σύνολον τῆς τεταγμένης εἰσφορᾶς ἦσαν οἱ 300 οὗτοι πανίσχυροι καὶ ἦγον καὶ ἔφερον τοὺς λοιποὺς συμμορίας.

συμπαραθέω τρέχω ὁμοῦ παραπλεύρως.

συμπλέκομαι ἐπὶ πολέμου· ἐκρήγνυμαι.

συμπονῶ 1) ὑφίσταμαι μαζὶ τοὺς κόπους καὶ τὰς τλαιπωρίας (τοῦ πολέμου)· Ὁλ. Β, 2) συνεργάζομαι· **ἄλλο οὐδ' ὅτιοῦν συμπονῶ** εἰς τίποτε ἄλλο, οὐδὲ εἰς τὸ παραμικρὸν, δὲν συνεργάζομαι.

συμφέρει τί τι εἶναι τι συμφέρον (ὠφέλιμον) εἰς τινα· ὠφελεῖ τί τινα· Ὁλ. Α, 1· Φιλ. Β, 12· **ὡς συμφέροι ἂν ὑμῖν μάλιστα** κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος παρὰ πολὺ θὰ συνέφερεν εἰς σᾶς· Ὁλ. Α, 6· **ὅτι**

ἂν μὴ πεπεισμένος ᾧ καὶ συνοίσειν (ὑμῖν)· Φιλ. Α, 51· οὕτως εἰδέναι συνοῖσον (=ὅτι συνοίσει, δηλ. τὸ τὰ βέλτιστα εἰπεῖν) καὶ τῷ τὰ βέλτιστα εἰλόπνι οὕτω νὰ γνωρίζω, ὅτι ἡ ἀρίστη γνώμη θὰ ὠφελήσῃ καὶ τὸν εἰλόπντα αὐτήν· Φιλ. Α, 51.

συναίρομαι (=σὺν τῇ τύχῃ αἰρομαι) τὰ πράγματα μετὰ τὴν βοήθειαν τῆς τύχης ἐπιλαμβάνομαι τῶν πραγμάτων.

συναίρω συστέλλω, περιορίζω· **συνελόντι ἀπλῶς (εἰπεῖν)** = **ἵνα συνελὼν τὸν λόγον ἀπλῶς εἶπω** γιὰ νὰ μιλήσω συντόμως καὶ ἀπλῶς (ὄρθα κοφτά).

συναμφοότερον τοῦτο αὕτη ἡ δύναμις (ἡ Μακεδονικὴ) συνηνωμένη (μετὰ τῆς τῶν Ὀλυνθίων).

συναναλίσκω· συνανήλωσε (γνωμκ. ἀόρ.) καὶ τὸ μεμνήσθαι τὴν χάριν μαζί μετὰ τὰ χρήματα (τὰ ὅποια ἔλαβε) ἀποβάλλει καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς εὐεργεσίας.

σύνειμι συναναστρέφομαι· **οἱ συνόντες** οἱ μετέχοντες εἰς κάποιαν συναναστροφὴν (τὰ διάφορα πρόσωπα μιᾶς συναναστροφῆς).

συνίημι ἐννοῶ.

συνίσταμαι 1) ὀργανοῦμαι· τὰ πράγματα συνίσταται ὑπ' ἐννοίας ἢ σύστασις μιᾶς συμμαχίας προέρχεται ἕξ (ἀμοιβαίας) ἀγάπης· Ὀλ. Β, 9· 2) εἶμαι ἐν τῷ γίνεσθαι· **συνίσταται τὰ πράγματα** τὰ πράγματα εἶναι ἐν τῷ γίνεσθαι· θολώνει ὁ πολιτικὸς ὀρίζων, συσσωρεύονται τὰ νέφη· Φιλ. Β, 35.

σύννοϊδα ἐμαυτῷ 1) μετ' αἰτ.: συναισθάνομαι τί· 2) μετὰ μετχ.: συναισθάνομαι, ὅτι.

συνοίσειν, τοῦ **συμφέρει**.

συνοῖσον, βλ. **συμφέρει**.

συνορῶ λαμβάνω ὑπ' ὄψει.

σύνταξις τάξις, διακανονισμός· **μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα** μία τάξις (μία διάταξις τῶν πραγμάτων) νὰ ὑπάρχῃ ἢ αὐτὴ καὶ εἰς τὴν λήψιν τῶν χρημάτων καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος.

συντάττω κατὰ τινος συστηματικῶς διευθύνω κατὰ τινος.

συστιῆ, τοῦ **συνίσταμαι**.

σφαλερὸς οὐχὶ στάθερός.

σφίζω 1) διασφίζω, διαφυλάττω· Ὀλ. Α, 11· 2) ἀνορθώνω· **Φωκέας**

σώζει σκέπτεται ν' ἀνορθώσει τοὺς Φωκεῖς (διὰ τῆς ἀνοικοδομίας εως τῆς Ἑλατείας, ἢ ὅποια θὰ ἰσοδυναμεῖ πρὸς πολιτικὴν ἀνορθώσιν τῶν Φωκέων).

Τ

τὰ μὲν . . . τὰ δὲ . . . τὰ δὲ ἄλλοτε μὲν . . . ἄλλοτε δὲ . . . ἄλλοτε δέ.

τακτὸς ὄρισμένος.

ταλαιπωρῶ ταλαιπωροῦμαι.

ταμίαι οἰκονομικοὶ ἄρχοντες ἐν Ἀθήναις ἔργον ἔχοντες τὴν ταμίευσιν τῶν εἰσπραχθέντων καὶ διαθεσίμων χρημάτων.

τᾶν ἄκλιτον μόριον ἐν τῇ φράσει ὡς τᾶν φίλε μου.

ταξίαρχοι, βλ. **στρατηγοί**.

ταράττομαι περιέρχομαι εἰς ἐσωτερικὰς ταραχάς.

ταύτη, βλ. **οὔτος**.

ταυτὸν = τὸ αὐτό· μὴ πάθῃτε ταυτὸν ὅπερ καὶ πρότερον (ἐπάθετε)· ὁ Δημοσθ. διὰ τοῦ ὅπερ καὶ πρότερον (ἐπάθετε) ὑπονοεῖ τὰς ἀπολείας τῶν πόλεων Ἀμφιπόλεως, Πύδνης, Ποτειδαίας καὶ ἄλλων, τὰς ὀφειλομένας εἰς τὴν ἀδράνειαν τῶν Ἀθηναίων.

ταχύς· τὸ οὐδ. **ταχὺ** ὡς ἐπίρρ.: οἱ «ταχὺ» καὶ «τήμερον» εἰπόντες = ὅσοι ἂν εἴπωσι «ταχὺ» καὶ «τήμερον». — Ὑπερθτκ. **τάχιτος**·

τὴν ταχίστην (δηλ. **δδὸν**) ὡς ἐπίρρ.: τάχιστα.

τεθναῖσι τῷ δέει εἶναι πεθαμένοι ἀπὸ τὸν φόβον, φοβοῦνται σὰν τὸ

Χάρο.

τελευταῖος· τὰ τελευταῖα ὡς ἐπίρρ.: τὰ τελευταῖα **πρώην** τελευταῖον

πρὸ ὀλίγου.

τελευτῶ εἰς τι καταλήγω εἰς τι.

τέλος δαπάνη, ἔξοδος.

τέως 1) μέχρι τοῦδε· Ὀλ. Α, 7· 2) = ἕως ἐφ' ὅσον· Ὀλ. Β, 21.

τηλικοῦτος 1) τόσον μέγας· Ὀλ. Α, 9· 2) τόσον μικρός· ἐπειδὴν διδάξω, διότι (διατί) οἶμαι **τηλικοῦτην τὴν δύναμιν ἀποχερῆν**.

τηνικαῦτα τότε.

τίθημι 1) μετ' αἰτ. καὶ γνκ. κατηγορηματικῆς: ἀποδίδω (καταλογίζω)

τι εἰς τι· Ὀλ. Α, 10· 2) μετὰ δύο αἰτ.: θεωρῶ τι ὡς τι· τὸ μήτε πεπονθέναι (ἡμᾶς). . . **θεῖην ἂν εὐεργέτημα τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας** (προερχόμενον ἐκ τῆς εὐνοίας ἐκείνων, δηλ. τῶν θεῶν).

Τιμόθεος υἱὸς τοῦ Κόνωνος, ἐπιφανῆς στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἔχων τὴν ὑποστήριξιν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Περδίκκα ἐπολέμησε τὸ 364 κατὰ τῶν Ὀλυνθίων καὶ ἀφήρεσεν ἀπ' αὐτοὺς τὰς πόλεις Ποτεΐδειαν καὶ Τορώνην.

τις, τι 1) μέγας τις, σημαντικός· Ὀλ. Β, 1, 14· Φιλ. Β, 12· 2) μετ' ἐπιθ.: λίαν, πολὺ· **δύσκολός τις ἄνθρωπος.**

τίς, τί· τὸ οὐδ. **τί** ὡς ἐπίρρ.: πῶς, διατί· μετὰ μορίου: **τί δῆποτε** διατί ἄραγε·

τοι βεβαίως, τῇ ἀληθείᾳ·

τοιγαροῦν σύνδ. συμπερασματικ. δι' αὐτὸ ἀκριβῶς λοιπόν.

τόπος γεωγραφικὴ θέσις· ἐν τῷ πληθ. **τόποι** ὄχυραὶ θέσεις.

τραχύς εἰμι ἀγανακτῶ.

τρέπομαι τρέπω μὲ τὸ μέρος μου (πρὸς ὄφελός μου)· **(μὴ) τρέψηται καὶ παρασπάσθηται τι τῶν ὄλων πραγμάτων** μήπως τρέψῃ μὲ τὸ μέρος του (πρὸς ὄφελός του) καὶ παρασύρῃ σπουδαῖον τι σημεῖον τῆς ὄλης πολιτικῆς καταστάσεως.

τριήραρχος ὁ ἀναλαμβάνων νὰ ἐξοπλίσῃ τριήρη, τὴν ὁποῖαν παρελάμβανε παρὰ τῆς πόλεως.

τριηραρχῶ ἐξοπλίζω τριήρη (εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου)· **τοῖς δὲ** δηλ. τοῖς εὐπόροις καὶ τῇ μεσαίᾳ τάξει τῶν πολιτῶν) **ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν.**

τροφή 1) διατροφή, συντήρησις, Φιλ. Α, 28· 2) σιτηρέσιον· Φιλ. Α, 19.

τυραννίς· ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ὡσὰν νὰ ἦσαν τύραννοι ὑμῶν· **τύχη· τὸ τῆς τύχης ἢ τὰ τῆς τύχης** = ἡ τύχη.

Υ

ὑβρίζω (συμπερι)φέρομαι ἀνθαδῶς.

ὑβρις 1) ἀνθάδεια, θρασυτής· Φιλ. Α, 3, 37· 2) ὑπεροψία· Φιλ. Β, 30·

3) προσβολή· Ὀλ. Α, 27.

ὑβριστής ὑπερόπτης καὶ ἀλαζών.

ὑπάγομαι ἐξαπατῶμαι.

ὑπάρχω 1) ἀρχίζω· πθηκ.: **τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένα** αἱ εὐεργεσίαι, αἱ ὁποῖαι ἔχουν γίνεαι εἰς ἡμᾶς αὐτοπροαιρέτως ἐκ μέρους τῶν θεῶν· αἱ εὐεργεσίαι, τὰς ὁποῖας οἱ θεοὶ αὐτοπροαιρέτως

μας ἔχουν κάμει· 2) ὡς καὶ νῦν, ὑπάρχω· *τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκειαν ταύτην (χώραν) καρπούμενοι* τὴν χώραν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἔχετε καὶ ἡ ὁποία (κληρονομικῶς) σᾶς ἀνήκει· 3) ἀρκῶ· Φιλ.

A, 37· 4) μετὰ μετ. ὡς περιφρασις: *ἐθέλοντας ὑπάρχειν = ἐθέλειν*· 5) ἀπροσ. *ὑπάρχει = ἔξεστι ὑπάρχει ὑμῖν χειμαδίῳ χρῆσθαι*.

ὑπεργμένων, πθηκ. προκμ. τοῦ *ὑπάρχω* (βλ. τὸ ρ.).

ὑπὲρ μετὰ γνκ.: 1) διὰ τὸ καλόν τινος, πρὸς ὄφελός τινος· Φιλ. B, 1·

2) πρὸς δήλωσιν αἰτίας· διὰ τι: *ἢ ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη* ἢ διὰ τὰ κακῶς γενόμενα καταισχύνη· 3) = *περὶ* μετὰ γνκ.: Ὀλ.

B, 1,3· Φιλ. A, 1.

ὑπερβαίνω παρέροχομαι, παραλείπω· *ὑπερβαίνω τι τῷ λόγῳ* ἀποσιωπῶ τι ἐν τῷ λόγῳ· *καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται (ταῦτα)* καὶ ἡ πραγματικότης (ὅπως δηλ. καὶ ὁ ρήτωρ) θὰ ὑπερπηδήσῃ ταῦτα (θὰ κάμῃ ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν, νὰ μὴ ἔχουν γίνεαι).

ὑπερεκπλήττομαι· *οἱ ὑπερεκπεπληγμένοι τὸν Φίλιππον* οἱ μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως προσβλέποντες τὸν Φίλ.

ὑπέχω δίκην τιμωροῦμαι.

ὑπὸ μετὰ γνκ.: ἔνεκα.

ὑπόθεσις βάσις.

ὑπολαμβάνω 1) σχηματίζω γνώμην (περὶ τινος)· Φιλ. B, 9· 2) νομίζω, θεωρῶ· Φιλ. B, 17.

ὑπομένω μετ' ἀπρομφ.: δέχομαι· *οὔτε αὐτὸς ἂν ὑπέμεινα πρεσβεύειν* οὔτε ἐγὼ αὐτὸς θὰ ἐδεχόμην ν' ἀποτελέσω μέλος τῶν (πρὸς τὸν Φίλ.) πρεσβειῶν· πρὸς τὸν Φίλ. ἀπεστάλησαν δύο πρεσβεῖαι τῶν Ἀθην.· ἡ πρώτη, διὰ νὰ προετοιμάσῃ τὰ πράγματα πρὸς συνομολόγησιν εἰρήνης καὶ συμμαχίας μετὰ τοῦ Φίλ.· ἡ δὲ δευτέρα, διὰ νὰ κυρωθῇ ἡ εἰρήνη διὰ τῆς ὀρκωμοσίας τοῦ Φίλ.· καὶ εἰς τὰς δύο πρεσβείας ἔλαβε μέρος ὁ Δημοσθ.

ὑπόπτως ἔχω πρὸς τινα ὑποπτεύω τινά, δυσπιστῶ πρὸς τινα.

ὑποστέλλομαι 1) ἐκ φόβου ὑποστέλλομαι· Φιλ. A, 51· 2) ἀπὸ φόβου ἀποφεύγω νὰ ὁμιλήσω· Ὀλ. A, 16.

ὑστερίζω καθυστερῶ· *ὑστερίζω ἀπάντων* καθυστερῶ εἰς ὅλα (ὥστε νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἐπωφελοῦμαι παρουσιαζομένην τινὰ εὐκαιρίαν)· *ὑστερίζω τῶν καιρῶν* φθάνω ἀργὰ διὰ τὰς περιστάσεις, δὲν ἐπωφελοῦμαι τὰς εὐνοϊκὰς περιστάσεις.

Φ

φαίνομαι (πρkm. *πέφνηνα*) παρουσιάζομαι.

φαῦλος μηδαμινός, ἀνάξιος λόγου.

φενανκίζω ἀπατώ.

φημί βεβαίω.

φιλοπραγμοσύνη ἀκατάπαυστος ἐνασχόλησις εἰς πολλά.

φιλοτιμία φιλοδοξία· **φιλοτιμία τινά ἀπωθῶ** ἀπὸ φιλοδοξίαν ἀπομακρύνω τινά (ἀπὸ πλησίον μου)· Ὀλ. Β, 18' 2) δόξα· Ὀλ. Β, 3' ἢ ἀπὸ τούτων (*γιννομένη*) ἢ ἐκ τούτων τῶν κατορθωμάτων (τοῦ Φιλ.) προερχομένη· Ὀλ. Β, 16.

φροντίζω (μετὰ γνκ.) σκέπτομαι διὰ τι· **φροντίσαι ἡμᾶς τῶν λοιπῶν** (οὐδ.) νὰ σκεφθῶμεν δι' ὅ,τι μᾶς ὑπολείπεται ἐκ τῆς τύχης· ὁ Δημοσθ. ἐννοεῖ τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχουν οἱ Ἀθ. ἐκ τῆς μετὰ τῶν Ὀλυνθίων συμμαχίας.

φρονῶ σκέπτομαι.

φυλάτιω περιμένω.

φύομαι πρkm. *πέφυκα* εἶμαι ἐκ φύσεως· **πολὺν ῥῆον πέφυκε (τὸ) φυλάττειν (τοὺς ἀνθρώπους) πάντα ἔχοντας** (κάθε πρᾶγμα, ὅταν τὸ ἔχουν) ἢ (τὸ) *κτῆσασθαι* (πάντα μὴ ἔχοντας).

φύσις· ἢ φύσις τῶν εὖ φρονοῦντων ἐν αὐτῇ κέκτῆται οἱ συνετοὶ ἄνθρωποι ἐκ φύσεως ἔχουν μέσα των· **φύσιν ἔχον ἐστὶ = ἔχει φύσιν** εἶναι φυσικόν.

Φωκικὸς πόλεμος, οὗτος ἐξεστράγη τὸ 355 καὶ διήρκεσε μέχρι τοῦ 346· εἰς αὐτόν, ὀφειλόμενον κυρίως εἰς τὴν ἔχθραν τῶν Θεσσαλῶν καὶ Θηβαίων κατὰ τῶν Φωκῶν, ἀφορμὴν ἔδωκεν ἢ εἰς τοὺς τελευταίους ἀποδιδομένη κατάληψις τόπων τινῶν ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Δελφῶν.

φωρῶμαι ἀποκαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι.

Χ

χαίρω τοῖς αὐτοῖς εὐρίσκω εὐχαρίστησιν εἰς τὰ ἴδια πράγματα.

χαλεπὸς δυσάρεστος· **πολλὰ καὶ χαλεπά**, διὰ τούτων ὁ Δημοσθ. ἐννοεῖ τὴν εἰσφορὰν, τὴν αὐτοπρόσωπον ἐκστρατείαν κ.τ.τ.

χάρις εὐχαρίστησις· ἢ τῶν λόγων χάρις... ἔργῳ ζημία γίνεται οἱ εὐχάριστοι (διὰ τὸ περιεχόμενον των, οἱ ἀποκρύπτοντες δηλ. τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν) λόγοι... πράγματι καταλήγουν εἰς βλάβην· **πρὸς χάριν λέγω** ὁμιλῶ πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ἀκροατῶν μου.

χειμάδιον χειμαθιό.

χείρ· οἱ ὑπὸ χεῖρα οἱ ὄντες ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τινός.

χειροτονῶ τι δι' ἀνατάσεως τῶν χειρῶν ψηφίζω τι· **χειροτονήσετε** (ἀντὶ προσκτ.: **χειροτονήσατε**), δηλ. **ἃ ἐγὼ γέγραφα** (= τὴν πρότασίν μου).

χορηγός ὁ καταβάλλων τὴν δαπάνην πρὸς κατάρτισιν χοροῦ διὰ τὸ θέατρον.

χρῶμαι 1) μετὰ δκτ.: α) κάμνω καλὴν χρῆσιν τινός, ἐπωφελοῦμαι τι· **χρῶμαι τοῖς πράγμασι** ἐπωφελοῦμαι τὰς περιστάσεις· **ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι** (αὐτῇ, δηλ. τῇ συμμαχίᾳ)· β) ἔχω τι· Ὁλ. Α, 14· γ) κανονίζω τι· Φιλ. Β, 7· δ) ἔρχομαι εἰς σχέσεις μέ τινα· Ὁλ. Β, 7· ε) **χρῶμαι στρατοπέδῳ** διατηρῶ στρατόπεδον· ζ) **οἱ ὀρθῶς πολέμῳ χρῶμενοι** οἱ θέλοντες νὰ διεξάγουν ἐπωφελῶς ἓνα πόλεμον· 2) μετὰ δκτ καὶ αἰτ. (συστοίχου): **ἃ χρῆσεται** (= **τίνα χρῆσιν** [= πῶς] **χρήσεται**) **τῇ δυνάμει**.

χωρία ὀχυραὶ θέσεις.

χωρὶς χωριστά· οἱ χωρὶς οἰκοῦντες οἱ κατοικοῦντες χωριστὰ (ἀπὸ τοὺς μέχρι τοῦδε κυρίουσ των), δηλ. οἱ ἀπελεύθεροι.

Ψ

ψηφίζομαι· πρὸς τὰς ἐλπίδας... ἐψηφίσασθε ἀποβλέποντες εἰς τὰς ἐλπίδας (τὰς ὁποίας ἐνέβαλον εἰς σᾶς οἱ πρέσβεις περὶ τῶν ἐκ τῆς εἰρήνης ἀγαθῶν) ἐψηφίσατε... .

Ω

ᾠρα 1) ἐποχὴ τοῦ ἔτους· Ὁλ. Β, 23· 2) ἡ καλὴ ἐποχὴ τοῦ ἔτους (δηλ. τὸ ἔαρ)· Φιλ. Α, 32.

ὥς 1) ἐπίρρ.: α) καθὼς· **ὥς ἐπιὼν** ὡσάν ἐξ ἐφόδου (τὸ πλήρες θὰ

ἦτο: οὕτως ὡς ἀναιρεῖται τις ἐπιών)· τὰ μὲν ὡς ἂν ἐλὼν τις ἔχοι = τὰ μὲν (ἔχει) ὡς τις ἔχοι ἂν (αὐτὰ) ἐλὼν πολέμῳ· κατ' ἔννοιαν: ἄλλα μὲν κατέχει διὰ τῆς βίας· ὡς οὐκ ἔδει ὅπως δὲν ἔπρεπε (κατ' ἔννοιαν: δυστυχῶς)· β) μετ' ἐπιρρ. θετικοῦ βαθμοῦ εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ· ὡς ἀληθῶς πράγματι, τῷ ὄντι· ὡς ἐτέρως ὅλως διαφορετικά· ὑπολαμβάνω τὸ ἐτέρως σχηματίζω γνώμην ὅλως διαφορετικὴν· ὡς ἄλλως ὅλως διαφορετικά: μάτην· γ) ὡς τὰ πολλὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, συνήθως· 2) σύνδεσμος α) αἰτλγκ.: διότι· Ὀλ. Α, 3, 28· β) συμπερασματκ. = ὥστε· τίθεται μετὰ τοῦ ἦ ὡς β' ὅρος συγκρίσεως· ἦ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι = ἦ ὥστε τῷ λόγῳ (τινὰ) ἂν εἰπεῖν· 3) μετ' ἀπορρ. περιορίζει κάπως ἰσχυρισμόν· ὡς ἔπος εἰπεῖν γὰρ νὰ πῶ ἔστι· οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν σχεδὸν οὐδὲν· ὡς ὑπομνήσαι διὰ νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω: πρὸς ὑπενθύμισιν· 4) μετὰ μτχ.: ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων διότι κατὰ τὴν γνώμην μου ἔχετε γνωρίσει καὶ ἔχετε πεισθῆ (περὶ τούτου, ὅτι δηλ. πρέπει νὰ θέλετε νὰ πράττετε τὰ δέοντα)· ὡς πάντα ταῦτ' εἰδῶς ὡς εἰδὼν ἐγνώριζεν ὅλα ταῦτα (δηλ. τὰ μυστικὰ σχέδια τοῦ Φιλίππου)· 5) ἐμφαντικὸν ἐπιφώνημα· πόσον· Ὀλ. Α, 14· Φιλ. Α, 3· 6) πρόθεσις: πρὸς, εἰς· ὡς τούτους... ὡς ἐκείνους εἰς τοῦτο τὸ (πολιτικὸν) κόμμα... εἰς ἐκεῖνο τὸ κόμμα.

ὥσπερ ἂν εἰ (ἐλλειπτικῶς): ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε = ὥσπερ ἂν ἐναντιωθῆτε, εἰ πολεμοῦντες (Φιλίππῳ) τύχοιτε. ὥστε (μετ' ἀπορρ.) = ἐφ' ὧτε (μετ' ἀπορρ.) ὑπὸ τὸν ὅρον νά.

Μ. Γιοιθελ. Μιάνου.
από Γασί

